

VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V BRNĚ
BRNO UNIVERSITY OF TECHNOLOGY

FAKULTA STAVEBNÍ
ÚSTAV STAVEBNÍ EKONOMIKY A ŘÍZENÍ

FACULTY OF CIVIL ENGINEERING
INSTITUTE OF STRUCTURAL ECONOMICS AND MANAGEMENT

FINANČNÍ POSOUZENÍ VÝKONNOSTI STAVEBNÍHO PODNIKU

FINANCIAL ASSESSMENT OF CONSTRUCTION COMPANY'S PERFORMANCE

DIPLOMOVÁ PRÁCE
MASTER'S THESIS

AUTOR PRÁCE
AUTHOR

BC. EVA DOLEŽALOVÁ

VEDOUCÍ PRÁCE
SUPERVISOR

Ing. JITKA CHOVANCOVÁ, Ph.D.

BRNO 2014

VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V BRNĚ FAKULTA STAVEBNÍ

Studijní program	N3607 Stavební inženýrství
Typ studijního programu	Navazující magisterský studijní program s kombinovanou formou studia
Studijní obor	3607T038 Management stavebnictví
Pracoviště	Ústav stavební ekonomiky a řízení

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Diplomant	Bc. Eva Doležalová
Název	Finanční posouzení výkonnosti stavebního podniku
Vedoucí diplomové práce	Ing. Jitka Chovancová, Ph.D.
Datum zadání diplomové práce	31. 3. 2013
Datum odevzdání diplomové práce	17. 1. 2014
V Brně dne 31. 3. 2013	

.....
doc. Ing. Jana Korytářová, Ph.D.
Vedoucí ústavu

.....
prof. Ing. Rostislav Drochytka, CSc., MBA
Děkan Fakulty stavební VUT

Podklady a literatura

Doporučená literatura:

- Bařinová, D. – Vozňáková, I.: Vyhodnocení a využití účetních výkazů pro manažery, společníky a akcionáře.
- Černá, A. a kol: Finanční analýza.
- Landa, M.: Jak číst finanční výkazy.
- Mrkvička, J. – Kolář, P.: Finanční analýza.
- Růčková, P.: Finanční analýza: metody, ukazatel, využití v praxi.
- Sedláček, J.: Účetní data v rukou manažera.
- Valach, J. a kol.: Finanční řízení podniku.

Zásady pro vypracování

Cíl práce:

Posoudit finanční zdraví a finanční výkonnost stavebního podniku.

Zásady pro vypracování:

1. Vymezit pojem finanční zdraví podniku.
2. Finanční výkaznictví a zdroje dat pro finanční analýzu.
3. Přístupy a metody finanční analýzy.
4. Vypovídající schopnost výstupů finanční analýzy.
5. Ukazatele výkonnosti podniku.
6. Provedení finanční analýzy ve vybraném podniku ze stavebního odvětví.

Požadovaný výstup práce:

Návrh modelu či skupiny finančních ukazatelů pro průběžné posuzování finančního zdraví a výkonnosti stavebního podniku.

Předeepsané přílohy

.....
Ing. Jitka Chovancová, Ph.D.
Vedoucí diplomové práce

Abstrakt

Předmětem diplomové práce je posouzení finančního zdraví a finanční výkonnosti stavebního podniku. Teoretická část práce je zaměřena na vymezení pojmů výkonnost a finanční zdraví podniku, účetní výkazy a na představení metod finanční analýzy. Praktická část je zaměřena na aplikaci vybraných metod finanční analýzy na konkrétní stavební podnik. Na základě výsledků analýzy je zhodnocena celková finanční situace podniku a sestaven model pro průběžné posuzování výkonnosti a finančního zdraví.

Klíčová slova

Měření výkonnosti, finanční zdraví, stavební podnik, finanční analýza, účetní výkazy, finanční ukazatele.

Abstract

The subject of this thesis is evaluation of financial health and financial performance of construction company. Theoretical part of this thesis defines the concept of financial performance, financial health of the company, accounting sheets and explains methods of financial analysis. Practical part focuses on application of chosen methods of financial analysis to specific construction company. Based on the results of analysis the evaluation of financial situation is conducted and model for continuous evaluation of financial performance and financial health is created.

Keywords

Performance evaluation, financial health, construction company, financial analysis, accounting sheets, financial ratios.

Bibliografická citace VŠKP

Bc. Eva Doležalová *Finanční posouzení výkonnosti stavebního podniku*. Brno, 2014. 100 s., 3 s. příl. Diplomová práce. Vysoké učení technické v Brně, Fakulta stavební, Ústav stavební ekonomiky a řízení. Vedoucí práce Ing. Jitka Chovancová, Ph.D..

Prohlášení:

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci zpracovala samostatně a že jsem uvedla všechny použité informační zdroje.

V Brně dne 17.1.2014

.....
podpis autora
Bc. Eva Doležalová

Poděkování

Děkuji mnohokrát všem, kteří mě podporovali při tvorbě této diplomové práce. Mé zvláštní poděkování patří vedoucí diplomové práce Ing. Jitce Chovancové, Ph.D. za trpělivost, užitečné rady a čas, který mi věnovala. Velké poděkování patří také mé rodině za všestrannou pomoc při studiu.

OBSAH

1 ÚVOD	12
1.1 Cíl a metodika diplomové práce	12
1.2 Klíčová slova	13
2 FINANČNÍ ZDRAVÍ A VÝKONNOST PODNIKU	14
2.1 Definice výkonnosti a finančního zdraví	14
2.2 Přístupy k měření výkonnosti podniku	15
2.3 Tradiční ukazatele výkonnosti a finančního zdraví podniku	16
3 FINANČNÍ ANALÝZA JAKO NÁSTROJ PRO POSOUZENÍ VÝKONNOSTI A FINANČNÍHO ZDRAVÍ	18
3.1 Uživatelé finanční analýzy	19
3.1.1 Uživatelé interní finanční analýzy	19
3.1.2 Uživatelé externí finanční analýzy	19
3.2 Zdroje informací pro finanční analýzu	21
3.2.1 Účetní zdroje	21
3.2.2 Neúčetní zdroje	28
4 METODY FINANČNÍ ANALÝZY	29
4.1 Analýza absolutních ukazatelů	30
4.1.1 Horizontální analýza	30

4.1.2 Vertikální analýza.....	31
4.2 Analýza tokových ukazatelů Cash flow	32
4.2.1 Definice cash flow a jeho význam ve finanční analýze	32
4.2.2 Metody sestavování výkazu cash flow	32
4.3 Analýza rozdílových ukazatelů	34
4.3.1 Čistý pracovní kapitál.....	35
4.4 Analýza poměrových ukazatelů	36
4.4.1 Ukazatele rentability (výnosnosti, ziskovosti).....	37
4.4.2 Ukazatele aktivity	40
4.4.3 Ukazatele zadluženosti (kapitálové struktury).....	41
4.4.4 Ukazatele likvidity	42
4.4.5 Ukazatele kapitálového trhu	43
4.4.6 Ukazatele na bázi cash flow	43
4.5 Analýza soustav ukazatelů	44
4.5.1 Pyramidová soustava ukazatelů	45
4.5.2 Bankrotní modely	45
4.5.3 Bonitní modely	45
5 SPECIFIKA STAVEBNÍHO PODNIKU	49

5. 1 Charakteristika stavebního podniku	49
5. 2 Provozní ukazatele využívané ve stavebních podnicích	50
6 PŘEDSTAVENÍ ANALYZOVANÉ SPOLEČNOSTI.....	52
6.1 Charakteristika působení	52
6.2 Organizační struktura	53
6.3 Počet zaměstnanců	53
6.4 Ekonomické údaje	54
7 FINANČNÍ ANALÝZA SPOLEČNOSTI.....	55
7.1 Analýza rozvahy	55
7.1.1 Horizontální analýza aktiv	55
7.1.2 Horizontální analýza pasiv	59
7.1.3 Vertikální analýza aktiv	62
7.1.4 Vertikální analýza pasiv	65
7.2 Analýza výkazu zisku a ztráty	67
7.2.1 Horizontální analýza výkazu zisku a ztráty	67
7.2.2 Vertikální analýza výkazu zisku a ztráty	71
7.3 Analýza cash flow a ČPK	73
7.3.1 Cash flow	73

7.3.2 Přístup k problematice cash flow ve firmě.....	76
7.3.3 Čistý pracovní kapitál.....	76
7.4 Poměrové ukazatele.....	76
7.4.1 Ukazatele likvidity	77
7.4.2 Ukazatele zadluženosti.....	79
7.4.3 Ukazatele aktivity	79
7.4.4 Ukazatele rentability.....	82
7.4.5 Provozní ukazatele	85
7.5 Quick test.....	88
8 MODEL UKAZATELŮ PRO PRŮBĚŽNÉ HODNOCENÍ FIRMY	90
9 ZÁVĚR.....	92
10 SEZNAM LITERATURY A POUŽITÝCH ZDROJŮ	94
11 SEZNAM OBRÁZKŮ	96
12 SEZNAM TABULEK.....	98
13 SEZNAM ZKRATEK A SYMBOLŮ	99
14 SEZNAM PŘÍLOH.....	100

1 ÚVOD

1.1 Cíl a metodika diplomové práce

V dnešní době vleklé ekonomické krize se hodnocení finančního zdraví a měření výkonnosti stává významnou součástí řízení stavebního podniku. Výsledky těchto měření jsou cennou informací nejen pro finanční manažery, ale i pro řadu dalších vnitřních a vnějších subjektů, se kterými firma při svém podnikání přichází do styku.

Cílem této diplomové práce je zhodnocení finanční výkonnosti stavebního podniku, jeho finančního zdraví a celkové situace. S tímto záměrem byla vybrána malá stavební společnost působící v Jihomoravském kraji, která bude v zájmu zachování ochrany citlivých údajů dále nazývána společností ABC, s. r. o.

Posouzení finanční situace vybraného podniku bude provedeno skrze metody klasické finanční analýzy. Hodnocení bude provedeno pro šest za sebou jdoucích účetních období, které odpovídají kalendářním rokům 2007-2012. Podkladem pro hodnocení budou dva základní účetní výkazy, kterými jsou rozvaha a výkaz zisku a ztráty.

V teoretické části práce budou nejprve vymezeny pojmy finančního zdraví a výkonnost podniku. Dále bude následovat přehled uživatelů finanční analýzy a zdroje dat použitelných pro hodnocení. Na ně pak naváže přehled metod používaných ve finanční analýze. Jednotlivé metody budou podrobně popsány a bude vysvětlen význam jejich výstupů s ohledem na hodnocení výkonnosti a finančního zdraví podniku. V poslední kapitole teoretické části budou popsány charakteristické vlastnosti stavebního podniku.

V praktické části bude provedena finanční analýza stavební firmy a zhodnocena její celková finanční situace.

První pohled na celkovou hospodářskou situaci podniku přinese analýza absolutních ukazatelů vycházející z rozvahy a výsledovky. Odpověď na otázky ohledně stavu peněžních prostředků a likvidity zodpoví analýza tokových a rozdílových ukazatelů.

V následující části bude proveden podrobný rozbor poměrových ukazatelů. Poměrové ukazatele budou zobrazovat výsledky hospodaření podniku z pohledu likvidity, zadluženosti, aktivity a rentability. Dále budou doplněny ještě některé provozní

ukazatele, jejichž sledování má pro stavební podnik význam. Na závěr bude finanční analýza doplněna Quicktestem.

Na základě výsledků plynoucích z finanční analýzy bude provedeno celkové zhodnocení hospodářské situace a navrhnutá skupina ukazatelů, které lze budoucnu používat pro průběžné hodnocení podniku.

1.2 Klíčová slova

- **Stavební podnik** je právnická osoba vystupující na trhu v roli zhotovitele, jejíž hlavní činností je stavební výroba.
- **Finanční účetnictví** je systém informací povinně vedený dle zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví.
- **Manažerské účetnictví** zjišťuje, třídí a analyzuje informace umožňující vedoucím pracovníkům úspěšně řídit podnikatelskou činnost.
- **Vnitropodnikové (nákladové) účetnictví** se zaměřuje především na sledování, alokaci a optimalizaci nákladů podniku.
- **Rozvaha (balance)** zobrazuje majetek podniku a zdroje krytí tohoto majetku k určitému datu.
- **Výkaz zisků a ztrát (výsledovka)** je výkaz o tvorbě a rozdělení zisku resp. ztráty podniku za určité období.
- **Akruální princip** je jedním z principů podvojného účetnictví, podle kterého se účetní transakce přiřazují k období, ve kterém nastaly, nikoli v době, kdy za ně byly přijaty nebo vydány peněžní prostředky.
- **Účetní jednotka** je subjekt, který vede účetnictví.
- **Podvojný účetnictví** je systém vedení finančního účetnictví, v němž je každá položka na účtu spárovaná s položkou na jiném účtu, ale je zapsána na opačné straně účtu.
- **Cash flow** představuje peněžní toky, čili skutečné příjmy a výdaje podniku.
- **Likvidita** je schopnost podniku uhradit své závazky v požadovaném čase a výši.
- **Bonita** dlužníka vyjadřuje jeho schopnost splatit věřiteli poskytnutý úvěr.
- **Věřitel** je poskytovatel úvěru.

2 FINANČNÍ ZDRAVÍ A VÝKONNOST PODNIKU

2.1 Definice výkonnosti a finančního zdraví

Pojmem finanční zdraví podniku je označována jeho uspokojivá finanční situace. Za finančně zdravý je možno považovat takový podnik, který naplňuje smysl své existence v danou chvíli a má perspektivu ji naplňovat i nadále. V tržně ekonomickém prostředí je to vyjádřeno tím, že je podnik schopen dosahovat požadované míry zisku tzn. zhodnocení vloženého kapitálu při nepřekročení přípustné míry rizika vztahujícímu se k oboru podnikání. Míra zhodnocení neboli rentabilita kapitálu je na kapitálovém trhu oceněna skrze tržní cenu akcií, popř. cenou jiných cenných papírů vydávaných podnikem. Kromě rentability je další podmínkou finančního zdraví firmy i likvidita. Likvidita je schopnost včas a v dané výši uhradit splatné závazky. (Valach, 1999, s. 92)

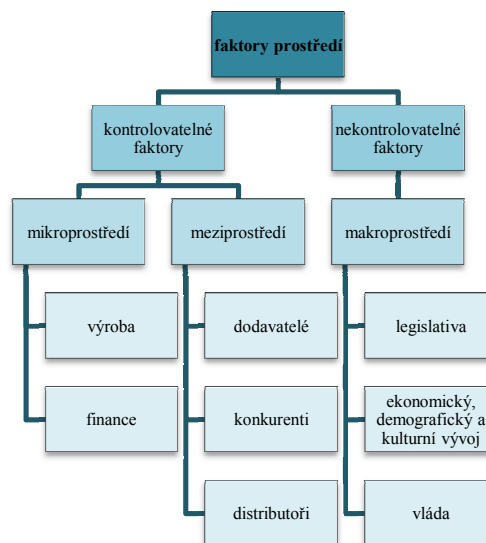
Výkonnost je míra dosažených výsledků. Lze ji také definovat jako schopnost zhodnotit spotřebované zdroje a vytvářet vlastní činností zisk. Jestliže chceme výkonnost měřit, musíme tak činit v porovnání s nějakou cílovou hodnotou výsledku, která vyplývá z plánovaných cílů, oborových hodnot nebo údajů naměřených u konkurence. Výkonnost také znamená schopnost podniku získat konkurenční výhodu. Při hledání nějaké konkurenční výhody je důležitá tzv. ekvifinalita jako schopnost dosáhnout cíle různými cestami a metodami. Podnik se tedy musí snažit neustále zlepšovat své schopnosti a hledat nové cesty, jak vyniknout nad ostatními a získat tak výhodu oproti konkurenci.

K zodpovězení otázek týkajících se finančního zdraví a výkonnosti podniku nám slouží finanční analýza. Chceme – li analyzovat finanční zdraví podniku, měli bychom přihlédnout k tzv. faktorům konkurenční síly, které se dělí na dvě základní skupiny – kontrolovatelné a nekontrolovatelné faktory. Tyto faktory svým působením ovlivňují potenciál možného zisku a určují mez přílivu kapitálu. Finanční manažeři mají za úkol tyto faktory předvídat a snažit se vyhnout jejich negativnímu působení na podnik. (Růčková, 2011, s. 17)

Kontrolovatelné faktory, které působí v oblasti mikroprostředí tedy uvnitř podniku, je podnik svou činností schopen přímo ovlivňovat. Jsou to faktory související s procesy při výrobě, prodeji výroby a zajišťování celkové prosperity firmy.

Faktory, které se nacházejí v meziprostředí, čili ne přímo uvnitř podniku, ale v jeho těsné blízkosti, je podnik schopen ovlivnit jen částečně.

Nekontrolovatelné faktory tvoří subjekty, které se nacházejí v makroprostředí podniku. Tyto faktory jsou tedy za běžných okolností neovlivnitelné. Rizika působení těchto faktorů představují pro podnik důsledky změn právní legislativy a důsledky aktuální situace na stavebním finančním a pracovním trhu. V některých případech mají reakce na tyto rizika za následek změnu struktury podniku. (Marková, 2009, s. 9)

Obrázek 2.1 - Faktory prostředí ovlivňující firmu

Zdroj: (Růčková, 2011, s. 17)

2.2 Přístupy k měření výkonnosti podniku

Základní přístupy, se kterými se v současnosti při hodnocení výkonnosti firem můžeme setkat:

- Tradiční přístupy k měření finanční výkonnosti podniku používají škálu finančních ukazatelů, mezi které se řadí absolutní ukazatele, rozdílové ukazatele, poměrová ukazatele a jejich pyramidové rozklady a souhrnné ukazatele finanční výkonnosti. Usilují o dosažení maximálního zisku.

- Moderní přístupy měření finanční výkonnosti podniku jsou založeny na metodách EVA, MVA a CFROI. Hodnotí ekonomický zisk, který bere v potaz také alternativní náklady (náklady obětované příležitosti), a tím se snaží odstranit nevýhody tradičních přístupů.
- Komplexní přístupy k měření výkonnosti podniku jsou pojímány skrze metody BSC (Balanced Scorecard) a EFQM. Tyto metody využívají kromě finančních ukazatelů i nefinanční ukazatele zaměřené na zákazníky, zaměstnance a podnikové procesy. (Šulák, Vacík, 2005, s. 7)

2.3 Tradiční ukazatele výkonnosti a finančního zdraví podniku

K rozboru výkonnosti neboli produkční síly podniku je v rámci finanční analýzy důležité sledovat ukazatele, které se podílejí na tvorbě produkční síly, a ukazatele, které mají vliv na dělení této produkční síly. Způsob rozdělení dosaženého výsledku je důležitý pro vlastníky společnosti, neboť jsou příjemci vyplácených podílů a dividend.

V rámci analýzy podniku by nebylo správné zaměřovat se jen na jeho produkční sílu, neméně důležitá je i finanční stabilita, která je podmínkou jeho zdravého fungování. (Synek, 2007, s. 400)

Pro posouzení finanční výkonnosti se využívají zejména poměrové ukazatele rentability a aktivity. Pomocí pyramidového rozkladu těchto ukazatelů lze sledovat jednotlivé aspekty finančního zdraví a zamýšlet se nad důvody stavu podniku. Výkonnost podniku lze také vysledovat ze vztahu k nákladům na zaměstnance.

Finanční stabilitu firmy lze odhalit pomocí poměrových ukazatelů kapitálové struktury, která vypovídá o zadluženosti firmy, a ukazatelů likvidity. Na likviditu podniku je v posledních letech kladen velký důraz. K jejímu měření se také často využívá analýza cash flow a analýza finančních fondů.

Uvedené poměrové ukazatele zobrazují okamžitý pohled na podnik. Pro zhodnocení stavu podniku je ale nutné vědět také to, jaký byl vývoj ekonomických ukazatelů podniku v posledních letech. Z tohoto důvodu je vhodné do analýzy zahrnout také analýzu horizontální, která ukáže, zda se situace podniku časem zlepšuje nebo naopak zhoršuje. Vertikální analýza pak odkryje skladbu jednotlivých částí majetku a finančních zdrojů, na které je z velké části závislá finanční stabilita firmy.

Finanční zdraví podniku lze diagnostikovat na základě bonitních modelů, sestavených ze speciálně vybraných ukazatelů. Tyto modely umožňují poměřit firmu s konkurencí a zařadit ji mezi dobré či špatné podniky. (Růčková, 2011, s. 72)

Pokud bychom měli obavy z možného bankrotu firmy, je na místě provést některý z testů spadající pod bankrotní modely hodnocení. Účelově sestavená soustava ukazatelů hledá příznaky typické pro hrozící bankrot. (Růčková, 2011, s. 72)

Uvedené metody a ukazatele budou podrobně vysvětleny v následujících kapitolách a poté použity pro finanční zhodnocení výkonnosti a zdraví konkrétního stavebního podniku.

3 FINANČNÍ ANALÝZA JAKO NÁSTROJ PRO POSOUZENÍ VÝKONNOSTI A FINANČNÍHO ZDRAVÍ

Finanční analýza je chápána jako nástroj pro posouzení finančního hospodaření podniku. V průběhu procesu finanční analýzy dochází k získávání dat, jejich třídění, slučování, poměřování mezi sebou navzájem, hledání vzájemných vztahů a předpovídání jejich budoucího vývoje. Informace získané těmito postupy nám umožňují dospět k určitým závěrům o celkové situaci a finančním zdraví podniku. (Sedláček, 2009, s. 3)

Cílem finanční analýzy obvykle bývá:

- posoudit vliv vnitřního a vnějšího okolí podniku,
- analyzovat dosavadní vývoj podniku,
- porovnat výsledky analýzy v prostoru,
- analyzovat vztah mezi ukazateli,
- přinést informace pro budoucí rozhodování,
- analyzovat varianty budoucího vývoje a výběr nejlepší varianty,
- interpretovat výsledky a navrhnout opatření.

Před použitím finanční analýzy jako nástroje měření výkonnosti a finančního zdraví podniku je třeba odpovědět na dvě základní otázky: (Fibírová, Šoljaková, Wagner, 2007, s. 12)

1. Kdo je uživatelem dané finanční analýzy?
2. Jakým způsobem (metodou) chceme podnik analyzovat?

Výběr metody závisí na tom, kdo chce danou firmu analyzovat, a jaká má k tomu k dispozici data. O metodách finanční analýzy hovoří podrobně kapitola 4. Nejprve se ale pojďme podívat na druhy uživatelů analýzy a oblasti zdrojů dat, které se dají pro analýzu využít.

Každý podnik se při výkonu své podnikatelské činnosti dostává do kontaktu s řadou interních i externích subjektů, jejichž zájmem je zjištění ekonomické situace podniku.

Tyto subjekty ke zjišťování stavu podniku využívají různé formy finanční analýzy. Finanční analýza je pak dělena podle jejího uživatele na interní a externí.

3.1 Uživatelé finanční analýzy

3.1.1 Uživatelé interní finanční analýzy

Uživateli interní finanční analýzy bývají finanční manažeři a podnikoví analytici, jejichž úkolem je provést rozbor hospodaření uvnitř podniku. Pro tento účel mají k dispozici velké množství informací z finančního, manažerského i vnitropodnikového účetnictví.

Podklady z finančního účetnictví jsou využívány především ve finanční analýze sloužící při dlouhodobém i krátkodobém finančním řízení a umožňují vznik zpětné vazby mezi rozhodováním a jeho důsledky. (Grünwald, Holečková, 2006, s. 22)

3.1.2 Uživatelé externí finanční analýzy

Uživatelé externí finanční analýzy jsou odkázáni na veřejné účetní a finanční informace, které jsou publikovány většinou jednou ročně formou účetních závěrek podniků. Finanční analýza je tedy založena na analýze účetních výkazů. Základními účetními výkazy jsou rozvaha a výkaz zisků a ztrát, v některých případech firmy zveřejňují i výkazy o peněžních tocích. Výsledné hodnoty finanční analýzy vypovídají o finančním zdraví podniku a vysílají signál o jeho budoucím rozvoji. (Grünwald, Holečková, 2006, s. 22)

Výčet externích uživatelů finanční analýzy je velmi široký, proto následující výčet zobrazuje jen nejvýznamnější uživatele.

3.1.2.1 Investor

Akcionáři a společníci firmy vkládají do firmy svůj kapitál, mají tudíž zájem o finanční informace. Tyto informace jim napomáhají při rozhodování o budoucích investicích do firmy a také pro kontrolu hospodaření s jejich vynaloženými investicemi. (Grünwald, Holečková, 2006, s. 23)

3.1.2.2 Banka a ostatní věřitelé

Při rozhodování o poskytnutí úvěru požadují banky od potenciálního dlužníka co nejvíce finančních informací. Na základě finanční analýzy sestavené ze zjištěných hodnot stanoví tzv. bonitu dlužníka, analyzuje ziskovost podniku, strukturu majetku a zdrojů jeho krytí a zhodnotí investiční projekt, pro který je úvěr určen. Následuje rozhodnutí poskytnutí či neposkytnutí úvěru, o jeho výši, požadovaném úroku a dalších úvěrových podmínkách. (Grünwald, Holečková, 2006, s. 23)

3.1.2.3 Dodavatelé a odběratelé

Dodavatelé se při styku s podnikem stávají jeho dočasným obchodním věřitelem. Do doby, než jim je proplacena faktura za dodávku, poskytují podniku tzv. obchodní úvěr. Vzhledem k tomu, že obchodní úvěr může dosahovat vysokých částek, je jejich důležitým zájmem platební schopnost daného podniku.

Odběratelé jsou při vlastní výrobě často závislí na dodávkách vstupů, proto mají zájem na uspokojivé finanční situaci svého dodavatele, která jim zaručí kvalitu a dochvilnost dodávek. (Grünwald, Holečková, 2006, s. 24)

3.1.2.4 Zaměstnanci

Hlavním zájmem zaměstnanců je zachování pracovních míst a dobré platové podmínky, proto chtějí být informováni o hospodářském stavu a stabilitě svého podniku. Prostřednictvím odborových organizací pak mohou sami zasahovat do hospodaření a řízení podniku. (Grünwald, Holečková, 2006, s. 25)

3.1.2.5 Stát

Pro stát a orgány státní správy jsou finančně - účetní data podniku velmi důležitá a využívá je v mnoha oblastech svého působení. Finanční informace jsou základem pro výpočet a kontrolu plnění daňových povinností, při hodnocení firmy jako dodavatele státních zakázek, při rozdělování státních dotací, pro statistická šetření a dalších činnostech státu. (Grünwald, Holečková, 2006, s. 25)

3.2 Zdroje informací pro finanční analýzu

Informace potřebné pro sestavení finanční analýzy lze čerpat z různých zdrojů. Zdroj dat je vybírán na základě účelu sestavování analýzy a také s ohledem na jeho dostupnost. Finanční manažeři a podnikoví analytici mají přístup k řadě vnitropodnikových zdrojů, které bývají pro externího uživatele nedostupné. Externí uživatelé si tak musí vystačit se zveřejňovanými daty, z nichž nejdůležitější bývají součástí účetní závěrky a výroční zprávy.

3.2.1 Účetní zdroje

Účetní výkazy představují pro finanční analýzu a hodnocení výkonnosti podniku cenný zdroj informací. Přehled o stavu majetku a kapitálu umožňuje zhodnotit současný stav a pomáhá při hledání cesty k rozmnožení bohatství firmy v budoucnu. (Kovanicová, Kovanic, 1998, s. 6)

Vedoucí pracovníci firem mají přístup k řadě informací vyplývajících z manažerského a nákladového účetnictví. Tyto informace však zůstávají externímu uživateli skryty. V následujícím výčtu účetních zdrojů budou uvedeny výstupy účetnictví finančního. Důvodem pro zdůraznění těchto výstupů je jejich zásadní význam z hlediska finančních informací a také fakt, že jsou přístupny všem uživatelům v podobě zveřejňované účetní závěrky.

Základními výkazy finančního účetnictví jsou rozvaha a výkaz zisků a ztrát. Tyto výkazy jsou povinnou součástí účetních závěrek a výročních zpráv společností. Řada společností je také dokládá přehled o peněžních tocích nebo přehled o změnách vlastního kapitálu. Účetní výkazy jsou dále doplněny tzv. přílohou, která podává doplňující informace např. o metodách evidence zásob, o výši daňových nedoplatků a dalších skutečnostech neuvedených v účetních výkazech. Obsah účetní závěrky, pro účetní jednotky vedoucí podvojně účetnictví, je vymezen v aktuálním znění zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví. Struktura účetních výkazů a jejich přesný obsah je pak uveden ve vyhlášce č. 500/2002, Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro účetní jednotky, které jsou podnikateli účtujícími v soustavě podvojněho účetnictví.

Informace o finanční pozici podniku a tím i o jeho finančním zdraví jsou zobrazeny především v rozvaze. Informace o výkonnosti, schopnosti vytvořit zisk skrze spotřebované zdroje jsou obsaženy především ve výkazu zisků a ztrát. Informace o peněžních tocích umožňují zhodnotit schopnost podniku produkovat peníze a peněžní ekvivalenty a vyjadřují potřeby podniku při využití těchto prostředků. (Fibírová, Šoljaková, Wagner, 2007, s. 12)

3.2.1.1 Rozvaha

Rozvaha neboli bilance zobrazuje na straně jedné majetek podniku a na straně druhé kapitál určený ke krytí tohoto majetku. Levá strana představující majetek je nazývána aktivy podniku, pravá strana, zdroje financování majetku, je nazývána pasivy.

Základní podmínkou pro sestavování rozvahy je skutečnost, že celková hodnota aktiv se rovná celkové hodnotě pasiv podniku.

$$AKTIVA = PASIVA \quad (3 - 1)$$

Obrázek 3.1 – Základní struktura rozvahy

Charakteristickou vlastností aktiv je, že pro podnik představují budoucí přínos. Aktiva mají být zhodnocena, podnik má jejich prostřednictvím dosahovat zisku. Základním hlediskem dělení aktiv je doba jejich působení v podniku. Aktiva se tedy dělí na dlouhodobá (stálá) a krátkodobá (oběžná) kdy hraniční hodnotou je jeden rok jejich trvání. (Kovanicová, Kovanic, 1998, s. 35)

Pasiva představují kapitál, který slouží k nákupu aktiv. Podnik využívá jednak vlastní kapitál, který je tvořen zejména základním kapitálem a ziskem, a dále cizí zdroje, které představují dluhy podniku a rezervy.

Aktiva a pasiva jsou dále dělena na jednotlivé podpoložky. Podrobná struktura rozvahových položek dle platné vyhlášky je znázorněna na následujícím obrázku.

Tabulka 3.1 – Uspořádání položek rozvahy

Rozvaha	
AKTIVA CELKEM	PASIVA CELKEM
Pohledávky za upsaný základní kapitál	Vlastní kapitál
Dlouhodobý majetek	Základní kapitál
Dlouhodobý nehmotný majetek	Kapitálové fondy
Dlouhodobý hmotný majetek	Rezervní fondy
Dlouhodobý finanční majetek	Výsledek hospodaření minulých let
Oběžná aktiva	VH běžného účet. období
	Cizí zdroje
Zásoby	Rezervy
Dlouhodobé pohledávky	Dlouhodobé závazky
Krátkodobé pohledávky	Krátkodobé závazky
Krátkodobý finanční majetek	Bankovní úvěry a výpomoci
Časové rozlišení	Časové rozlišení
AKTIVA = PASIVA	

Zdroj: upraveno podle (Vyhláška 500/2002 Sb., k zákonu o účetnictví)

Díky svému uspořádání má rozvaha schopnost podávat informace o třech základních faktorech, kterými jsou:

- majetkový stav podniku - položky aktiv vypovídají o rozložení majetku společnosti,
- zdroje financování majetku – položky pasiv zobrazují rozložení vlastních a cizích zdrojů krytí majetku,
- finanční stav podniku – vyplývá z vyhodnocení obou stran rozvahy.

3.2.1.2 Výkaz zisků a ztrát

Výkaz zisků a ztrát neboli výsledovka udává přehled o tvorbě a rozdělení zisku nebo ztráty podniku.

Jednotlivé položky zobrazují přehledně:

- náklady,
- výnosy,
- výsledek hospodaření.

Tabulka 3.2 – Charakter nákladů a výnosů

NÁKLADY	VÝNOSY
Způsobují snížení ekonomického prospěchu během účetního období a projevují se jako	Způsobují zvýšení ekonomického prospěchu během účetního období a projevují se jako
→ úbytek aktiv	→ přírůstek aktiv
→ vznik závazků (zvýšení dluhů)	→ snížení či zánik dluhů
Náklady snižují zisk a tím i vlastní kapitál jiným způsobem než jeho odčerpáním vlastníky	Výnosy zvyšují zisk a tím i vlastní kapitál jiným způsobem než vkladem vlastníků

Zdroj: (Bařinová, Vozňáková, 2005, s. 20)

Rozdíl mezi výnosy a náklady tvoří zisk respektive ztrátu podniku za běžné účetní období.

$$\text{Výsledek hospodaření} = \text{výnosy} - \text{náklady} \quad (3 - 2)$$

Poslední část výkazu může zobrazovat rozdělení čistého zisku z minulého účetního období mezi společnost (nerozdělený zisk) a mezi společníky nebo akcionáře (výplata podílů nebo dividend). (Bláha, Jindřichovská, 2006, s. 19)

V tabulce 3.3 je vyobrazena podrobná struktura nákladů a výnosů. Hospodářský výsledek je členěn do několika kategorií:

- Provozní výsledek hospodaření je pro stavební firmu nejdůležitější položkou ve výkazu zisků a ztrát. Představuje zejména rozdíl mezi tržbami za prodej zboží, vlastních výrobků a služeb a nákupní cenou prodaného zboží, výrobními náklady na prodané výrobky a služby. Dále obsahuje výsledek z prodeje dlouhodobého majetku a z ostatní provozní činnosti.
Důležitou položkou je také tzv. přidaná hodnota, která vyjadřuje zhodnocení vstupů, kterého podnik svým úsilím dosáhl.

$$\text{Přidaná hodnota} = (\text{obchodní marže} + \text{výkony}) - \text{výkonová spotřeba} \quad (3 - 3)$$

- Finanční výsledek hospodaření zobrazuje výsledek, který vznikl z finančních operací. Je vyjádřen jako rozdíl mezi finančními výnosy a náklady.
- Výsledek hospodaření za běžnou činnost představuje součet provozního hospodářského výsledku a výsledku hospodaření z finančních operací po odečtení daně z příjmů za běžnou činnost.
- Mimořádný výsledek hospodaření vyjadřuje výsledek z odečtení mimořádných výnosů a nákladů po odpočtu daní z příjmů z mimořádné činnosti.
- Výsledek hospodaření za účetní období je pak koncovou hodnotou, která vyplýne ze součtu hospodářského výsledku za běžnou činnost a mimořádného hospodářského výsledku.

Tabulka 3.3 – Uspořádání položek výkazu zisku a ztráty

Výkaz zisku a ztráty
Tržby za prodej zboží
Náklady vynaložené na prodané zboží
Obchodní marže
Výkony
Výkonová spotřeba
Přidaná hodnota
Osobní náklady
Daně a poplatky
Odpisy dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku
Tržby z prodeje dlouhodobého majetku a materiálu
Zůstatková cena prodaného dlouhodobého majetku a materiálu
Změna stavu rezerv a oprav. položek v prov. obl. a komplex. nákl. příštích obd.
Ostatní provozní výnosy
Ostatní provozní náklady
Provozní výsledek hospodaření
Tržby z prodeje cenných papírů a podílů
Prodané cenné papíry a podíly
Výnosy z dlouhodobého finančního majetku
Výnosy z krátkodobého finančního majetku
Náklady z finančního majetku
Změna stavu rezerv a opravných položek ve finanční oblasti
Výnosové úroky
Nákladové úroky
Ostatní finanční výnosy
Ostatní finanční náklady
Finanční výsledek hospodaření
Daň z příjmů za běžnou činnost
Výsledek hospodaření za běžnou činnost
Mimořádné výnosy
Mimořádné náklady
Daň z příjmů z mimořádné činnosti
Mimořádný výsledek hospodaření
Převod podílu na výsledku hospodaření společníkům (+/-)
Výsledek hospodaření za účetní období (+/-)
Výsledek hospodaření před zdaněním

Zdroj: upraveno podle (Vyhláška 500/2002 Sb., k zákonu o účetnictví)

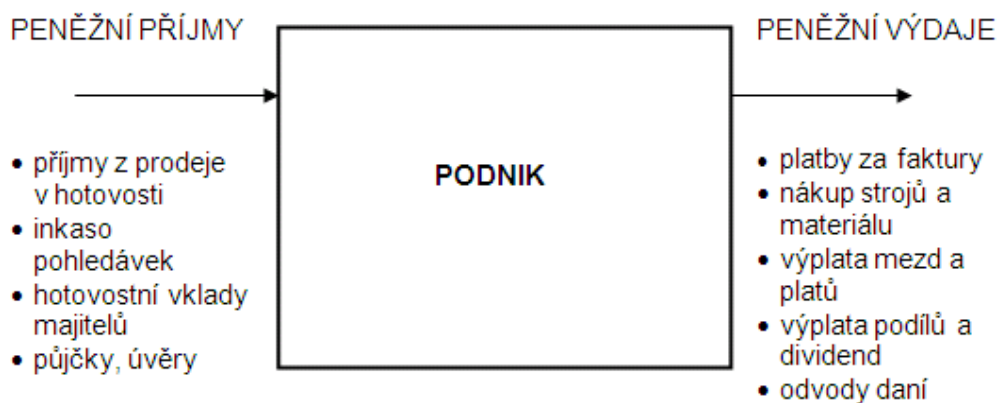
3.2.1.3 Přehled o peněžních tocích

Rozvaha zobrazuje majetek podniku a zdroje jeho krytí. Můžeme z ní čerpat informace o stavu peněžních prostředků k určitému datu. Nelze z ní však vysledovat pohyby peněz, které měli na tento konečný stav vliv. (Valach, 1999, s. 83)

Výkaz zisku a ztráty zobrazuje výnosy, náklady a hospodářský výsledek firmy v období jejich vzniku bez ohledu na to, zda byly nějaké peněžní příjmy a výdaje opravdu uskutečněny. Může tedy nastat situace, že podnik sice v účetnictví vykazuje zisk, ale stav jeho peněžních prostředků tomu neodpovídá. (Valach, 1999, s. 83)

Z těchto důvodů se pro potřeby finanční analýzy zavádí další účetní výkaz, kterým je právě výkaz o peněžních tocích.

Peněžní toky vznikající v průběhu činnosti podniku jsou zachyceny na následujícím obrázku.

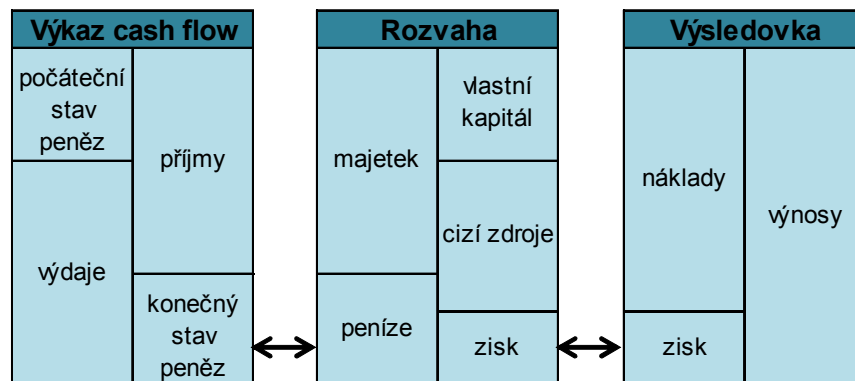

Obrázek 3.2 - Cash flow

Zdroj: (Synek, 2007, s. 332)

3.2.1.4 Provázanost účetních výkazů

Všechny hospodářské operace, ke kterým během podnikání dochází, jsou zachyceny v soustavě účetních výkazů. Vztahy mezi rozvahou, výsledovkou a výkazem cash flow jsou znázorněny na obrázku 3.3.

Obrázek 3.3 - Skladba a provázanost účetních výkazů

Zdroj: (Růčková, 2011, s. 38)

3.2.2 Neúčetní zdroje

Rozsah možností použití neúčetních zdrojů dat je celkem široký. Opět bude záviset na uživateli finanční analýzy, která data pokládá za důležitá. Interní uživatel se kromě veřejně dostupných informací má možnost dostat i k vnitropodnikovým datům, a tím získat přesnější pohled na dění v podniku.

Zdroje dat pro interní i externí uživatele jsou například:

- externí statistické výkazy produkované např. Českým statistickým úřadem,
- informace ratingových agentur,
- makroekonomická data – vývoj HDP, nezaměstnanost, inflace,
- informace o stavu konkurence,
- burzovní data.

Zdroje dat dostupné pouze interním uživatelům mohou být:

- interní statistické výkazy tvořené podnikem,
- vnitropodnikové směrnice,
- krátkodobé plány a strategické plány podniku.

4 METODY FINANČNÍ ANALÝZY

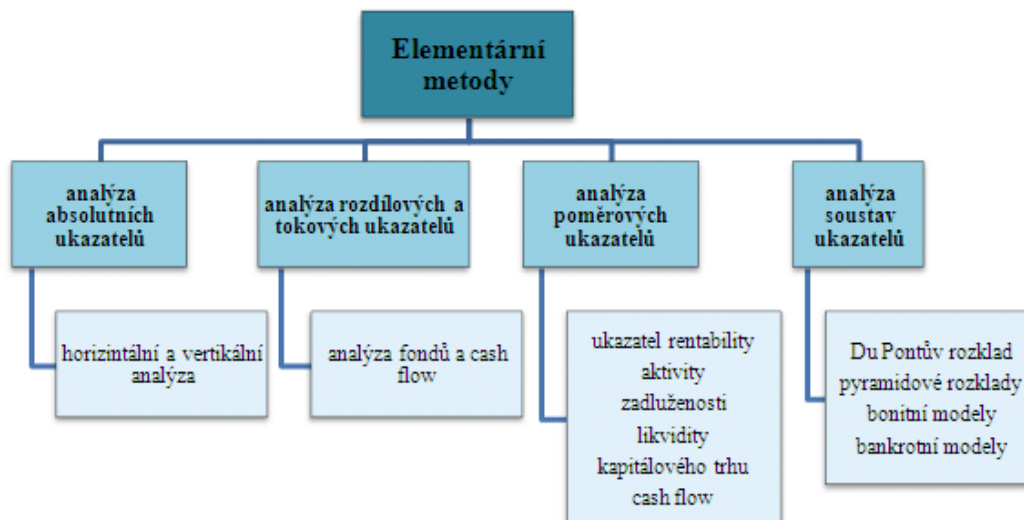
Pojetí finanční analýzy využívá propojení dvou základních částí:

- Fundamentální (kvalitativní) analýzu, která je založena na rozsáhlých znalostech vzájemných vztahů mezi ekonomickými a neekonomickými jevy. Opírá se o zkušenosti odborníků, o jejich subjektivní odhady a intuici. Zaměřuje se zejména na analýzu vlivu vnějších a vnitřních faktorů působících na podnik, vlivu aktuální fáze života podniku a také vlivu charakteru podnikových cílů.
- Technickou (kvantitativní) analýzu, která používá matematické, statistické a další algoritmické metody, pomocí nichž nejprve kvantitativně zpracuje ekonomická data a následně je kvalitativně posoudí. (Sedláček, 2009, s. 7-9)

Finanční analýza je pro potřeby této diplomové práce pojímána jako technická analýza využívající ke zpracování dat matematické postupy, jejichž výsledky dále posuzuje z ekonomického hlediska. Technická analýza využívá dvě skupiny metod, a to metody elementární (tradiční) a metody vyšší.

Metody vyšší nepatří mezi univerzální a nejsou využívány v běžné podnikové praxi. Vyššími metodami se zabývají specializované firmy, neboť je pro jejich zpracování potřeba hlubokých znalostí jak z ekonomie, tak i z matematické statistiky. Tyto metody jsou také náročné na kvalitu vstupních dat a softwarového vybavení. (Růčková, 2011, s. 41)

V této diplomové práci budou dále představeny a použity tradiční metody elementární finanční analýzy. Tradiční metody je možno rozdělit na několik základních skupin, které společně pokryjí komplexní rozbor finančního hospodaření podniku.

Obrázek 4.1 – Tradiční metody finanční analýzy

Zdroj: (Růčková, 2011, s. 44)

4.1 Analýza absolutních ukazatelů

Analýza absolutních (stavových) ukazatelů je výchozím bodem finanční analýzy. Je založena na horizontálním a vertikálním rozboru údajů účetních výkazů. Tyto rozборы umožní pohled na původní absolutní data v nových souvislostech. Horizontální rozbor zobrazuje vývoj určité veličiny v čase, vertikální rozbor sleduje strukturu účetního výkazu vzhledem k nějaké relevantní veličině. (Kislingerová, Hnilica, 2005, s. 11)

4.1.1 Horizontální analýza

Horizontální analýza přináší způsob, jak kvantifikovat změny mezi jednotlivými účetními obdobími. Meziroční změny lze vyjádřit buď jako absolutní diferenci (rozdíl) mezi dvěma položkami, nebo jako rozdíl procentuální (relativní).

Diferenci mezi dvěma položkami různých období lze jednoduše vypočítat jejich odečtením.

$$\text{Absolutní změna} = \text{hodnota v běžném období} - \text{hodnota v minulém období} \quad (4 - 1)$$

Relativní změna v procentech, která je také označována jako index I, se pak určí jako podíl absolutní změny a hodnoty v předchozím období vynásobený číslem 100.

$$I = \frac{\text{absolutní změna}}{\text{hodnota v minulém období}} * 100 \quad (4 - 2)$$

Oba způsoby výpočtu změny mají své opodstatnění. Relativní vyjádření změny umožňuje rychlejší orientaci v číslech, neboť z absolutního rozdílu nemusí být na první pohled jasné, zda je změna pro danou firmu významná, či nikoli.

Procentuální změna je proto označována za přehlednější, i když v některých případech může dojít k problémům při jejím výpočtu. Problém nastává zejména tehdy, když hodnota v čitateli vyjde 0. V tom případě má lepší vypovídací schopnost vyjádření změny absolutní diferencí. (Kislingerová, Hnilica, 2005, s. 13)

Horizontální analýza bývá také označována jako analýza trendů nebo analýza časových řad. Smyslem této analýzy je totiž porovnat dostatečně dlouhou časovou řadu hodnot, a tím se pokusit vystopovat nějaký trend jejího vývoje.

4.1.2 Vertikální analýza

Smyslem vertikální analýzy je vyjádření vztahu jedné položky výkazu k sumě položek souvisejících s danou položkou.

Matematicky lze tento hledaný vztah, označený písmenem P, vyjádřit vzorcem jako podíl hodnoty položky k součtu položek určitého celku. (Kislingerová, Hnilica, 2005, s. 15)

$$Pi = \frac{Bi}{\Sigma Bi} \quad (4 - 3)$$

Volba sumy položek záleží na uživateli analýzy a jeho potřebám. Při analýze výsledovky bývají jako suma položek používány tržby, celkové výnosy nebo náklady. Při analýze rozvahy je vhodné pro začátek použít jako sumu položek celkovou bilanční sumu. Při analýze jednotlivých položek pak zjistíme, z jaké části se na celkové bilanční sumě podílejí. Dále lze jako sumu položek použít součet různých podpoložek, které chceme analyzovat, ty pak budou sloužit pro doplnění představy o stavu aktiv a pasiv společnosti. (Kislingerová, Hnilica, 2005, s. 15)

4.2 Analýza tokových ukazatelů Cash flow

4.2.1 Definice cash flow a jeho význam ve finanční analýze

Cash flow vyjadřuje skutečné pohyby peněz a peněžních ekvivalentů podniku. Je výchozím podkladem pro řízení likvidity podniku, neboť:

- *existuje rozdíl mezi pohyby hmotných prostředků a jejich peněžním vyjádřením (např. nákup zásob na obchodní úvěr),*
- *vzniká časový nesoulad mezi hospodářskými operacemi vyvolávajícími náklady podniku a jejich finančním zachycením (vznik mzdových nákladů a vlastní výplata mezd),*
- *vznikají rozdíly mezi náklady a výdaji a mezi výnosy a příjmy (podvojně účetnictví zachycuje hospodářské jevy a výsledek hospodaření firmy nezávisle na okamžiku uskutečnění plateb).* (Sedláček, 2010, s. 47)

4.2.2 Metody sestavování výkazu cash flow

Výkaz cash flow dělí peněžní toky do tří oblastí podnikání:

- *provozní oblast podnikání (výroba, prodej výrobků a služeb), kam se promítá čistý provozní zisk, změny stavu pohledávek, změny stavu závazků, změny stavu zásob aj.,*
- *investiční oblast podnikání, kam se promítají změny investičního majetku a zdrojů jeho financování,*
- *finanční oblast podnikání, kam se promítají finanční fondy plynoucí z použití cizího kapitálu, akcií podniku, splátek dluhů, vyplácení dividend a podílů na zisku.* (Synek, 2007, s. 335)

Podkladem pro sestavení výkazu cash flow jsou účetní výkazy rozvaha a výsledovka. Sestavení výkazu je možno provést použitím dvou metod:

- *přímé metody,*
- *nepřímé metody.*

4.2.2.1 *Přímá metoda*

Přímá metoda je založena na vykazování skutečných příjmů a výdajů tzv. hrubých peněžních toků. Tato metoda se dále dělí na další dvě metody:

- čistou přímou metodu,
- nepravou přímou metodu.

Tyto metody se v praxi příliš nepoužívají. Čistá přímá metoda je dosti pracná a způsobuje problémy podnikům vedoucím podvojně účetnictví. Nepravá přímá metoda vede ke snížení přesnosti vykazovaných příjmů a výdajů, a tím ke snížení vypovídající hodnoty výkazu cash flow. (Sedláček, 2010, s. 57-60)

4.2.2.2 *Nepřímá metoda*

Tato metoda je považována za nejsnazší metodu sestavování výkazu cash flow, zejména pro svou nenáročnost na vstupní data.

Nepřímá metoda vychází z výsledovky, přesněji řečeno z hospodářského výsledku, který je poté upraven změnami položek rozvahy. Změny v rozvaze vyjadřují rozdíl mezi toky příjmů a výdajů a toky nákladů a výnosů.

Jedná se o tzv. nepeněžní operace, které představují:

- *náklady, které nejsou výdaji v běžném účetním období,*
- *výnosy, které nejsou příjmy v běžném účetním období,*
- *změny potřeb pracovního kapitálu.* (Sedláček, 2001, s. 57)

Změny položek rozvahy se při sestavování výkazu cash flow posuzují takto:

- Zvýšení dlouhodobého a oběžného majetku v rozvaze způsobuje pokles peněžních prostředků podniku.
- Snížení dlouhodobého a oběžného majetku v rozvaze způsobuje zvýšení peněžních prostředků podniku.
- Zvýšení stavu pohledávek v rozvaze způsobuje snížení peněžních prostředků. Naopak snížení pohledávek způsobuje jejich navýšení.
- Zvýšení stavu závazků v rozvaze způsobuje zvýšení stavu peněžních prostředků a snížení závazků podniku vyvolává snížení peněžních prostředků.

- Změny vlastního kapitálu je potřeba posuzovat vždy individuálně podle jejich příčin. (Kovanicová, Kovanic, 1998, s. 83)

Postup sestavení výkazu peněžních toků nepřímou metodou je zobrazen v tabulce 4.1.

Tabulka 4.1 - Postup zjišťování CF nepřímou metodou

Výsledek hospodaření podniku po zdanění	
Úpravy o nepeněžní operace	
Náklady, které nejsou souč. výdaji	Výdaje, které nejsou souč. náklady
Příjmy, které netvoří souč. výnosy	Výnosy, které nejsou souč. příjmy
Změny potřeb pracovního kapitálu	
Přírůstek krátkodobých závazků	Přírůstek zásob a pohledávek
PROVOZNÍ CASH FLOW	
Výdaje na pořízení stálých aktiv	Příjmy z prodeje stálých aktiv
INVESTIČNÍ CASH FLOW	
Přírůstek dlouhodobého kapitálu	Úbytek dlouhodobého kapitálu
FINANČNÍ CASH FLOW	
Konečný stav peněžních prostředků	

Zdroj: (Sedláček, 2010, s. 63)

4.3 Analýza rozdílových ukazatelů

Rozdílové ukazatele využívá analýza fondů finančních prostředků ke zhodnocení a řízení finanční situace podniku zejména z pohledu jeho likvidity. Pojem fond finančních prostředků je v tomto případě chápán jako shrnutí (agregace) určitých stavových ukazatelů představujících aktiva nebo pasiva podniku, resp. rozdíl mezi položkami oběžných aktiv a krátkodobých pasiv. (Sedláček, 2001, s. 35)

Rozdílové ukazatele lze rozdělit na tři základní druhy:

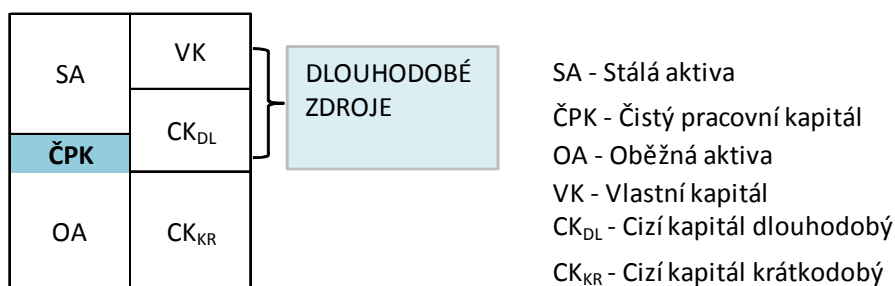
- čistý pracovní kapitál,
- čisté pohotové prostředky (peněžní finanční fond),
- čistý peněžně - pohledávkový fond.

4.3.1 Čistý pracovní kapitál

Čistý pracovní kapitál (net working capital) je nejpoužívanějším rozdílovým ukazatelem. Podle klasické definice je čistý pracovní kapitál vymezen jako rozdíl mezi celkovými oběžnými aktivy (složenými ze zásob, krátkodobých pohledávek a krátkodobého finančního majetku) a celkovými krátkodobými závazky společnosti.

$$\text{ČPK} = \text{oběžná aktiva} - \text{krátkodobé závazky} \quad (4 - 4)$$

Pro firemní manažery představuje tento fond část oběžných aktiv, která je financována dlouhodobými zdroji. Jinými slovy tedy představuje část dlouhodobého kapitálu, která je vázána v oběžném majetku. Tento relativně volný zdroj využívá podnik k zajištění běžného chodu podniku a slouží i pro případné finanční výkyvy. (Sedláček, 2001, s. 35)

Obrázek 4.2 – ČPK z pohledu finančního manažera

Zdroj: (Kislingerová, Hnilica, 2005, s. 42)

Obrázek 4.3 – ČPK z pohledu vlastníka společnosti

Zdroj: (Kislingerová, Hnilica, 2005, s. 42)

Druhý úhel pohledu na čistý pracovní kapitál, tentokrát ze strany pasiv, je znázorněn na obrázku 4.3. Čistý pracovní kapitál je zde vyjádřen jako rozdíl dlouhodobého kapitálu a stálých aktiv. Je to pohled vlastníka společnosti, jehož preferencí je krýt všechna stálá aktiva dlouhodobými zdroji. Zbytek dlouhodobých zdrojů je z pohledu vlastníka lepší zaměnit za zdroje krátkodobé, neboť dlouhodobé zdroje jsou dražší.

4.4 Analýza poměrových ukazatelů

Analýza hospodaření podniku skrze poměrové ukazatele patří k nejrozšířenější metodě finanční analýzy. Obliba poměrových ukazatelů pramení z jejich rychlé a jednoduché konstrukce a zároveň z jejich vysoké vypovídající hodnoty. Výhodou poměrových ukazatelů je také to, že stejně jako absolutní ukazatele vycházejí ze základních účetních výkazů, které jsou veřejně dostupné, takže jsou vhodnou volbou i pro externího uživatele finanční analýzy.

Zatímco horizontální a vertikální analýza zkoumá vývoj jedné veličiny v čase nebo ve vztahu k jedné vztažné veličině, analýza poměrovými ukazateli poměřuje jednotlivé položky mezi sebou a sleduje jejich vzájemné vztahy. Tím se náš pohled na finanční zdraví podniku rozšiřuje o další souvislosti. Nevýhodou těchto ukazatelů je malá schopnost zjištěné souvislosti vysvětlit. (Kislingerová, Hnilica, 2005, s. 31)

Jak už bylo zmíněno dříve, finanční zdraví podniku nezávisí pouze na jeho výkonnosti. Neméně důležitá je i jeho finanční stabilita, což znamená, že podnik není nad míru zadlužený a nedělá mu problém zajištění potřebné likvidity. Pro podniky, které mají své akcie obchodovatelné na kapitálových trzích, budou důležité i informace z oblasti tržní hodnoty. S těmito základními oblastmi finančního hospodaření dobře korespondují jednotlivé skupiny poměrových ukazatelů. Vypovídající schopnosti skupin ukazatelů jsou uvedeny v následující tabulce.

Tabulka 4.2 - Vypovídající hodnota poměrových ukazatelů

POMĚROVÉ UKAZATELE	VYPOVÍDÁ O OBLASTI
RENTABILITY	VÝKONNOSTI
AKTIVITY	
ZADLUŽENOSTI	FINANČNÍ STABILITY
LIKVIDITY	
CASH FLOW	
KAPITÁLOVÉHO TRHU	TRŽNÍ HODNOTY

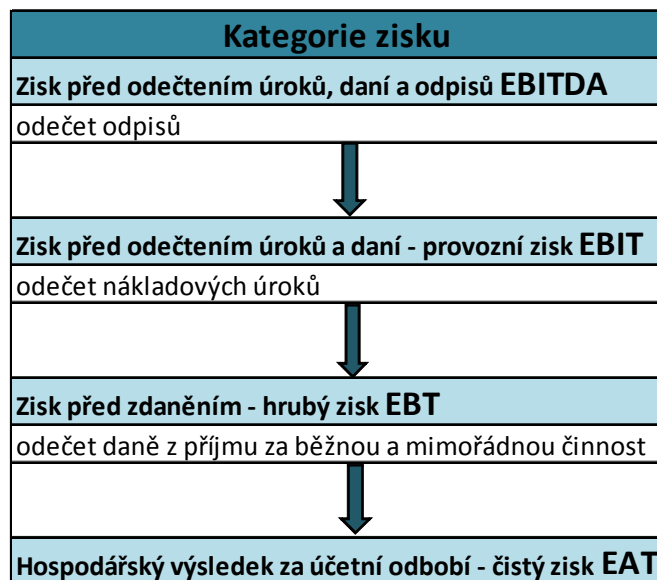
4.4.1 Ukazatele rentability (výnosnosti, ziskovosti)

Ukazatele rentability se využívají pro hodnocení výkonnosti a komplexní posouzení celkové efektivnosti analyzovaného podniku. Výnosnost vyjadřuje poměr zisku dosaženého podnikáním a výší zdrojů, které byly na jeho dosažení vynaloženy. Je to schopnost podniku dosahovat zisku. Zisk podniku vzniká jako rozdíl mezi výnosy a náklady podniku.

Obecný vzorec vyjadřuje rentabilitu jako poměr zisku a vloženého kapitálu.

$$Rentabilita = \frac{zisk}{vložený\ kapitál} \quad (4 - 5)$$

Při konstrukci ukazatelů rentability se však nevyužívá pouze jeden druh zisku. Druh použitého zisku závisí na volbě finančního analytika, který by se měl rozhodnout na základě účelu, pro který finanční analýzu sestavuje. Také by se měl zamyslet nad tím, zda mezi čitatelem a jmenovatelem zlomku existuje rozumný vztah. Kategorie zisku a postup jejich výpočtu je názorně vyobrazen v obrázku 4.4.

Obrázek 4.4 – Kategorie podnikového zisku

Doporučené hodnoty ukazatelů výnosnosti nebývají běžně udávány, neboť postup jejich stanovení není jednoznačný kvůli značným rozdílům pro jednotlivá odvětví. Obvykle se doporučuje srovnat dosažené hodnoty s hodnotami zjištěnými u konkurence nebo s hodnotami oborovými.

Obecně platí, že ukazatele rentability by měli v časové řadě vykazovat rostoucí trend. Tato podmínka však platí v období rostoucí ekonomiky, v období ekonomické krize nelze poklesem rentability podnik jednoznačně ohodnotit jako špatný. (Růčková, 2011, s. 52)

4.4.1.1 Rentabilita celkového kapitálu ROI

$$ROI = \frac{\text{zisk}}{\text{celková aktiva}} \quad (4 - 6)$$

Ukazatel výnosnosti celkového kapitálu vyjadřuje celkovou produkční sílu podniku. Celkovým kapitálem rozumíme veškerý kapitál vložený do podnikání vyjádřený skrze celková aktiva. Finanční struktura v tomto případě nehraje roli, hodnotí se celková výnosnost kapitálu bez ohledu na to, zda byly podnikatelské činnosti financovány z vlastních nebo cizích zdrojů. Volba druhu zisku závisí na úsudku analytika, ale protože se jedná o aktiva celková, je vhodné dosadit do čitatele vzorce jednu z forem celkového zisku.

Pokud bude za zisk dosazen EBIT, bude možné porovnat podniky pohybující se v rozdílných daňových prostředích a také podniky s různým úrokovým zatížením, které je celkem běžné, neboť úrokové sazby z úvěrů jsou podnikům stanovovány na základě jejich individuální věřitelské bonity. (Růčková, 2011, s. 53)

4.4.1.2 Rentabilita dlouhodobě investovaného kapitálu ROCE

$$ROCE = \frac{\text{zisk}}{\text{dlouhodobé dluhy} + \text{vlastní kapitál}} \quad (4 - 7)$$

Další ukazatel odvozený z rentability celkového vloženého kapitálu je rentabilita celkového investovaného kapitálu. Tentokrát je na kapitál pohlíženo ze strany pasiv a hodnotí se výnosnost dlouhodobých dluhů poskytnutých věřiteli ve spojení s vlastním kapitálem podniku.

4.4.1.3 Rentabilita vlastního kapitálu ROE

$$ROE = \frac{\text{zisk}}{\text{vlastní kapitál}} \quad (4 - 8)$$

Rentabilita vlastního kapitálu dává vlastníkům a akcionářům společnosti informace o tom, jaký výnos jim přináší kapitál vložený do podnikání. Do jmenovatele zlomku se při výpočtu dosazuje vlastní jmění. Do čitatele je v tomto případě vhodné za zisk dosadit čistý zisk EAT, neboť ten si vlastníci a akcionáři při výplatě podílů a dividend rozdělují.

Výnosnost vlastního kapitálu by se měla držet nad úrovní úrokové míry bezrizikových cenných papírů, za které je možno považovat státní cenné papíry a státní cenné obligace. (Růčková, 2011, s. 56)

4.4.1.4 Rentabilita tržeb ROS

$$\text{Rentabilita tržeb} = \frac{\text{zisk}}{\text{tržby}} \quad (4 - 9)$$

Ukazatel rentability tržeb vyjadřuje, jak velký efekt je podnik schopen vyprodukovat z 1 Kč tržeb. Někdy je tento ukazatel nazýván ziskové rozpětí a slouží ke stanovení ziskové marže. Čím vyšší je výnosnost tržeb, tím vyšší je produkční síla podniku.

Pokud zisková marže v průběhu času klesá, je to signálem k provedení analýzy nákladů, neboť tyto tento ukazatel nejvíce ovlivňují. (Růčková, 2011, s. 56)

Do čitatele zlomku se opět dosadí některá z forem hospodářského výsledku, ve jmenovateli se objevují tržby z prodeje vlastních výrobků a služeb nebo tržby celkové.

4.4.2 Ukazatele aktivity

Ukazatele aktivity analyzují schopnost podniku využívat investované finanční prostředky a vázanost jednotlivých složek kapitálu v jednotlivých druzích aktiv a pasiv. Ukazatele vyjadřují počet obrátek jednotlivých složek zdrojů a dobu jejich obratu ve dnech. Jejich stanovení slouží ke zjištění stavu hospodaření s aktivy a jeho vlivu na výnosnost a likviditu. (Růčková, 2011, s. 60)

Ukazatele tedy nejčastěji vyjadřují:

- obratovost,
- dobu obratu.

4.4.2.1 Ukazatel obratovosti pohledávek a doby obratu pohledávek

Obratovost pohledávek vyjadřuje rychlost obratu pohledávek. K tomuto ukazateli patří ještě doplňkový ukazatel - doba obratu pohledávek, která vypovídá o tom, jak dlouho je majetek podniku vázán ve formě pohledávek. Obecně platí, že čím vyšší obratovost pohledávek a kratší doba splacení pohledávek, tím lépe pro podnik. Dobou obratu pohledávek by měla být v ideálním případě běžná doba splatnosti faktur, avšak v současnosti je poměrně běžné, že skutečná splatnost faktur je delší než stanovená, což může malé firmy přivést do druhotné platební neschopnosti a ztrátě likvidity. (Růčková, 2011, s. 61)

$$\text{Obratovost pohledávek} = \frac{\text{tržby}}{\text{pohledávky}} \quad (4 - 10)$$

$$\text{Doba obratu pohledávek} = \frac{365 \text{ dnů}}{\text{obratovost pohledávek}} \quad (4 - 11)$$

4.4.2.2 Ukazatel obratovosti závazků a doby obratu závazků

Ukazatel obratovosti závazků je stanoven jako poměr tržeb a závazků. Vyjadřuje rychlost obratu závazků. Doba obratu závazků vyjadřuje, za jak dlouho firma hradí své závazky. Opět platí, že čím je vyšší obratovost závazků a kratší doba jejich obratu, tím je situace lepší. (Růčková, 2011, s. 61)

$$\text{Obratovost závazků} = \frac{\text{tržby}}{\text{závazky}} \quad (4 - 12)$$

$$\text{Doba obratu závazků} = \frac{365 \text{ dnů}}{\text{obratovost závazků}} \quad (4 - 13)$$

4.4.2.3 Ukazatel obratu celkových aktiv

Tento ukazatel bývá také označován jako vázanost celkového vloženého kapitálu a souvisí s ukazateli rentability. Vyjadřuje poměr tržeb k celkovému vloženému kapitálu, který se do vzorce dosazuje v podobě celkových aktiv. Ukazatel je používán jako jedna z položek v pyramidálním rozkladu rentability vlastního kapitálu. (Růčková, 2011, s. 61)

$$\text{Obrat celkových aktiv} = \frac{\text{tržby}}{\text{celková aktiva}} \quad (4 - 14)$$

4.4.3 Ukazatele zadluženosti (kapitálové struktury)

Kapitálová struktura je struktura dlouhodobého kapitálu, ze kterého je financován dlouhodobý majetek podniku. Zadluženost znamená, že firma používá k financování svého majetku cizí zdroje. Analýza zadluženosti na základě porovnání rozvahových položek zjišťuje, z jak velké části je majetek financován cizím kapitálem.

4.4.3.1 Koeficient zadluženosti – ukazatel věřitelského rizika

Tímto ukazatelem se zjišťuje celková zadluženost firmy. Stanoví se jako poměr celkového cizího kapitálu vůči celkovému majetku firmy. Čím je vyšší hodnota tohoto ukazatele, tím vyšší je riziko, že věřitel nedostane své půjčené prostředky zpět. (Růčková, 2011, s. 58)

$$\text{Koeficient zadluženosti} = \frac{\text{cizí kapitál}}{\text{celková aktiva}} \quad (4 - 15)$$

4.4.3.2 Koeficient samofinancování – kvóta vlastního kapitálu

Koeficient samofinancování je doplňkový ukazatel k ukazateli věřitelského rizika. Vypovídá o tom, z jaké části je majetek podniku financován penězi společníků.

$$\text{Koeficient samofinancování} = \frac{\text{vlastní kapitál}}{\text{celková aktiva}} \quad (4 - 16)$$

4.4.4 Ukazatele likvidity

Likvidita podniku je schopnost platit včas a v dostatečné výši své dluhy, tzn. dostát svým závazkům. Neschopnost uhradit své běžné závazky může vést k platební neschopnosti, finanční nerovnováze a bankrotu firmy. Likvidita (likvidnost) majetku představuje schopnost se rychle a bez velké ztráty přeměnit na peněžní hotovost.

4.4.4.1 Okamžitá likvidita – likvidita 1. stupně

Okamžitá likvidita představuje nejpřísnější pojetí likvidity. Doporučovaná hodnota je stanovena v rozmezí 0,9-1,1, podle Ministerstva průmyslu a obchodu je dolní kritická mez stanovena na hodnotu 0,2. (Růčková, 2011, s. 49)

Do likvidity 1. stupně vstupují nejlikvidnější součásti majetku podniku jako pohotové platební prostředky, které se poměří s okamžitě splatnými dluhy podniku. Pojem pohotové platební prostředky vyjadřují finanční majetek podniku, tedy sumu peněz v pokladně, na bankovních účtech a peněžních ekvivalentů. Krátkodobé dluhy představují jednak krátkodobé závazky podniku, a také krátkodobé bankovní úvěry a finanční výpomoci vedené v rozvaze v rámci bankovních úvěrů a výpomocí.

$$\text{Okamžitá likvidita} = \frac{\text{pohotové platební prostředky}}{\text{závazky s okamžitou splatností}} \quad (4 - 17)$$

4.4.4.2 Pohotová likvidita – likvidita 2. stupně

Pohotová likvidita podniku by měla dosahovat hodnoty 1-1,5. To znamená, že poměr čitatele a jmenovatele by měl být alespoň 1:1, v tom případě by byl podnik schopen splatit své krátkodobé dluhy, aniž by byl nucen prodat své nakoupené zásoby. (Růčková, 2011, s. 50)

$$\text{Pohotov\'a likvidita} = \frac{\text{ob\text{e}\v{z}n\'a aktiva} - \text{z\'asoby}}{\text{kr\'atkokodob\'e dluhy}} \quad (4 - 18)$$

4.4.4.3 B\text{e}\v{z}n\'a likvidita – likvidita 3. stupn\text{e}

B\text{e}\v{z}n\'a likvidita vyjadruje schopnost podniku uhradit sv\text{e} kr\'atkokodob\text{e} z\'avazky v p\r{ı}pad\text{e}, \v{z}e by najednou prom\text{e}nil ve\text{s}ker\'a sv\'a ob\text{e}\v{z}n\'a aktiva v pen\text{e}\v{z}n\'ı prostredky. Hodnota b\text{e}\v{z}n\text{e} likvidity by se m\text{e}la pohybovat alespo\text{n} v rozmezı 1,5-2,5. (R\text{u}\v{c}kov\'a, 2011, s. 50)

$$\text{B\text{e}\v{z}n\'a likvidita} = \frac{\text{ob\text{e}\v{z}n\'a aktiva}}{\text{kr\'atkokodob\'e dluhy}} \quad (4 - 19)$$

4.4.5 Ukazatele kapit\'alov\text{e}ho trhu

Ukazatele kapit\'alov\text{e}ho trhu jsou specifick\'e tı́m, \v{z}e pracujı s tr\text{z}nımi hodnotami. Vyjadrujı hodnocenı podniku pomocı ukazatel\text{u} burzy. Jsou prosp\text{e}\v{s}n\text{e} p\r{e}dev\text{s}ım pro re\'aln\text{e} a potencion\'alnı investory p\r{ı} hodnocenı návratnosti jejich investic. (R\text{u}\v{c}kov\'a, 2011, s. 61)

K nejv\text{y}znamn\text{e}\v{s}ım ukazatel\text{u}m t\text{e}to oblasti patrı:

- \text{U}\v{c}etnı hodnota akciı,
- \text{C}istı zisk na akcii,
- Dividendovı vıynos,
- Dividendov\text{e} krytı,
- Pom\text{e}r tr\text{z}nı ceny akcie k \text{u}\v{c}etnı hodnot\text{e}.

4.4.6 Ukazatele na b\'azi cash flow

Analıza pom\text{e}rovıch ukazatel\text{u} na b\'azi cash flow vhodn\text{e} dopl\text{n}uje informace zıskan\text{e} z klasickıch pom\text{e}rovıch ukazatel\text{u}. Do vzorc\text{u} se v tomto p\r{ı}pad\text{e} dosazuje na mısto zısku provoznı cash flow, co\text{z} vyjadruje skutechn\text{e} penıze, kter\text{e} m\'a podnik k dispozici. Tato skutečnost zvy\text{s}uje vypovıdajıcı hodnotu ukazatel\text{u} a nem\text{e}lo by se proto na n\text{e} zapomınat.

Pro m\text{e}renı vıkonnosti podniku se stejn\text{e} jako u klasickıch ukazatel\text{u} stanovuje rentabilita. Nej\v{c}ast\text{e}\v{z}ji se sleduje:

- Rentabilita obratu,

- Rentabilita tržeb,
- Rentabilita celkového kapitálu,
- Rentabilita vlastního kapitálu,
- Rentabilita finančních fondů.

Pro stanovení zadluženosti firmy slouží ukazatele:

- Stupeň oddlužení,
- Úrokové krytí.

Pro řízení likvidity se zjišťuje ukazatel:

- Likvidita z cash flow.

Ukazatele pro podniky obchodující své akcie na kapitálových trzích jsou:

- Cash flow na akcii,
- Poměr tržní ceny akcie k cash flow na akcii.

4.5 Analýza soustav ukazatelů

Finanční analýza má za úkol průběžně hodnotit firmu z pohledu finančního zdraví. Základním kamenem finančního zdraví podniku je jeho schopnost přežít a nebankrotovat. Souhrnné modely ukazatelů vznikly na základě úsilí o vytvoření jednoduchého modelu, který by vyjadřoval celkovou finančně-ekonomickou situaci a zdraví podniku pomocí jednoho čísla. Model má splňovat tři funkce:

- vysvětlit vliv změny jednoho ukazatele na celkový stav podniku,
- zjednodušit a zpřehlednit analýzu dosavadního vývoje podniku,
- poskytnout informace pro rozhodování při procesu plánování cílů podniku i externích subjektů. (Růčková, 2011, s. 70)

Je třeba si uvědomit, že analýza firmy pouze na základě jednoho čísla nebude vysoce přesná. Soustavy ukazatelů nemají za úkol nahradit předešlé metody analýzy, neboť je jasné, že jeden ukazatel nebude mít tak vysokou vypovídající hodnotu jako celá řada ukazatelů zaměřených na různé oblasti firemního hospodaření. V každém případě jsou tyto modely vhodnou volbou pro rychlé a souhrnné ohodnocení podniku.

Podle techniky tvorby soustavy ukazatelů rozeznáváme dvě základní skupiny:

- Soustavy hierarchicky uspořádaných ukazatelů vzájemně matematicky provázaných, kde typickým příkladem je pyramidová soustava.
- Účelově sestavené skupiny ukazatelů sloužící k diagnostice finanční situace firmy z hlediska jejího zdraví a možného ohrožení bankrotem. Podle účelu použití se dělí na modely:
 - bonitní,
 - bankrotní.

4.5.1 Pyramidová soustava ukazatelů

Pyramidové soustavy ukazatelů se používají pro rozklad vrcholového ukazatele, kterým bývá nejčastěji ukazatel rentability vlastního kapitálu. Cílem tohoto rozkladu je odhalení vzájemných vztahů mezi jednotlivými položkami vrcholového ukazatele a analýza jejich vztahů. (Růčková, 2011, s. 71)

4.5.2 Bankrotní modely

Tyto modely mají za úkol informovat finančního analytika o možném ohrožení bankrotem. Hlavní myšlenkou těchto modelů je fakt, že ohrožená firma vykazuje určité příznaky, které lze s předstihem odhalit a předpovědět tak hrozící bankrot. (Růčková, 2011, s. 73)

Často používanými modely jsou:

- Altmanův model,
- Tafflerův model,
- model IN – index důvěryhodnosti.

4.5.3 Bonitní modely

Bonitní modely mají za úkol diagnostikovat finanční zdraví firmy. S jejich pomocí lze rozhodnout, zda se analyzovaná firma řadí mezi dobré či špatné podniky. Tím dobře slouží pro vzájemné porovnání jednotlivých firem působících ve stejném oboru podnikání. (Růčková, 2011, s. 77)

Mezi bonitní modely patří například:

- Kralickův Quicktest,
- Tamariho model,
- soustava bilančních analýz podle Rudolfa Douchy.

4.5.3.1 Quicktest

Quicktest je rychlý test sestavený na základě čtyř poměrových ukazatelů. Vysoká vypovídající hodnota tohoto testu je zaručena tím, že ukazatele jsou zvoleny z každé ze čtyř základních oblastí analýzy, kterými jsou likvidita, rentabilita, financování a výsledek. Ukazatele vypovídají o kapitálové síle podniku, finanční výkonnosti, výnosnosti a míře zadlužení. (Kralicek, 1993, s. 64)

Tabulka 4.3 – Vypovídající hodnota ukazatelů Quicktestu

Ukazatel	Oblast analýzy	O čem vypovídá	
Kvóta vlastního kapitálu	stabilita	kapitálová síla	Finanční stabilita
Doba splácení dluhu v letech	likvidita	zadlužení	
Cash flow v % podnikového výkonu	rentabilita	finanční výkonnost	Výnosová situace
Rentabilita celkového kapitálu	výnos	výnosnost	

Zdroj: (Kralicek, 1993, s. 18)

Konstrukce ukazatelů je zvolena tak, aby výsledky nepodléhaly rušivým vlivům daní a dalším vlivům, které by jejich výsledky mohly zkreslovat. S tímto záměrem byl vypracován i postup zjišťování cash flow pro potřeby tohoto testu. (Kralicek, 1993, s. 64)

Tabulka 4.4 – Postup výpočtu cash flow pro potřeby Quicktestu

Název položky
+ zisk před daní z příjmu
+ přiděly do rezervního fondu
- rozpuštění rezervního fondu
+ saldo přechodných účtů pasiv
- saldo přechodných účtů aktiv
+ odpisy
= cash flow

Zdroj: (Kralicek, 1993, s. 55)

Kvóta vlastního kapitálu

$$Kvóta\ vlastního\ kapitálu = \frac{vlastní\ kapitál}{celkový\ kapitál} * 100 \quad (4 - 20)$$

Ukazatel vypovídá o tom, zda podnik má nebo nemá absolutně mnoho dluhů v peněžních jednotkách nebo v procentech celkového kapitálu. Také vystihuje to, do jaké míry je podnik schopen hradit své potřeby z vlastních zdrojů. Úroveň kvóty vlastního kapitálu by měla být alespoň 20%, lépe 25% až 30% nebo ještě více. (Kralicek, 1993, s. 20)

Jde o tentýž ukazatel, který už byl zmíněn mezi poměrovými ukazateli zadluženosti.

Doba splácení dluhu v letech

$$Doba\ splácení\ dluhu = \frac{cizí\ kapitál - krátkodobý\ finanční\ majetek}{cash\ flow} \quad (4 - 21)$$

Tento ukazatel odpovídá na otázku, za jak dlouhé časové období bude podnik schopen vlastními silami splatit své dluhy a zda jich má relativně (ve vztahu k cash flow) mnoho, nebo vykazuje zdravý poměr. Je-li doba splácení nižší než 5 let, znamená to, že podnik nemá příliš mnoho dluhů a jde o dobře vedený podnik. Pokud je doba splácení delší než 12 let, vedení podniku by mělo začít usilovat o zvýšení vlastního kapitálu a výnosů. (Kralicek, 1993, s. 34)

Cash flow v% podnikového výkonu

$$CF \text{ v\% podnikového výkonu} = \frac{\text{cash flow}}{\text{podnikový výkon}} * 100 \quad (4 - 22)$$

Podíl cash flow na podnikovém výkonu má vypovídací schopnost v oblasti finanční výkonnosti podniku.

Rentabilita celkového kapitálu

$$\text{Rentabilita celkového kapitálu} = \frac{EBIT}{\text{celkový kapitál}} \quad (4 - 23)$$

Ukazatel rentability celkového kapitálu udává, jak účinně pracuje celkový kapitál vložený do podnikání nezávisle na svém financování. Čím je tato procentní sazba vyšší, tím je příznivější. (Kralicek, 1993, s. 37)

Ukazatel rentability celkového kapitálu byl rovněž již zmíněn mezi poměrovými ukazateli rentability. Tentokrát je volby položky v čitateli zlomku jednoznačná, za zisk se dosazuje EBIT. Výsledná hodnota ukazatele se udává v procentech.

Hodnocení dosažených hodnot ukazatelů se provádí známkováním podle dané stupnice. Hodnotí se známkami v rozmezí 1 (velmi dobrý) až 5 (ohrožený insolvencí). Celková známka se stanoví aritmetickým průměrem získaných známek. Dodatečně se ještě stanoví průměrná známka pro oblast finanční stability a výnosové situace. (Kralicek, 1993, s. 66)

Tabulka 4.5 – Hodnocení ukazatelů Quicktestu

UKAZATEL \ ZNÁMKA	ZNÁMKA				
	VELMI DOBRÝ (1)	DOBRÝ (2)	STŘEDNÍ (3)	ŠPATNÝ (4)	OHROŽEN INSOLVENCÍ (5)
Kvóta vlastního kapitálu	> 30%	> 20%	> 10%	< 10%	negativní
Doba splácení dluhu	< 3 roky	< 5 let	< 12 let	> 12 let	> 30 let
CF v % podnikového výkonu	> 10%	> 8%	> 5%	< 5%	negativní
Rentabilita celkového kapitálu	> 15%	> 12%	> 8%	< 8%	negativní

Zdroj: (Kralicek, 1993, s. 66)

5 SPECIFIKA STAVEBNÍHO PODNIKU

5. 1 Charakteristika stavebního podniku

Stavební podnik vystupuje na stavebním trhu jako zhotovitel a dodavatel stavební výroby. Jeho cílem je zhodnocení vloženého kapitálu a dosažení prosperity prostřednictvím zisku ze stavební výroby. (Marková, 2009, s. 8)

Stavební výroba se řídí podle předem vypracovaného časového harmonogramu prací, stavební podnik lze tedy charakterizovat jako podnik s časově sladěným výrobním postupem. (Marková, 2009, s. 9)

Stavební podnik lze také charakterizovat jako materiálově intenzivní, neboť velkou část celkových nákladů tvoří náklady na materiál a suroviny. Vysoký podíl těchto nákladů klade požadavek na dostatečnou výši provozního kapitálu podniku a zvyšuje nároky na řízení stavu zásob. V některých případech vznikají podniku také vysoké náklady na pracovní stroje a zařízení, to znamená, že je podnik investičně náročný. (Marková, 2009, s. 9)

Dalším specifikem je dlouhodobost produkčního cyklu, tj. dlouhá doba ke zjištění ziskovosti nebo ztrátovosti zakázek a náročnost na produkční kapitál. Řešením bývají průběžné fakturace v dohodnutých intervalech, nicméně výslednou ziskovost můžeme vyhodnotit až po ekonomickém uzavření stavby, respektive po garanční fázi (tj. min. 2 roky po dokončení a předání stavby).

V současné době klade stavební průmysl také nároky na finanční sílu vzhledem k bankovním zárukám na zakázky, a to zejména u veřejných zakázek.

Po finanční stránce stavební podnik charakterizuje:

- nedokončená výroba,
- vysoké pohledávky a závazky ve vazbě na investiční náročnost výstavby a dlouhé doby splatnosti faktur,
- dlouhodobý hmotný majetek u technologicky zaměřených firem,
- v současné době nízká ziskovost zakázek.

5. 2 Provozní ukazatele využívané ve stavebních podnicích

Pro hodnocení výkonnosti se ve stavebních podnicích kromě dříve uvedených poměrových ukazatelů sledují i tzv. provozní ukazatele. Tyto ukazatele si firma vybírá individuálně podle svých potřeb.

Mezi často sledované ukazatele patří:

- Produktivita práce je ukazatel užívaný ke zjišťování efektivity stavební výroby a stanoví se jako objem výkonu k počtu pracovníků nebo počtu odpracovaných normohodin. (Marková, 2009, s. 46)

$$\text{Produktivita práce na pracovníka} = \frac{\text{objem výkonu}}{\text{počet pracovníků}} \quad (5 - 1)$$

- Mzdová produktivita neboli rentabilita mezd informuje o podílu mzdových nákladů na tvorbě výnosů. Získaná hodnota vyjadřuje, kolik výnosů připadá na 1 Kč vyplacených mezd. Pokud je místo výnosů dosazena do vzorce přidaná hodnota, vyloučí se tak vliv nakupovaných služeb, surovin a energií a vypovídací hodnota ukazatele je tak přesnější. Tento ukazatel by měl mít v čase rostoucí tendenci, to dokazuje, že jsou náklady na mzdy pro podnik rentabilní. (Sedláček, 2001, s. 79)

$$\text{Mzdová produktivita} = \frac{\text{přidaná hodnota}}{\text{objem mezd}} \quad (5 - 2)$$

- Struktura nákladů vyjadřuje podíl jednotlivých druhů nákladů na nákladech celkových. Důležitý ukazatel je v tomto případě podíl mzdových nákladů, který vyjadřuje, jak velký vliv mají mzdové náklady na celkové náklady podniku, a zda je jejich výše přiměřená. Průměrná hodnota podílů mzdových nákladů na celkových nákladech se ve stavební výrobě pohybuje mezi 12 až 14 procenty. (Marková, 2009, s. 45)

$$\text{Podíl mezd na celkových nákladech} = \frac{\text{mzdové náklady}}{\text{celkové náklady}} \quad (5 - 3)$$

- Materiálová náročnost výnosů vypovídá o zatížení výnosů náklady na spotřebu materiálů a energií.

$$\text{Materiálová náročnost výnosů} = \frac{\text{spotřeba materiálu a energie}}{\text{výnosy}} \quad (5 - 4)$$

Dalšími ukazateli jsou například účinnost mzdových nákladů a nákladová mzda, vázanost zásob na výnosy nebo nákladovost tržeb.

6 PŘEDSTAVENÍ ANALYZOVANÉ SPOLEČNOSTI

6.1 Charakteristika působení

Společnost ABC, s. r. o. je společnost s místem působení v Jihomoravském kraji. Hlavním předmětem činnosti společnosti je od jejího založení až do současnosti zajištění komplexní péče o bytové domy.

Společnost realizuje nové celky malého i velkého rozsahu, a také už řadu let provádí údržbu bytových fondů a poskytuje havarijní službu.

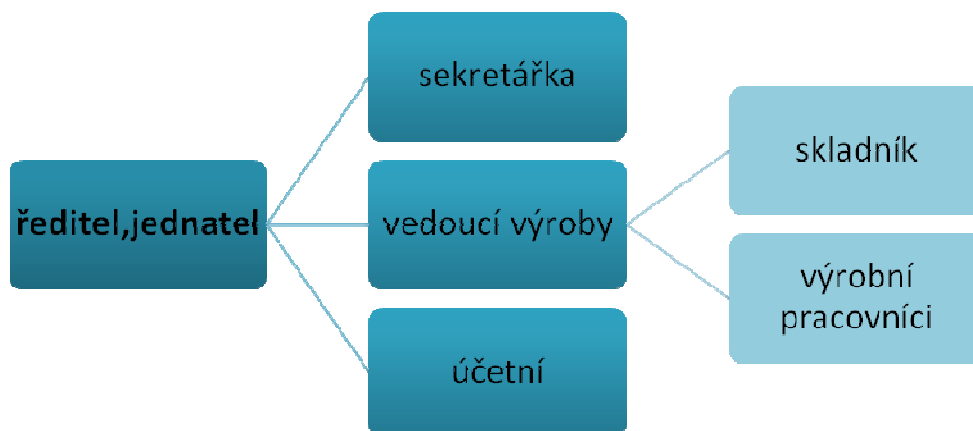
Hlavní skupinu zákazníků firmy tvoří bytová družstva, resp. společenství vlastníků a dále soukromí investoři, firma se neúčastní veřejných zakázek.

Stěžejními činnostmi společnosti jsou v současné době:

- instalátérské práce – komplexní instalátérské práce, rekonstrukce rozvodů vody, repase vodoměrů, dodávky, montáž a servis oběhových čerpadel, instalace a opravy kanalizačního potrubí, rekonstrukce ohřevu teplé užitkové vody, výměny zařizovacích předmětů a armatur,
- topenářské práce – kompletní rekonstrukce kotelen, montáže ústředního vytápění a výměníkových stanic, výměna armatur a topných těles, dodávky a montáže termostatických ventilů,
- elektropráce – montáže, rekonstrukce a porevizní opravy elektroinstalací, výměny a servis zvonkových tabel a domácích telefonů,
- montáže měřičů tepla a zúčtovací služby,
- solární technologie – montáž a uvedení do provozu solárních systémů na ohřev teplé užitkové vody.

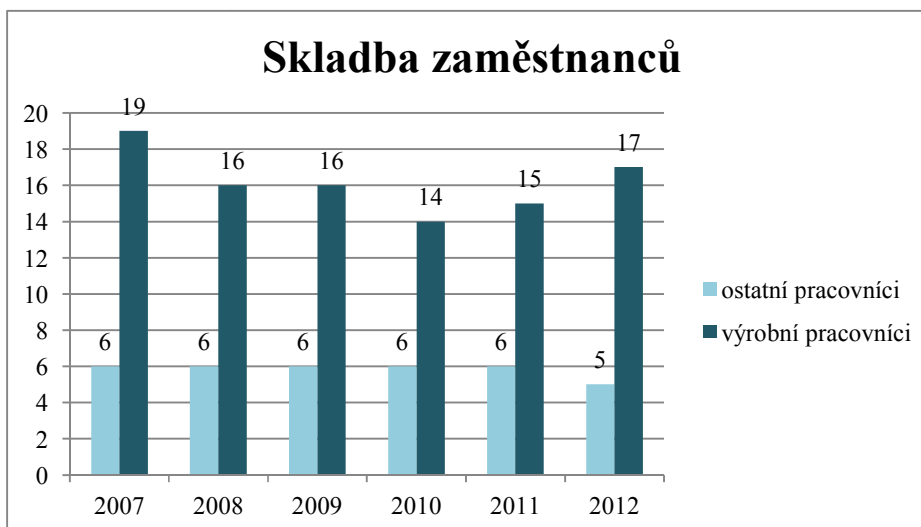
6.2 Organizační struktura

V současné době pracuje ve společnosti 22 zaměstnanců. Skladba zaměstnanců je: ředitel/jednatel, sekretářka, účetní, vedoucí výroby, skladník a 17 výrobních pracovníků.

Obrázek 6.1 – Organizační struktura společnosti

6.3 Počet zaměstnanců

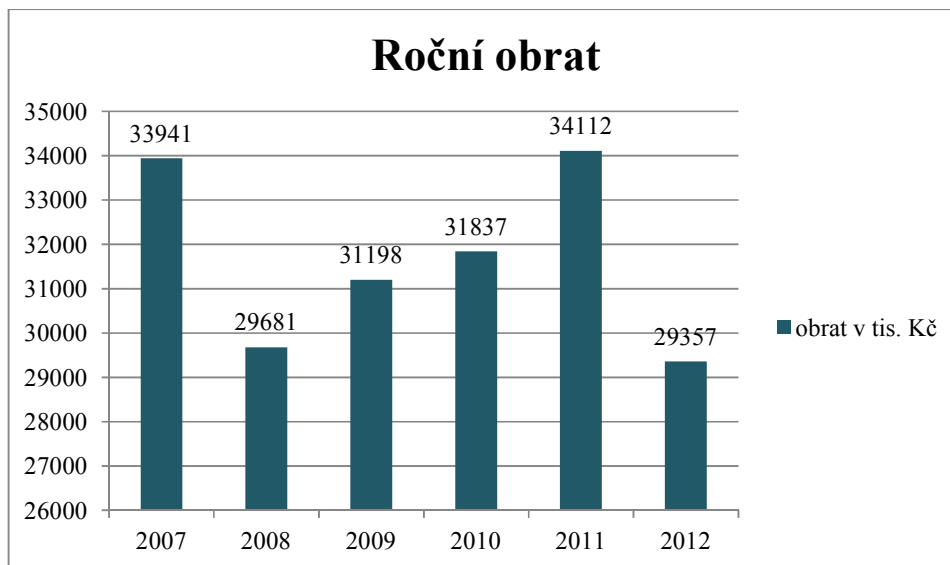

Obrázek 6.2 – Skladba zaměstnanců v letech 2007-2012

Na obrázku 6.2 je zobrazen vývoj počtu zaměstnanců v období 2007-2012. Pracovníci jsou rozděleni na výrobní dělníky a THP. Počet THP pracovníků byl od 2007 až do roku 2012 stejný, v posledním sledovaném roce byl jeden pracovník propuštěn. Počet výrobních dělníků byl nejvyšší v roce 2007, poté postupně klesal až do roku 2010, kdy podnik zaměstnával pouze 14 výrobních dělníků. V dalších dvou letech počet výrobních dělníků opět narůstal.

6.4 Ekonomické údaje

Obrat společnosti za hospodářský rok 2012 činil přibližně 29 357 000 Kč. Vývoj za sledované roky 2007-2012 je vidět v následujícím grafu. Obrat je v tomto případě definován jako suma veškerých výnosů daného účetního období.

Obrázek 6.3 - Vývoj obratu v letech 2007-2012

Zdroj: (Účetní závěrky podniku z let 2007-2012)

Druhé nejvyšší hodnoty obratu během sledovaného období dosáhl podnik v roce 2007. V roce 2008 se hodnota obratu propadla o více než 4 mil. Kč, což tvoří téměř 13 % obratu dosaženého v roce 2007. V následujících letech se obrat začal opět postupně zvyšovat, až dosáhl své maximální hodnoty v roce 2011. V roce 2012 se hodnota obratu opět výrazně propadla.

7 FINANČNÍ ANALÝZA SPOLEČNOSTI

Jak už bylo uvedeno dříve, měření finanční výkonnosti a zdraví hodnocené firmy bude provedeno formou klasické finanční analýzy. Výchozím podkladem pro její sestavení budou finanční výkazy rozvaha a výkaz zisku a ztráty společnosti pro účetní období 2007-2012. Nejprve bude proveden horizontální a vertikální rozbor těchto základních účetních výkazů. Dále bude sestaven výkaz peněžních toků a posouzen čistý pracovní kapitál. V další části bude provedena analýza pomocí poměrových ukazatelů a na závěr bude zhodnoceno celkové finanční zdraví firmy pomocí Quick testu. Nedostupnost relevantních dat bohužel neumožňuje srovnání výkonnosti analyzované firmy s konkurencí, v případě dostupnosti dat budou zjištěné hodnoty porovnány s hodnotami odvětvovými.

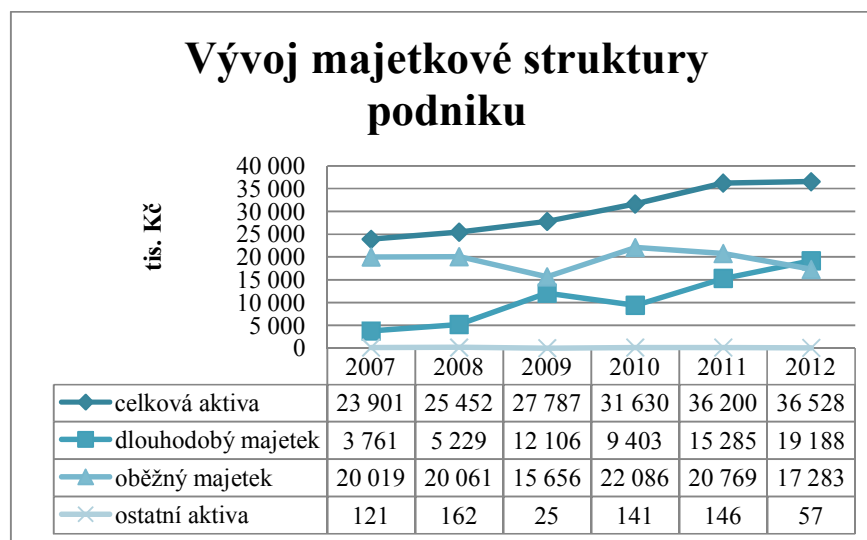
7.1 Analýza rozvahy

7.1.1 Horizontální analýza aktiv

Název horizontální analýza vychází z postupu analýzy srovnávání jednotlivých položek účetních výkazů horizontálním směrem. Je tomu tak proto, že analyzujeme časovou řadu za sebou jdoucích účetních období a snažíme se vystopovat trend vývoje zkoumané veličiny.

Na obrázku 7.1 je znázorněn vývoj nejdůležitějších položek majetkové struktury podniku, kterými jsou celková aktiva vyjádřena jako součet oběžných aktiv, dlouhodobých aktiv a časového rozlišení (ostatních aktiv).

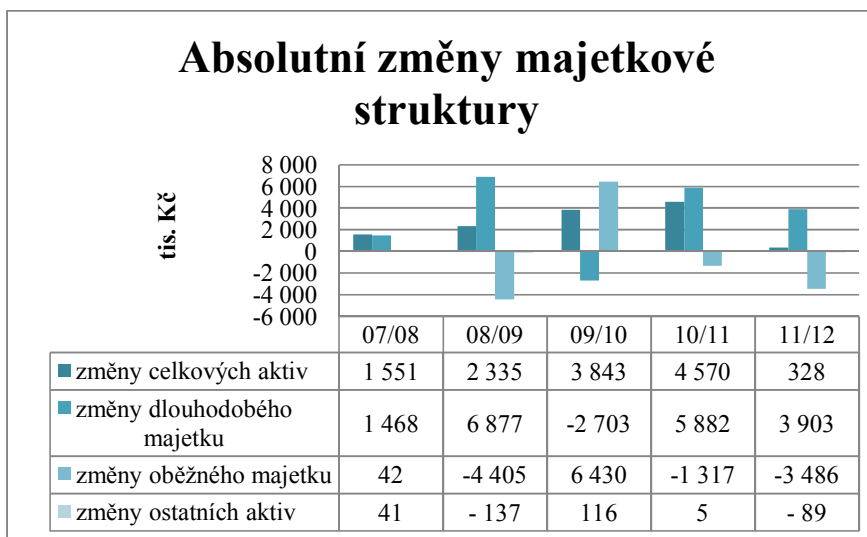
Celková aktiva podniku mají mezi roky 2007 až 2011 stoupající tendenci. Mezi roky 2011 a 2012 se nárůst výrazně zpomalil. Stav oběžných aktiv se v prvních dvou letech sledovaného období téměř nezměnil. V roce 2009 hodnota oběžných aktiv významně klesla, o rok později opět stoupla a od té doby postupně klesá. Při pohledu na křivku stálých aktiv se zdá, jako by byla zrcadlovým obrazem křivky oběžných aktiv. Tato skutečnost napovídá tomu, že v podniku docházelo k účelovým změnám oběžného majetku za dlouhodobý a naopak. Stav ostatních aktiv byl během celého sledovaného období setrvalý a nedocházelo u něho k žádným výrazným změnám.

Obrázek 7.1 – Vývoj majetkové struktury v letech 2007-2012

Zdroj: (Účetní závěrky podniku z let 2007-2012)

Na obrázku 7.2 jsou vyobrazeny změny nejdůležitějších částí majetkové struktury v absolutních číslech. K nárůstu celkových aktiv došlo mezi lety 2007 a 2008 zejména vlivem nárůstu dlouhodobého majetku, jehož stav se zvýšil o 39% z původní výše v roce 2007. V tomto roce firma nakoupila pozemky v hodnotě 1 222 000 Kč.

Obrázek 7.2 – Absolutní změny majetkové struktury v letech 2007-2012

Zdroj: (Účetní závěrky podniku z let 2007-2012)

V roce 2009 došlo k poklesu oběžného majetku o 22 %, což způsobil zejména pokles krátkodobého finančního majetku ve formě krátkodobých cenných papírů Komerční banky. Oproti tomu dlouhodobý majetek o 132 % vzrostl. Významný nárůst dlouhodobých aktiv byl způsoben nákupem dlouhodobého finančního majetku v hodnotě 6 011 000 Kč. Podle informací získaných od vedení podniku se jednalo o investici do podílových fondů Komerční banky. Stav celkových aktiv se v tomto roce zvýšil o 9 %.

V roce 2010 došlo k nárůstu celkových aktiv o 14 %, přičemž dlouhodobý majetek o 22 % klesl a oběžný majetek o 41 % vzrostl. V dlouhodobém majetku došlo ke změně stavu hmotného majetku, který vzrostl o 54 %, vlivem nárůstu stavu nedokončeného hmotného majetku o částku 3 892 000 Kč, která byla vynaložena na zahájení výstavby sídla společnosti. Dlouhodobý finanční majetek a krátkodobé cenné papíry byly zcela rozpuštěny a peněžní prostředky byly použity zčásti na výstavbu a zčásti byly vloženy na spořicí bankovní účet. Zvýšením stavu peněžních prostředků na bankovním účtu došlo ke zvýšení stavu krátkodobého finančního majetku o 44 %, které mělo pak za následek zvýšení oběžných aktiv.

V dalším období celkový majetek opět vzrostl, tentokrát o 14 %. U dlouhodobého majetku došlo k 63% nárůstu vlivem pokračující investiční výstavby, která vyvolala další nárůst stavu nedokončeného dlouhodobého hmotného majetku. Oběžný majetek v tomto období zaznamenal mírný pokles, celkem o 6 %.

V posledním sledovaném období se stav celkových aktiv změnil pouze o 1 %. Oběžný majetek klesl o 17 % hlavně vlivem úbytku krátkodobých pohledávek. V dlouhodobém majetku došlo k celkovému nárůstu o 26 %. Vlivem dostavby sídla se stav nedokončeného dlouhodobého hmotného majetku snížil o 99 % a položka Stavby o 13 515 000 Kč narostla.

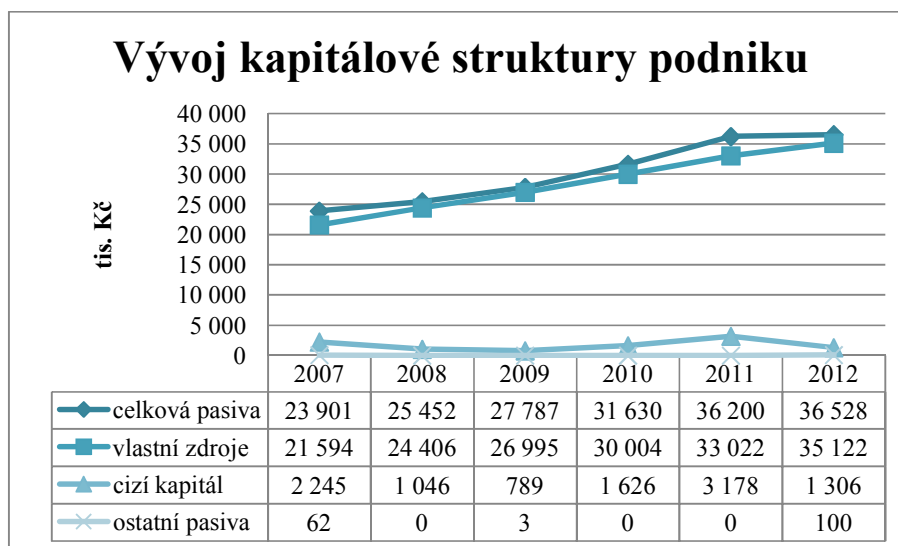
Tabulka 7.1 – Horizontální analýza aktiv

Horizontální analýza rozvahy - AKTIVA																								
Popis položky aktiv			2007		Změna 07/08		2008		Změna 08/09		2009		Změna 09/10		2010		Změna 10/11		2011		Změna 11/12		2012	
			tis. Kč	absol.	%	tis. Kč	absol.	%	tis. Kč	absol.	%	tis. Kč	absol.	%	tis. Kč	absol.	%	tis. Kč	absol.	%	tis. Kč	absol.	%	tis. Kč
AKTIVA CELKEM			23 901	1 551	6%	25 452	2 335	9%	27 787	3 843	14%	31 630	4 570	14%	36 200	4 570	14%	36 200	328	1%	36 528	328	1%	36 528
Dlouhodobý majetek			3 761	1 468	39%	5 229	6 877	132%	12 106	-2 703	-22%	9 403	5 882	63%	15 285	3 903	26%	15 285	3 903	26%	19 188	3 903	26%	19 188
B			3 761	1 468	39%	5 229	866	17%	6 095	3 308	54%	9 403	5 882	63%	15 285	3 903	26%	15 285	3 903	26%	19 188	3 903	26%	19 188
B.II. Dlouhodobý hmotný majetek			3 412	1 222	36%	4 634	0	0%	4 634	0	0%	4 634	0	0%	4 634	0	0%	4 634	0	0%	4 634	0	0%	4 634
B.II.1. Pozemky			0	0	0%	0	0	0%	0	124	100%	124	-12	-10%	112	13 515	12067%	13 515	12067%	13 627	13 515	12067%	13 627	
B.II.2. Stavby																								
B.II.3. Samostat. mov. věci a soubory mov. věcí			311	198	64%	509	649	128%	1 158	-708	-61%	450	-401	-89%	49	536	1094%	49	536	1094%	585	536	1094%	585
B.II.7. Nedokončený dlouhodobý hmot. majetek			38	48	126%	86	217	252%	303	3 892	1284%	4 195	6 295	150%	10 490	-10 348	-99%	10 490	-10 348	-99%	142	-10 348	-99%	142
B.III. Dlouhodobý finanční majetek			0	0	0%	0	6 011	100%	6 011	-6 011	-100%	0	0	0%	0	0	0%	0	0	0%	0	0	0%	0
B.III.3. Čet. dlouh. cen. pap. a podly			0	0	0%	0	6 011	100%	6 011	-6 011	-100%	0	0	0%	0	0	0%	0	0	0%	0	0	0%	0
C. Oběžná aktiva			20 019	42	0%	20 061	-4 405	-22%	15 656	6 430	41%	22 086	-1 317	-6%	20 769	-3 486	-17%	17 283	-3 486	-17%	17 283	-3 486	-17%	17 283
C.I. Zásoby			792	576	73%	1 368	146	11%	1 514	-33	-2%	1 481	-413	-28%	1 068	950	89%	1 068	950	89%	2 018	950	89%	2 018
C.I.1. Materiál			792	576	73%	1 368	146	11%	1 514	-33	-2%	1 481	-413	-28%	1 068	950	89%	1 068	950	89%	2 018	950	89%	2 018
C.III. Krátkodobé pohledávky			3 838	-873	-23%	2 965	-884	-30%	2 081	1 139	55%	3 220	3 797	118%	7 017	-4 396	-63%	2 621	-4 396	-63%	2 621	-4 396	-63%	2 621
C.III.1. Pohledávky z obchod. vztahů			3 423	-1 388	-41%	2 035	-593	-29%	1 442	448	31%	1 890	2 608	138%	4 498	-2 606	-58%	1 892	-2 606	-58%	1 892	-2 606	-58%	1 892
C.III.6. Stát - daňové pohledávky			183	299	163%	482	-135	-28%	347	-129	-37%	218	1 475	677%	1 693	-1 224	-72%	1 693	-1 224	-72%	469	-1 224	-72%	469
C.III.7. Krátkodobé poskytnuté zálohy			222	201	91%	423	-257	-61%	166	935	563%	1 101	-454	-41%	647	-479	-74%	1 688	-479	-74%	1 688	-479	-74%	1 688
C.III.8. Dohadné účty aktivní			0	0	0%	0	96	100%	96	-95	-99%	1	157	15700%	158	-71	-45%	87	-71	-45%	87	-71	-45%	87
C.III.9. Jiné pohledávky			10	15	150%	25	5	20%	30	-20	-67%	10	11	110%	21	-16	-76%	5	-16	-76%	5	-16	-76%	5
C.IV. Krátkodobý finanční majetek			15 389	339	2%	15 728	-3 667	-23%	12 061	5 324	44%	17 385	-4 701	-27%	12 684	-40	0%	12 644	-40	0%	12 644	-40	0%	12 644
C.IV.1. Peníze			34	351	1032%	385	-257	-67%	128	8	6%	136	17	13%	153	38	25%	191	38	25%	191	38	25%	191
C.IV.2. Účty v bankách			4 355	-2 012	-46%	2 343	1 590	68%	3 933	13 316	339%	17 249	-4 718	-27%	12 531	-78	-1%	12 453	-78	-1%	12 453	-78	-1%	12 453
C.IV.3. Krátkodob. cen. pap. a podly			11 000	2 000	18%	13 000	-5 000	-38%	8 000	-8 000	-100%	0	0	0%	0	0	0%	0	0	0%	0	0	0%	0
D.I. Časové rozlišení			121	41	34%	162	-137	-85%	25	116	464%	141	5	4%	146	-89	-61%	57	-89	-61%	57	-89	-61%	57
D.I.1. Náklady příštích období			61	-3	-5%	58	-45	-78%	13	61	469%	74	12	16%	86	-83	-97%	3	-83	-97%	3	-83	-97%	3
D.I.3. Příjmy příštích období			60	44	73%	104	-92	-88%	12	55	458%	67	-7	-10%	60	-6	-10%	54	-6	-10%	54	-6	-10%	54

Zdroj: (Účetní závěrky podniku z let 2007-2012)

7.1.2 Horizontální analýza pasiv

Na obrázku 7.3 je znázorněn vývoj nejdůležitějších položek kapitálové struktury podniku, kterými jsou celková pasiva vyjádřena jako součet vlastních pasiv, cizích pasiv a časového rozlišení (ostatních pasiv).

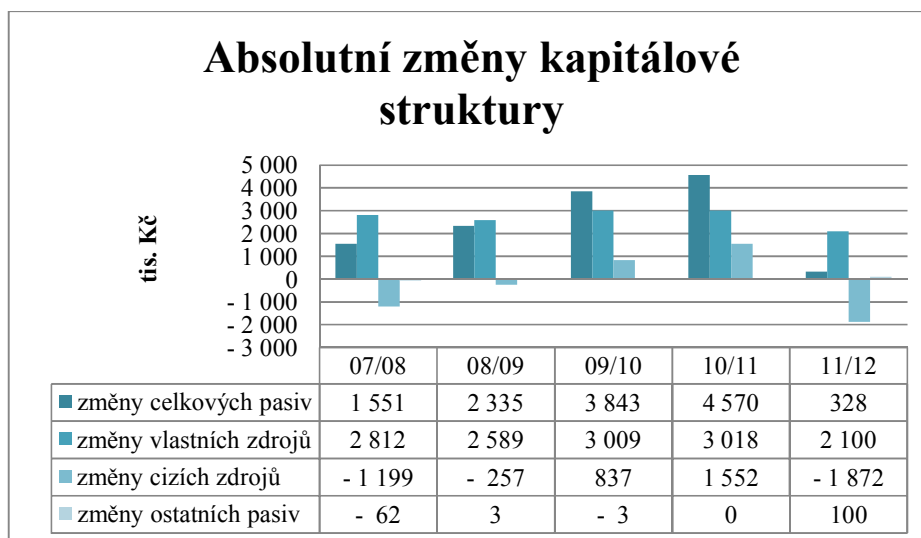
Obrázek 7.3 – Vývoj kapitálové struktury v letech 2007-2012

Zdroj: (Účetní závěrky podniku z let 2007-2012)

U celkových pasiv zaznamenáváme postupný nárůst, který se v posledním roce výrazně zpomalil, stejně jako tomu bylo u celkových aktiv. Vývoj vlastních pasiv téměř kopíruje vývoj pasiv celkových. U cizích pasiv se neprojevují žádné větší meziroční změny, což znamená, že nedocházelo k výraznému nárůstu ani úbytku dluhů podniku. Zvýšení položky cizích pasiv způsobil v roce 2011 nárůst krátkodobých závazků vůči státu. Zajímavostí cizích zdrojů je jejich nízký podíl na celkových zdrojích financování podniku. Vliv ostatních pasiv na kapitálovou strukturu podniku je zanedbatelný.

Hlavním položkou určující vývoj celkových pasiv podniku je vlastní jmění. Základní kapitál a rezervní fondy se v průběhu celého období 2007-2012 nezměnily. To, co způsobovalo změny vlastních zdrojů podniku, byly jednak změny ve výsledku hospodaření minulých let, které odrážejí nárůst hodnoty nerozděleného zisku dosaženého v minulých účetních obdobích, a také změny ve výši hospodářského výsledku za běžná účetní období.

Na obrázku 7.4 jsou vyobrazeny změny nejdůležitějších částí kapitálové struktury v absolutních číslech.

Obrázek 7.4 – Absolutní změny kapitálové struktury v letech 2007-2012

Zdroj: (Účetní závěrky podniku z let 2007-2012)

V roce 2008 došlo oproti roku 2007 k nárůstu celkových pasiv o 6 %. Hodnota vlastního kapitálu vzrostla o 13 %, a to vlivem zvýšení výsledku hospodaření minulých let o nerozdělený zisk z minulého účetního období. Cizí kapitál, který má podnik pouze ve formě krátkodobých závazků, klesl o 53 %. Pokles krátkodobých závazků způsobilo zejména snížení množství závazků z obchodních vztahů. V dalším sledovaném meziobdobí se stav celkových pasiv zvýšil o 9 %. Vlastní kapitál vzrostl o 11 % a cizí zdroje o 25 % klesly.

V roce 2010 poprvé vzrostly i cizí zdroje, a to zejména následkem přijetí krátkodobých záloh. Vlastní kapitál opět vzrostl o 11 % a celkové zdroje v konečném důsledku vzrostly o 14 %. V dalším období podnik zaznamenal výrazný nárůst cizích zdrojů ve formě krátkodobých závazků vůči státu, které vzrostly o částku 1 552 000 Kč.

Rok 2012 se vyznačoval zejména velkým poklesem výsledku hospodaření běžného účetního období, který se snížil o 48 %. Hodnota cizích zdrojů v tomto roce také klesla 59 %. Vlastní kapitál vzrostl o 6 % a celková aktiva vzrostla o 1 %.

Tabulka 7.2 – Horizontální analýza pasiv

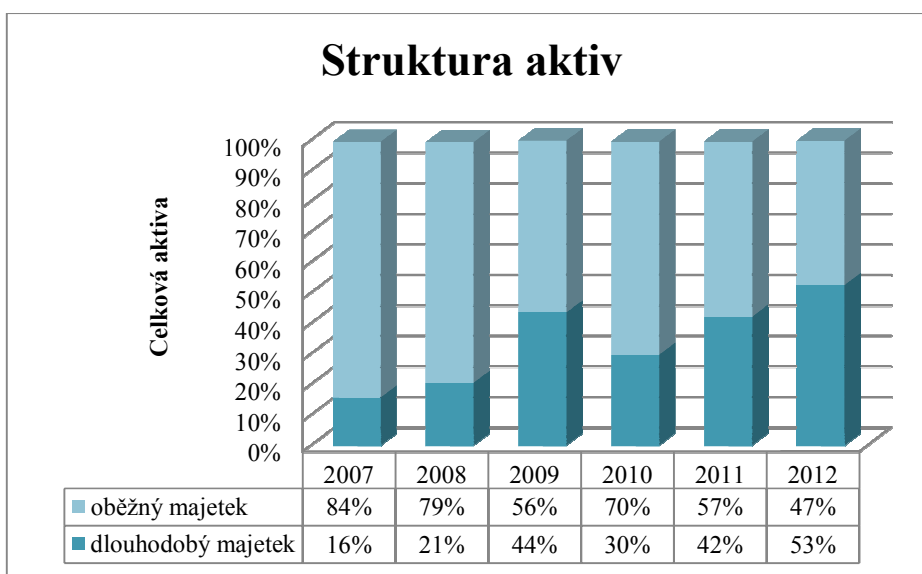
Horizontální analýza rozvahy - PASIVA																						
Popis položky pasiv	2007		Změna		2008		Změna		2009		Změna		2010		Změna		2011		Změna		2012	
	tis. Kč	absol.	%	tis. Kč	absol.	%	tis. Kč	absol.	%	tis. Kč	absol.	%	tis. Kč	absol.	%	tis. Kč	absol.	%	tis. Kč	absol.	%	tis. Kč
PASIVA CELKEM	23 901	1 551	6%	25 452	2 335	9%	27 787	3 843	14%	31 630	4 570	14%	36 200	328	1%	36 528	328	1%	36 528	328	1%	36 528
A Vlastní kapitál	21 594	2 812	13%	24 406	2 589	11%	26 995	3 009	11%	30 004	3 018	10%	33 022	2 100	6%	35 122	2 100	6%	35 122	2 100	6%	35 122
A.I. Základní kapitál	1 000	0	0%	1 000	0	0%	1 000	0	0%	1 000	0	0%	1 000	0	0%	1 000	0	0%	1 000	0	0%	1 000
A.I.1 Základní kapitál	1 000	0	0%	1 000	0	0%	1 000	0	0%	1 000	0	0%	1 000	0	0%	1 000	0	0%	1 000	0	0%	1 000
A.II. Kapitálové fondy	0	0	0%	0	11	100%	11	- 11	-100%	0	0	0%	0	0	0%	0	0	0%	0	0	0%	0
A.II.3 Oceň. rozdíl z přecenění maj. a záv.	0	0	0%	0	11	100%	11	- 11	-100%	0	0	0%	0	0	0%	0	0	0%	0	0	0%	0
A.III. Rez. fondy, neděl.fond a ost. f. ze z.	100	0	0%	100	0	0%	100	0	0%	100	0	0%	100	0	0%	100	0	0%	100	0	0%	100
A.III.1 Zak. rezervní fond/nedělitelný fond	100	0	0%	100	0	0%	100	0	0%	100	0	0%	100	0	0%	100	0	0%	100	0	0%	100
A.IV. VH minulých let	15 095	3 193	21%	18 288	2 142	12%	20 430	2 390	12%	22 820	2 592	11%	25 412	5 228	21%	30 640	5 228	21%	30 640	5 228	21%	30 640
A.IV.1 Nerozdělený zisk minulých let	15 095	3 193	21%	18 288	2 142	12%	20 430	2 390	12%	22 820	2 592	11%	25 412	5 228	21%	30 640	5 228	21%	30 640	5 228	21%	30 640
A.V. VH běžného účetního období	5 399	- 381	-7%	5 018	436	9%	5 454	630	12%	6 084	426	7%	6 510	- 3 128	-48%	3 382	- 3 128	-48%	3 382	- 3 128	-48%	3 382
B. Cízi zdroje	2 245	- 1 199	-53%	1 046	- 257	-25%	789	837	106%	1 626	1 552	95%	3 178	- 1 872	-59%	1 306	- 1 872	-59%	1 306	- 1 872	-59%	1 306
B.III. Krátkodobé závazky	2 245	- 1 199	-53%	1 046	- 257	-25%	789	837	106%	1 626	1 552	95%	3 178	- 1 872	-59%	1 306	- 1 872	-59%	1 306	- 1 872	-59%	1 306
B.III.1 Závazky z obchodních vztahů	1 001	- 841	-84%	160	- 153	-96%	7	20	286%	27	313	1159%	340	- 141	-41%	199	- 141	-41%	199	- 141	-41%	199
B.III.4 Závazky ke společníkům	143	- 122	-85%	21	1	5%	22	5	23%	27	- 5	-19%	22	7	32%	29	7	32%	29	7	32%	29
B.III.5 Závazky k zaměstnancům	355	12	3%	367	- 26	-7%	341	13	4%	354	40	11%	394	50	13%	444	50	13%	444	50	13%	444
B.III.6 Závazky ze soc. zabezp. a zdrav. poj.	216	26	12%	242	- 36	-15%	206	10	5%	216	27	13%	243	- 9	-4%	234	- 9	-4%	234	- 9	-4%	234
B.III.7 Stát - daňové závazky a dotace	56	- 1	-2%	55	- 8	-15%	47	82	174%	129	1 448	1122%	1 577	- 1 500	-95%	777	- 1 500	-95%	777	- 1 500	-95%	777
B.III.8 Krátkodobé přijaté zálohy	293	- 251	-86%	42	- 42	-100%	0	633	100%	633	- 605	-96%	28	0	0%	28	0	0%	28	0	0%	28
B.III.10 Dohadné účty pasivní	178	61	34%	239	- 73	-31%	166	74	45%	240	329	137%	569	- 395	-69%	174	- 395	-69%	174	- 395	-69%	174
B.III.11 Jiné závazky	3	1	33%	4	- 4	-100%	0	0	0%	0	5	100%	5	116	2320%	121	5	116	2320%	121	5	116
C.I. Časové rozlišení	62	- 62	-100%	0	3	100%	3	- 3	-100%	0	0	0%	0	100	100%	100	0	100	100%	100	0	100
C.I.1 Výdaje příštích období	62	- 62	-100%	0	3	100%	3	- 3	-100%	0	0	0%	0	100	100%	100	0	100	100%	100	0	100

Zdroj: (Účetní závěrky podniku z let 2007-2012)

7.1.3 Vertikální analýza aktiv

Podstatou vertikální analýzy je porovnat jednotlivé položky analyzovaného výkazu v rámci jednoho účetního období. Postupujeme svislým směrem a vyjadřujeme hodnoty jednotlivých položek v procentech vůči nějaké zvolené základně.

Pro vertikální analýzu aktiv byla jako základna zvolena celková aktiva. Na obrázku 7.5 jsou zobrazeny hlavní části aktiv podniku, kterými jsou dlouhodobý majetek a krátkodobý majetek. Ostatní aktiva (časové rozlišení) nejsou z důvodu své zanedbatelné výše v grafu zobrazena.

Obrázek 7.5 – Vertikální analýza majetku v letech 2007-2012

Zdroj: (Účetní závěrky podniku z let 2007-2012)

Pro stavební firmu je typické, že podstatný podíl majetku tvoří majetek krátkodobý. V roce 2007 tvořil krátkodobý majetek 84% celkového majetku. Pokud se podíváme na složení krátkodobého majetku v tomto roce, vidíme, že převážnou část tvoří krátkodobý finanční majetek ve formě krátkodobých cenných papírů. V té době si firma své volné peněžní prostředky ukládala do krátkodobých směnek KB. Materiálové zásoby tvořily pouze 3 % celkových aktiv. Zbylá oběžná aktiva byla tvořena penězi na bankovních účtech a krátkodobými pohledávkami, které zaujímaly 16% podíl z celkových aktiv. Dlouhodobý majetek podniku byl tvořen pouze hmotným majetkem, podnik neměl

žádný nehmotný ani finanční majetek. Podstatnou část dlouhodobého hmotného majetku zaujímala hodnota pozemků.

V dalších letech došlo ke změnám v poměru jednotlivých druhů aktiv vlivem aktivit podniku, které už byly podrobně popsány v rámci horizontální analýzy aktiv. Poměr dlouhodobých aktiv se postupně kolísavě zvyšoval, až v posledním roce sledované časové řady dosáhl na hodnotu 53 % z celkových aktiv.

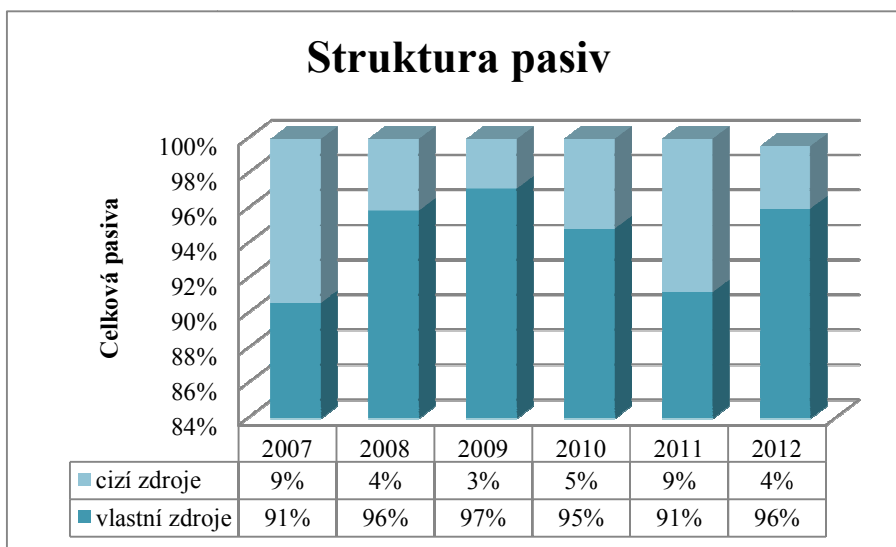
Tabulka 7.3 – Vertikální analýza aktiv

Vertikální analýza rozvahy - AKTIVA													
Popis položky aktiv		2007		2008		2009		2010		2011		2012	
		tis. Kč	%	tis. Kč	%	tis. Kč	%	tis. Kč	%	tis. Kč	%	tis. Kč	%
	AKTIVA CELKEM	23 901	100%	25 452	100%	27 787	100%	31 630	100%	36 200	100%	36 528	100%
B	Dlouhodobý majetek	3 761	16%	5 229	21%	12 106	44%	9 403	30%	15 285	42%	19 188	53%
B.II	Dlouhodobý hmotný majetek	3 761	16%	5 229	21%	6 095	22%	9 403	30%	15 285	42%	19 188	53%
B.II.1.	Pozemky	3 412	14%	4 634	18%	4 634	17%	4 634	15%	4 634	13%	4 634	13%
B.II.2	Stavby	0	0%	0	0%	0	0%	124	0%	112	0%	13 627	37%
B.II.3	Samostat. mov. věci a soubory mov. věcí	311	1%	509	2%	1 158	4%	450	1%	49	0%	585	2%
B.II.7	Nedokončený dlouhodobý hmot. majetek	38	0%	86	0%	303	1%	4 195	13%	10 490	29%	142	0%
B.III	Dlouhodobý finanční majetek	0	0%	0	0%	6 011	22%	0	0%	0	0%	0	0%
B.III.3	Ost. dlouh. cen. pap. a podíly	0	0%	0	0%	6 011	22%	0	0%	0	0%	0	0%
C.	Oběžná aktiva	20 019	84%	20 061	79%	15 656	56%	22 086	70%	20 769	57%	17 283	47%
C.I.	Zásoby	792	3%	1 368	5%	1 514	5%	1 481	5%	1 068	3%	2 018	6%
C.I.1	Materiál	792	3%	1 368	5%	1 514	5%	1 481	5%	1 068	3%	2 018	6%
C.III	Krátkodobé pohledávky	3 838	16%	2 965	12%	2 081	7%	3 220	10%	7 017	19%	2 621	7%
C.III.1	Pohledávky z obchod. vztahů	3 423	14%	2 035	8%	1 442	5%	1 890	6%	4 498	12%	1 892	5%
C.III.6	Stát - daňové pohledávky	183	1%	482	2%	347	1%	218	1%	1 693	5%	469	1%
C.III.7	Krátkodobé poskytnuté zálohy	222	1%	423	2%	166	1%	1 101	3%	647	2%	168	0%
C.III.8	Dohadné účty aktivní	0	0%	0	0%	96	0%	1	0%	158	0%	87	0%
C.III.9	Jiné pohledávky	10	0%	25	0%	30	0%	10	0%	21	0%	5	0%
C.IV.	Krátkodobý finanční majetek	15 389	64%	15 728	62%	12 061	43%	17 385	55%	12 684	35%	12 644	35%
C.IV.1.	Peníze	34	0%	385	2%	128	0%	136	0%	153	0%	191	1%
C.IV.2.	Účty v bankách	4 355	18%	2 343	9%	3 933	14%	17 249	55%	12 531	35%	12 453	34%
C.IV.3.	Krátkodob. cen. pap. a podíly	11 000	46%	13 000	51%	8 000	29%	0	0%	0	0%	0	0%
D.I.	Časové rozlišení	121	1%	162	1%	25	0%	141	0%	146	0%	57	0%
D.I.1.	Náklady příštích období	61	0%	58	0%	13	0%	74	0%	86	0%	3	0%
D.I.3.	Příjmy příštích období	60	0%	104	0%	12	0%	67	0%	60	0%	54	0%

Zdroj: (Účetní závěrky podniku z let 2007-2012)

7.1.4 Vertikální analýza pasiv

Pro vertikální analýzu pasiv byla jako základna zvolena celková pasiva. Na obrázku 7.6 jsou zobrazeny hlavní části pasiv podniku, kterými jsou vlastní pasiva a cizí pasiva. Ostatní pasiva (časové rozlišení) nejsou z důvodu své zanedbatelné výše v grafu zobrazena.

Obrázek 7.6 – Vertikální analýza zdrojů financování v letech 2007-2012

Zdroj: (Účetní závěrky podniku z let 2007-2012)

Při prvním pohledu na poměrové složení celkových pasiv podniku je zajímavé velmi vysoké procento vlastního kapitálu podniku. V roce 2007 dosáhl podíl vlastního kapitálu přibližně 91 % a v dalších obdobích se pak tento podíl pohyboval kolem 96%, s výjimkou roku 2011, kdy opět klesl na 91 %. Během celého sledovaného období tvořily veškeré cizí zdroje podniku pouze krátkodobé závazky, firma neměla žádné dlouhodobé ani krátkodobé bankovní úvěry ani jiné dlouhodobé závazky. Podle informací z účetního oddělení splácela firma faktury okamžitě a ve sledovaném období 2007-2012 neměla ani jednou na konci účetního období závazky po lhůtě splatnosti.

Z těchto informací vyplývá, že firma nejspíš nemá problémy se zadlužeností nebo schopností splácet včas své závazky (likviditou). Otázkou však je, jak se tato výše vlastních zdrojů odráží na rentabilitě vloženého kapitálu. Tuto otázku se bude snažit zodpovědět kapitola o poměrových ukazatelích.

Tabulka 7.4 – Vertikální analýza pasiv

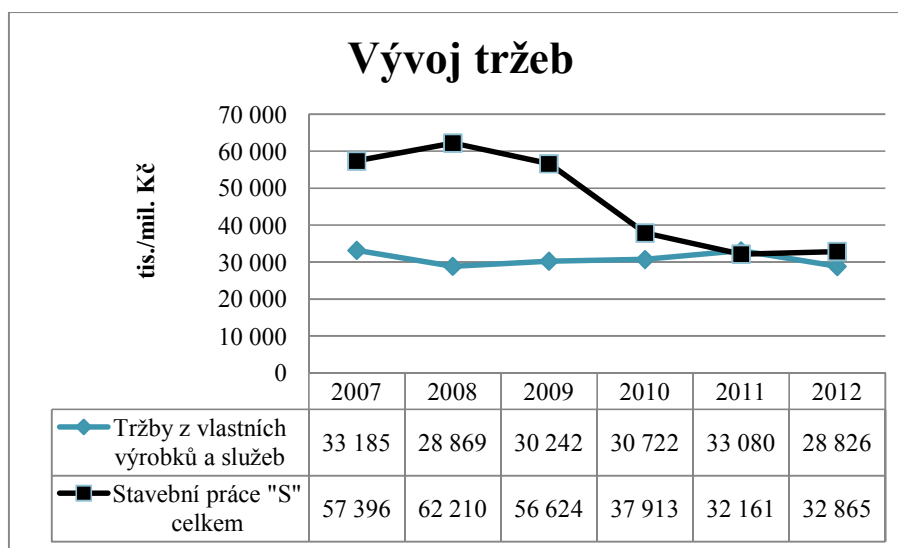
Vertikální analýza rozvahy - PASIVA													
Popis položky pasiv		2007		2008		2009		2010		2011		2012	
		tis. Kč	%	tis. Kč	%	tis. Kč	%	tis. Kč	%	tis. Kč	%	tis. Kč	%
PASIVA CELKEM		23 901	100%	25 452	100%	27 787	100%	31 630	100%	36 200	100%	36 528	100%
A	Vlastní kapitál	21 594	90%	24 406	96%	26 995	97%	30 004	95%	33 022	91%	35 122	96%
A.I.	Základní kapitál	1 000	4%	1 000	4%	1 000	4%	1 000	3%	1 000	3%	1 000	3%
A.I.1	Základní kapitál	1 000	4%	1 000	4%	1 000	4%	1 000	3%	1 000	3%	1 000	3%
A.II.	Kapitálové fondy	0	0%	0	0%	11	0%	0	0%	0	0%	0	0%
A.II.3	Oceň. rozdíl z přecenění maj. a záv.	0	0%	0	0%	11	0%	0	0%	0	0%	0	0%
A.III.	Rez. fondy, neděl.fond a ost. f. ze z.	100	0%	100	0%	100	0%	100	0%	100	0%	100	0%
A.III.1	Zák. rezervní fond/nedělitelný fond	100	0%	100	0%	100	0%	100	0%	100	0%	100	0%
A.IV.	VH minulých let	15 095	63%	18 288	72%	20 430	74%	22 820	72%	25 412	70%	30 640	84%
A.IV.1	Nerozdělený zisk minulých let	15 095	63%	18 288	72%	20 430	74%	22 820	72%	25 412	70%	30 640	84%
A.V.	VH běžného účetního období	5 399	23%	5 018	20%	5 454	20%	6 084	19%	6 510	18%	3 382	9%
B	Cizí zdroje	2 245	9%	1 046	4%	789	3%	1 626	5%	3 178	9%	1 306	4%
B.III.	Krátkodobé závazky	2 245	9%	1 046	4%	789	3%	1 626	5%	3 178	9%	1 306	4%
B.III.1	Závazky z obchodních vztahů	1 001	4%	160	1%	7	0%	27	0%	340	1%	199	1%
B.III.4	Závazky ke společníkům	143	1%	21	0%	22	0%	27	0%	22	0%	29	0%
B.III.5	Závazky k zaměstnancům	355	1%	367	1%	341	1%	354	1%	394	1%	444	1%
B.III.6	Závazky ze soc. zabezp. a zdrav. poj.	216	1%	242	1%	206	1%	216	1%	243	1%	234	1%
B.III.7	Stát - daňové závazky a doloce	56	0%	55	0%	47	0%	129	0%	1 577	4%	77	0%
B.III.8	Krátkodobé přijaté zálohy	293	1%	42	0%	0	0%	633	2%	28	0%	28	0%
B.III.10	Dohadné účty pasivní	178	1%	239	1%	166	1%	240	1%	569	2%	174	0%
B.III.11	Jiné závazky	3	0%	4	0%	0	0%	0	0%	5	0%	121	0%
C.I	Časové rozlišení	62	0%	0	0%	3	0%	0	0%	0	0%	100	0%
C.I.1	Vydaje příštích období	62	0%	0	0%	3	0%	0	0%	0	0%	100	0%

Zdroj: (Účetní závěrky podniku z let 2007-2012)

7.2 Analýza výkazu zisku a ztráty

7.2.1 Horizontální analýza výkazu zisku a ztráty

Pro začátek analýzy výsledovky bude sloužit následující graf, který znázorňuje dosažené hodnoty tržeb z prodeje vlastních výrobků a služeb. Pro srovnání je v grafu znázorněna křivka celkových stavebních prací realizovaných v Jihomoravském kraji.

Obrázek 7.7 – Vývoj tržeb za vlastní výrobky a služby v letech 2007-2012

Zdroj: (Účetní závěrky podniku z let 2007-2012, MPO)

Na obrázku 7.7 jsou modrou křivkou znázorněny tržby za prodej vlastních výrobků a služeb analyzované společnosti. Černá křivka zobrazuje celkovou sumu realizovaných stavebních prací za téže období. Na první pohled je patrné, že trendy vývoje těchto křivek vykazují značné rozdíly. Zatímco stavebnictví celkem meziročně rostlo až do roku 2008 a poté nastalo dlouhé období propadu, které trvalo až do roku 2011, analyzovaná firma zaznamenala v roce 2008 hluboký propad. Od toho roku tržby každoročně rostly až do roku 2011, v posledním sledovaném období přišel další propad a tržby se dostaly na nejnižší úroveň celého sledovaného období. Odpověď na otázku, co bylo příčinou tohoto překvapivého vývoje, je velmi těžko odhalitelná a nezná ji ani vedení společnosti. Podle informací z účetního oddělení došlo v roce 2013 v oblasti tržeb za prodej vlastních výrobků a služeb k výraznému zlepšení, dosažená hodnota by se měla pohybovat kolem 33 542 tis. Kč.

Další významnou položku ve výkazu zisku a ztráty představuje pro stavební firmu provozní výsledek hospodaření. Provozní VH představuje zejména rozdíl mezi tržbami za prodej zboží, vlastních výrobků a služeb a nákupní cenou prodaného zboží, výrobními náklady na prodané výrobky a služby. Dále obsahuje výsledek z prodeje dlouhodobého majetku a z ostatní provozní činnosti.

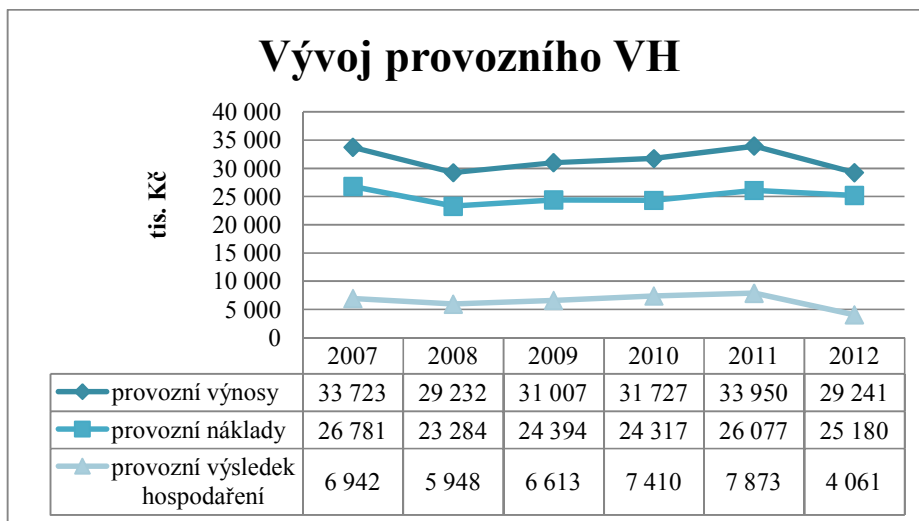
Tabulka 7.5 – Výpočet složek provozní oblasti hospodaření v období 2007-2012

Položka		2007	2008	2009	2010	2011	2012
	Provozní výnosy	33 723	29 232	31 007	31 727	33 950	29 241
II.1	Tržby za prodej vlastních výrobků a služeb	33 185	28 869	30 242	30 722	33 080	28 826
III.	Tržby z prodeje dlouhodob. maj. a mater.	122	217	330	704	397	324
IV.	Ostatní provozní výnosy	416	146	435	301	473	91
	Provozní náklady	26 781	23 284	24 394	24 317	26 077	25 180
B.	Výkonová spotřeba	17 395	14 304	15 858	15 043	16 258	15 386
C.	Osobní náklady	8 504	8 493	7 895	8 309	9 035	8 887
D.	Daně a poplatky	36	62	25	19	25	33
E.	Odpisy dlouhodobého NaH majetku	486	180	404	691	413	518
F.	Zůstatková cena prodaného dl. maj a mat.	0	0	0	17	0	0
H.	Ostatní provozní náklady	360	245	212	238	346	356
	Provozní výsledek hospodaření	6 942	5 948	6 613	7 410	7 873	4 061

Zdroj: (Účetní závěrky podniku z let 2007-2012)

Tabulka 7.5 obsahuje výpočty jednotlivých složek provozní oblasti hospodaření podniku. Vypočtené hodnoty jsou pak použity v obrázku 7.8 a slouží ke srovnání vývoje provozních výnosů, nákladů a výsledku hospodaření.

Z následujícího grafu je vidět, že firma každoročně dosahovala kladného provozního zisku. Vývoj provozního výsledku hospodaření úzce souvisí s trendem vývoje tržeb za vlastní výrobky a služby, o kterých jsem se zmiňovala výše. V roce 2008 pozorujeme propad, od toho roku byl trend vývoje rostoucí až do roku 2011, kdy provozní zisk dosáhl úrovně 7 873 tis. Kč. Další propad čekal provozní oblast v roce 2012, kdy společnost dosáhla provozní zisk pouze ve výši 4 061 tis. Kč.

Obrázek 7.8 – Vývoj provozního výsledku hospodaření v letech 2007-2012

Zdroj: (Účetní závěrky podniku z let 2007-2012)

Zajímavostí je, že zatímco provozní výnosy klesly v roce 2012 oproti předchozímu roku o 3 812 tis. Kč, což představuje pokles o 48 %, provozní náklady klesly pouze o 897 tis. Kč, což činí zhruba 3 %. Výkonová spotřeba přitom celkově klesla o 5 %, v rámci ní náklady na služby klesly o 16 %, ale náklady na spotřebu materiálů a energií zůstaly stejné jako v předcházejícím roce. To potvrzuje současnou situaci ve stavebnictví, kdy ceny stavebních prací klesají, zatímco ceny stavebních materiálů rostou. Osobní náklady klesly pouze o 2 %, což bylo zapříčiněno propuštěním jednoho THP pracovníka a zvýšením počtu výrobních dělníků o další dva pracovníky.

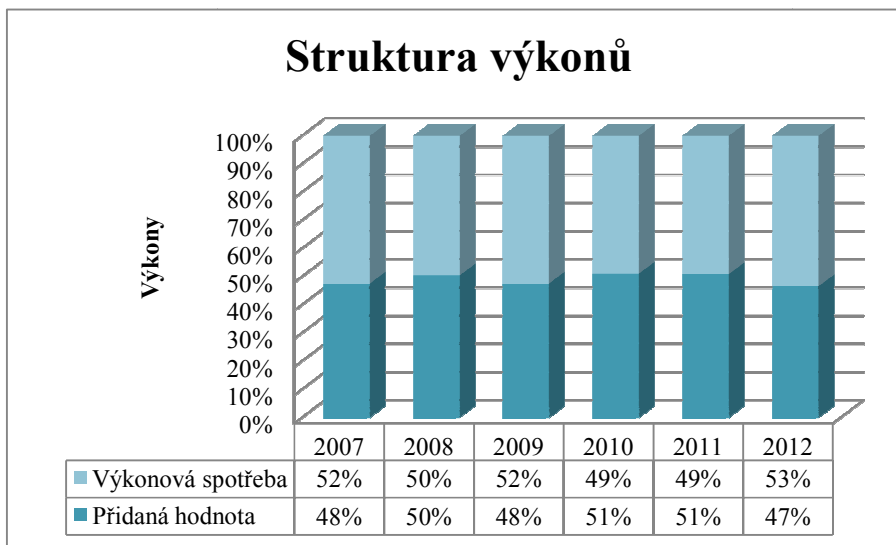
Vývoj osobních nákladů, resp. mzdových nákladů je dobré porovnat s vývojem další důležité položky výkazu zisku a ztráty – přidanou hodnotou. Přidaná hodnota vyjadřuje zhodnocení vstupů, kterého podnik svým úsilím dosáhl. Platí, že růst přidané hodnoty má být rychlejší než růst mzdových nákladů, nebo pokles přidané hodnoty má být pomalejší než pokles mzdových nákladů. Při pohledu na dotčené položky v tabulce 7.6 vidíme, že toto pravidlo je v analyzovaném podniku dodrženo jen v obdobích mezi roky 2008 a 2009 a roky 2009 a 2010. Nejhoršího výsledku firma dosáhla v posledním sledovaném období, kdy v roce 2012 klesla přidaná hodnota o 20 %, zatímco mzdové náklady klesly pouze o 2 %. Podle mého názoru firma v roce 2012 očekávala růst tržeb, jak tomu do té doby nasvědčoval vývojový trend, a najala další výrobní pracovníky. Pak ale přišel propad, a tím k této situaci došlo.

Tabulka 7.6 – Horizontální analýza VZZ

Horizontální analýza výkazu zisku a ztráty																								
Popis položky		2007		Změna 07/08		2008		Změna 08/09		2009		Změna 09/10		2010		Změna 10/11		2011		Změna 11/12		2012		
		tis.Kč	absol.	%	tis.Kč	absol.	%	tis.Kč	absol.	%	tis.Kč	absol.	%	tis.Kč	absol.	%	tis.Kč	absol.	%	tis.Kč	absol.	%		
I.	Výkony	33 185	-4 316	-13%	28 869	1 373	5%	30 242	480	2%	30 722	2 358	8%	33 080	-4 254	-13%	28 826	-4 254	-13%	28 826	-4 254	-13%	28 826	
II.1	Tržby za prodej vlastních výrobků a služeb	33 185	-4 316	-13%	28 869	1 373	5%	30 242	480	2%	30 722	2 358	8%	33 080	-4 254	-13%	28 826	-4 254	-13%	28 826	-4 254	-13%	28 826	
B.	Výkonová spotřeba	17 395	-3 091	-18%	14 304	1 554	11%	15 858	-815	-5%	15 043	1 215	8%	16 258	-872	-5%	15 386	-872	-5%	15 386	-872	-5%	15 386	
B.1.	Spotřeba materiálu a energie	13 962	-3 187	-23%	10 775	529	5%	11 304	-284	-3%	11 020	-204	-2%	10 816	-28	0%	10 788	-28	0%	10 788	-28	0%	10 788	
B.2.	Služby	3 433	96	3%	3 529	1 025	29%	4 554	-531	-12%	4 023	1 419	35%	5 442	-844	-16%	4 598	-844	-16%	4 598	-844	-16%	4 598	
.	Přidaná hodnota	15 790	-1 225	-8%	14 565	-181	-1%	14 384	1 295	9%	15 679	1 143	7%	16 822	-3 382	-20%	13 440	-3 382	-20%	13 440	-3 382	-20%	13 440	
C.	Osobní náklady	8 504	-11	0%	8 493	-598	-7%	7 895	414	5%	8 309	726	9%	9 035	-148	-2%	8 887	-148	-2%	8 887	-148	-2%	8 887	
C.1.	Mzdové náklady	6 206	0	0%	6 206	-358	-6%	5 848	305	5%	6 153	604	10%	6 757	-114	-2%	6 643	-114	-2%	6 643	-114	-2%	6 643	
C.3	Náklady na soc. zabezpečení a zdr. poj.	2 097	-21	-1%	2 076	-214	-10%	1 862	106	6%	1 968	113	6%	2 081	-37	-2%	2 044	-37	-2%	2 044	-37	-2%	2 044	
C.4	Sociální náklady	201	10	5%	211	-26	-12%	185	3	2%	188	9	5%	197	3	2%	200	3	2%	200	3	2%	200	
D.	Daně a poplatky	36	26	72%	62	-37	-60%	25	-6	-24%	19	6	32%	25	8	32%	33	25	8	32%	33	25	8	32%
E	Odpisy dlouhodobého Neh majetku	486	-306	-63%	180	224	124%	404	287	71%	691	-278	-40%	413	105	25%	518	105	25%	518	105	25%	518	
III.	Tržby z prodeje dlouhodob. maj. a mater.	122	95	78%	217	113	52%	330	374	113%	704	-307	-44%	397	-73	-18%	324	-73	-18%	324	-73	-18%	324	
III.1	Tržby z prodeje dlouhodob. majetku	0	0	0%	0	10		10	189	1890%	199	-199	-100%	0	156	100%	156	100%	100%	156	100%	100%	156	
III.2	Tržby z prodeje materiálu	122	95	78%	217	103	47%	320	185	58%	505	-108	-21%	397	-229	-58%	168	-229	-58%	168	-229	-58%	168	
F.	Zůstatková cena prodaného dl. maj a mat.	0	0	0%	0	0	0%	0	17	100%	17	-17	-100%	0	0	0%	0	0	0%	0	0	0%	0	
F.1	Zůstatková cena prodaného dl. majetku	0	0	0%	0	0	0%	0	17	100%	17	-17	-100%	0	0	0%	0	0	0%	0	0	0%	0	
N.	Ostatní provozní výnosy	416	-270	-65%	146	289	198%	435	-134	-31%	301	172	57%	473	-382	-81%	91	-382	-81%	91	-382	-81%	91	
H.	Ostatní provozní náklady	360	-115	-32%	245	-33	-13%	212	26	12%	238	108	45%	346	10	3%	356	10	3%	356	10	3%	356	
*	Provozní výsledek hospodaření	6 942	-994	-14%	5 948	665	11%	6 613	797	12%	7 410	463	6%	7 873	-3 812	-48%	4 061	-3 812	-48%	4 061	-3 812	-48%	4 061	
VII.	Výnosy z dlouhodobého finančního majetku	217	231	106%	448	-258	-58%	190	-84	-44%	106	-106	-100%	0	0	0%	0	0	0%	0	0	0%	0	
VII.1	Výnosy z podílů v ovl. a říz. osobách	217	231	106%	448	-258	-58%	190	-84	-44%	106	-106	-100%	0	0	0%	0	0	0%	0	0	0%	0	
X.	Výnosové úroky	0	1	100%	1	0	0%	1	3	300%	4	158	3950%	162	-46	-28%	116	-46	-28%	116	-46	-28%	116	
O.	Ostatní finanční náklady	25	3	12%	28	-3	-11%	25	3	12%	28	0	0%	28	1	4%	29	1	4%	29	1	4%	29	
*	Finanční výsledek hospodaření	193	228	118%	421	-255	-61%	166	-84	-51%	82	52	63%	134	-47	-35%	87	-47	-35%	87	-47	-35%	87	
Q.	Daně z příjmu za běžnou činnost	1 736	-385	-22%	1 351	-26	-2%	1 325	83	6%	1 408	89	6%	1 497	-731	-49%	766	-731	-49%	766	-731	-49%	766	
Q.1	splatná	1 736	-385	-22%	1 351	-26	-2%	1 325	83	6%	1 408	89	6%	1 497	-731	-49%	766	-731	-49%	766	-731	-49%	766	
**	Výsledek hospodaření za běžnou činnost	5 399	-381	-7%	5 018	436	9%	5 454	630	12%	6 084	426	7%	6 510	-3 128	-48%	3 382	-3 128	-48%	3 382	-3 128	-48%	3 382	
***	Výsledek hospodaření za účetní období	5 399	-381	-7%	5 018	436	9%	5 454	630	12%	6 084	426	7%	6 510	-3 128	-48%	3 382	-3 128	-48%	3 382	-3 128	-48%	3 382	
****	Výsledek hospodaření před zdaněním	7 135	-766	-11%	6 369	410	6%	6 779	713	11%	7 492	515	7%	8 007	-3 859	-48%	4 148	-3 859	-48%	4 148	-3 859	-48%	4 148	

Zdroj: (Účetní závěrky podniku z let 2007-2012)

7.2.2 Vertikální analýza výkazu zisku a ztráty

Obrázek 7.9 – Podíl přidané hodnoty a výkonové spotřeby v letech 2007-2012

Zdroj: (Účetní závěrky podniku z let 2007-2012)

Na obrázku 7.9 je zobrazen podíl přidané hodnoty a výkonové spotřeby na výkonech, které jsou v tomto případě tržbami z prodeje vlastních výrobků a služeb. Podíl přidané hodnoty se za celé sledované období pohybuje kolem 50%, což považuji za dobrý výsledek.

Důvodem, proč podnik dosahuje vysokého podílu přidané hodnoty je fakt, že ve struktuře výkonové spotřeby tvoří nízký podíl náklady na služby. Náklady na služby dosahují 20 – 30 % nákladů na výkonovou spotřebu. To je způsobeno absencí nákladů na subdodavatele. Firma veškeré práce pokrývá vlastními pracovníky.

Tabulka 7.7 – Vertikální analýza VZZ

Vertikální analýza výkazu zisku a ztráty													
Popis položky		2007		2008		2009		2010		2011		2012	
		tis. Kč	%	tis. Kč	%	tis. Kč	%	tis. Kč	%	tis. Kč	%	tis. Kč	%
I.	Výkony	33 185	100%	28 869	100%	30 242	100%	30 722	100%	33 080	100%	28 826	100%
II.1	Tržby za prodej vlastních výrobků a služeb	33 185	100%	28 869	100%	30 242	100%	30 722	100%	33 080	100%	28 826	100%
B.	Výkonová spotřeba	17 395	52%	14 304	50%	15 858	52%	15 043	49%	16 258	49%	15 386	53%
B.1.	Spotřeba materiálu a energie	13 962	42%	10 775	37%	11 304	37%	11 020	36%	10 816	33%	10 788	37%
B.2.	Služby	3 433	10%	3 529	12%	4 554	15%	4 023	13%	5 442	16%	4 598	16%
+	Přidaná hodnota	15 790	48%	14 565	50%	14 384	48%	15 679	51%	16 822	51%	13 440	47%
C.	Osobní náklady	8 504	26%	8 493	29%	7 895	26%	8 309	27%	9 035	27%	8 887	31%
C.1	Mzdové náklady	6 206	19%	6 206	21%	5 848	19%	6 153	20%	6 757	20%	6 643	23%
C.3	Náklady na soc. zabezpečení a zdr. poj.	2 097	6%	2 076	7%	1 862	6%	1 968	6%	2 081	6%	2 044	7%
C.4	Sociální náklady	201	1%	211	1%	185	1%	188	1%	197	1%	200	1%
D.	Daně a poplatky	36	0%	62	0%	25	0%	19	0%	25	0%	33	0%
E.	Odpisy dlouhodobého NH majetku	486	1%	180	1%	404	1%	691	2%	413	1%	518	2%
III.	Tržby z prodeje dlouhodob. maj. a mater.	122	0%	217	1%	330	1%	704	2%	397	1%	324	1%
III.1	Tržby z prodeje dlouhodob. majetku	0	0%	0	0%	10	0%	199	1%	0	0%	156	1%
III.2	Tržby z prodeje materiálu	122	0%	217	1%	320	1%	505	2%	397	1%	168	1%
F.	Zůstatková cena prodaného dl. maj. a mat.	0	0%	0	0%	0	0%	17	0%	0	0%	0	0%
F.1	Zůstatková cena prodaného dl. majetku	0	0%	0	0%	0	0%	17	0%	0	0%	0	0%
M.	Ostatní provozní výnosy	416	1%	146	1%	435	1%	301	1%	473	1%	91	0%
H.	Ostatní provozní náklady	360	1%	245	1%	212	1%	238	1%	346	1%	356	1%
+	Provozní výsledek hospodaření	6 942	21%	5 948	21%	6 613	22%	7 410	24%	7 873	24%	4 061	14%
VII.	Výnosy z dlouhodobého finančního majetku	217	1%	448	2%	190	1%	106	0%	0	0%	0	0%
VII.1	Výnosy z podílů v ovl. a říz. osobách	217	1%	448	2%	190	1%	106	0%	0	0%	0	0%
X.	Výnosové úroky	0	0%	1	0%	1	0%	4	0%	162	0%	116	0%
O.	Ostatní finanční náklady	25	0%	28	0%	25	0%	28	0%	28	0%	29	0%
+	Finanční výsledek hospodaření	193	1%	421	1%	166	1%	82	0%	134	0%	87	0%
Q.	Daně z příjmu za běžnou činnost	1 736	5%	1 351	5%	1 325	4%	1 408	5%	1 497	5%	766	3%
Q.1	spjatná	1 736	5%	1 351	5%	1 325	4%	1 408	5%	1 497	5%	766	3%
**	Výsledek hospodaření za běžnou činnost	5 399	16%	5 018	17%	5 454	18%	6 084	20%	6 510	20%	3 382	12%
***	Výsledek hospodaření za účetní období	5 399	16%	5 018	17%	5 454	18%	6 084	20%	6 510	20%	3 382	12%
****	Výsledek hospodaření před zdaněním	7 135	22%	6 369	22%	6 779	22%	7 492	24%	8 007	24%	4 148	14%

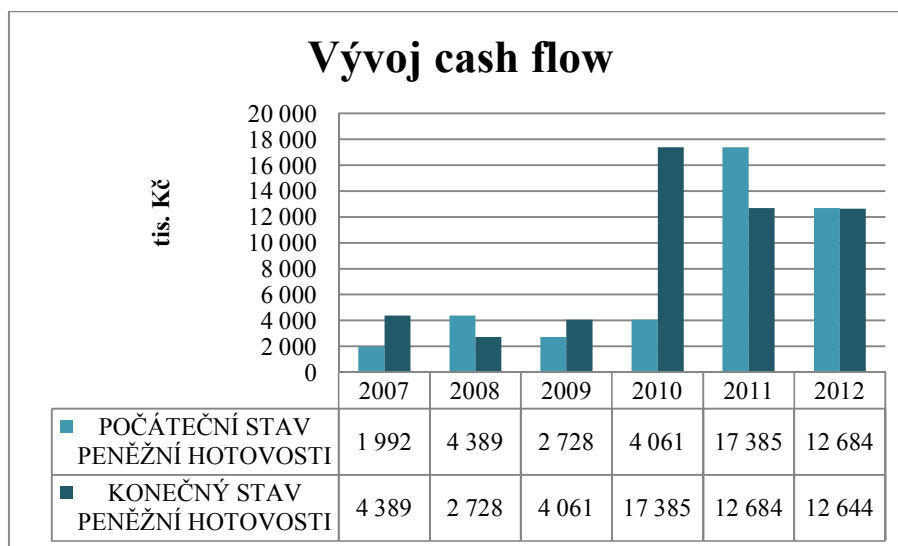
Zdroj: (Účetní závěrky podniku z let 2007-2012)

7.3 Analýza cash flow a ČPK

Sledování cash flow má význam při analýze stavu a pohybů peněžních prostředků a pro hodnocení a řízení likvidity podniku, která úzce souvisí s finanční stabilitou. Pro sledování likvidity je také vhodné posoudit stav čistého pracovního kapitálu.

7.3.1 Cash flow

Z dat v tabulce a grafu je zřejmé, že dotyčná stavební firma disponovala ve sledovaných šesti letech dostatkem peněžních prostředků. V období let 2007 až 2010 byl stav peněžních prostředků na konci účetního období vždy vyšší než na jeho začátku. Výjimkou byl rok 2008, kdy byl na konci účetního období zaznamenán oproti jeho začátku pokles hodnoty peněžních prostředků. Důvodem byla jednak záporná změna stavu krátkodobých závazků, které firma během roku splatila a také záporný peněžní tok v části investičního cash flow, který byl způsoben nákupem krátkodobého finančního majetku v hodnotě 2 mil. Kč.

Obrázek 7.10 – Vývoj cash flow v období 2007-2012

Zdroj: (Účetní závěrky podniku z let 2007-2012)

Významný nárůst peněžních prostředků byl zaznamenán na konci roku 2010, kdy se během jednoho účetního období objem peněžních prostředků zvýšil o více než trojnásobek. Tento nárůst způsobil hlavně prodej dlouhodobého a krátkodobého finančního majetku v celkové hodnotě 14 011 tis. Kč., který způsobil kladné peněžní

toky v oblasti investování. Část takto získaných peněžních prostředků firma v dalších letech použila při investiční výstavbě, část byla vložena na spořicí bankovní účty.

Konec roku 2011 se oproti jeho začátku vyznačoval snížením stavu peněžních prostředků o 4 701 tis. Kč., který byl zapříčiněn několika faktory. Jedním z nich byl přírůstek pohledávek v hodnotě 3 797 tis. Kč, dále pořízení dlouhodobého hmotného majetku v hodnotě 6 295 tis. Kč, které souviselo s probíhající investiční výstavbou a také výplata podílů společníkům ve výši 3 492 tis. Kč.

V posledním sledovaném období 2012 vykazovala firma na konci roku téměř stejný stav peněžních prostředků jako na jeho počátku.

Tabulka 7.8 – Vývoj cash flow v letech 2007-2012

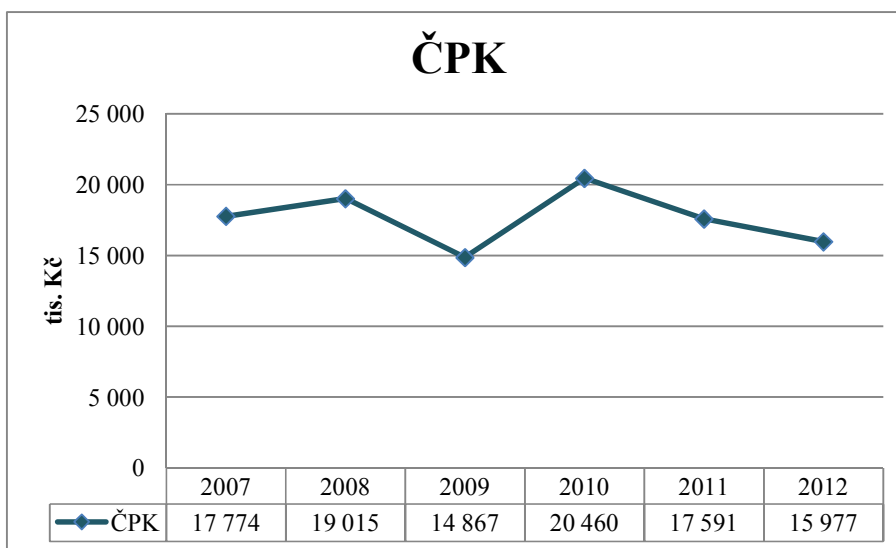
Položka	2007	2008	2009	2010	2011	2012
POČÁTEČNÍ STAV PENĚŽNÍ HOTOVOSTI	1 992	4 389	2 728	4 061	17 385	12 684
A. PROVOZNÍ OBLAST						
Hospodářský výsledek po zdanění	5 399	5 018	5 454	6 084	6 510	3 382
Odpis stálých aktiv	486	180	404	691	413	518
Odpis opr. položky k úplatně nabytému majetku						
Změna zůstatku rezerv						
Změna zůstatku časového rozlišení						
• výdaje příštích období	62	- 62	3	- 3		
• náklady příštích období	17	3	45	- 61	- 12	83
• příjmy příštích období	580	- 44	92	- 55	7	6
• výnosy příštích období						100
• kurzovní rozdíl aktivní						
• kurzovní rozdíl pasivní						
Změna zůstatku opr. položek ke stálým aktivům						
Výsledek z prodeje stálých aktiv (vyl.z prov.obl.)			- 10	- 182		- 156
Změna stavu pohledávek	-1 841	873	884	-1 139	-3 797	4 396
Změna stavu krátkodobých závazků	468	-1 199	- 257	837	1 552	- 375
Změna stavu zásob	176	- 576	- 146	33	413	- 950
Změna stavu krátkodobého finančního majetku nespádajícího do peněz						
CF z provozní oblasti celkem	5 347	4 193	6 469	6 205	5 086	7 004
B. OBLAST INVESTOVÁNÍ						
Nabytí dlouhodobého hm. majetku	-1 805	-1 648	-7 281	-4 016	-6 295	-4 421
Nabytí dlouhodobého fin.majetku						
Nabytí krátkodobého fin. majetku		-2 000				
Příjmy z prodeje dlouhodobého hm. majetku			10	199		156
Příjmy z prodeje dlouhodobého fin. majetku				6 011		
Příjmy z prodeje krátkodobého fin. majetku	900		5 000	8 000		
CF z oblasti investování celkem	- 905	-3 648	-2 271	10 194	-6 295	-4 265
C. OBLAST FINANCOVÁNÍ						
Změna stavu dlouhodobých úvěrů						
Změna stavu závazků z dluhopisů						
Upsání cenných papírů a účastí						
Dotace, peněžité vklady do jmění						
Dividendy a podíly	-2 045	-2 206	-2 865	-3 075	-3 492	-2 779
CF z oblasti financování celkem	-2 045	-2 206	-2 865	-3 075	-3 492	-2 779
KONEČNÝ STAV PENĚŽNÍ HOTOVOSTI	4 389	2 728	4 061	17 385	12 684	12 644

Zdroj: (Účetní závěrky podniku z let 2007-2012)

7.3.2 Přístup k problematice cash flow ve firmě

Problematika cash flow se ve firmě řeší sledováním a zachycováním ve výkazech peněžních toků sestavovaných každý měsíc zpětně. Přebytečné peněžní prostředky byly dříve zhodnocovány formou podílových fondů a směnek, využity při investiční výstavbě a v současnosti jsou ukládány na spořicí bankovní účty.

7.3.3 Čistý pracovní kapitál

Obrázek 7.11 – Vývoj ČPK v letech 2007-2012

Zdroj: (Účetní závěrky podniku z let 2007-2012)

Pro doplnění likvidity byl vypočítán i rozdílový ukazatel čistého pracovního kapitálu. Ten představuje určitý finanční polštář, část oběžného majetku, která se následně po úhradě krátkodobých závazků přemění na pohotové peněžní prostředky a může být využita k financování podnikových záměrů. Hodnota čistého pracovního kapitálu by měla vykazovat rostoucí trend. Tento požadavek však v analyzované firmě splněn není, avšak výše ČPK je v celém sledovaném období dostatečná.

7.4 Poměrové ukazatele

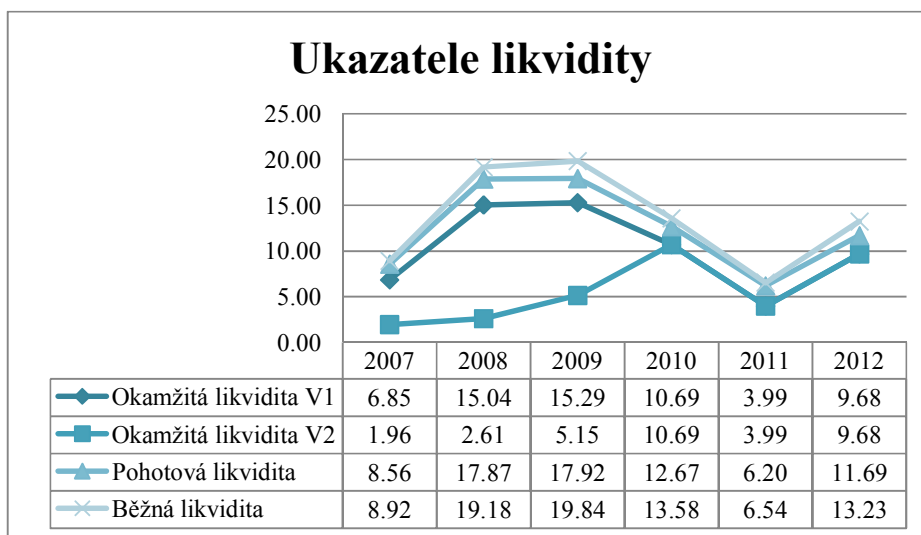
V této části bude provedeno hodnocení výkonnosti a finančního zdraví analyzované firmy metodou poměrových ukazatelů. První oblastí hodnocení bude likvidita podniku, neboť schopnost platit včas a bez problémů své závazky je důležitou vlastností

finančně zdravého podniku a vypovídá o jeho finanční stabilitě. S tím souvisí i druhá část poměrových ukazatelů, která bude vypovídat o zadluženosti podniku. V těchto oblastech se na základě předchozích analýz předpokládají velmi dobré výsledky.

Třetí a čtvrtá část poměrových ukazatelů bude hodnotit samotnou výkonnost podniku prostřednictvím ukazatelů aktivity a rentability. V těchto oblastech se vzhledem k předchozím zjištěným skutečnostem mohou objevit problémy, proto budou vypočtené hodnoty ukazatelů srovnány s hodnotami oborovými.

Poslední část se zaměří na některé provozní ukazatele, které jsou pro stavební podnik důležité.

7.4.1 Ukazatele likvidity

Obrázek 7.12 – Ukazatele likvidity v letech 2007-2012

Zdroj: (Účetní závěrky podniku z let 2007-2012)

7.4.1.1 Likvidita 1. stupně – okamžitá likvidita

Ukazatel okamžité likvidity v první variantě je stanoven jako podíl krátkodobého finančního majetku a dluhů s okamžitou splatností. Krátkodobý finanční majetek se skládá z peněz v hotovosti, peněz na bankovních účtech a z krátkodobých cenných papírů, které firma vlastnila v letech 2007-2009. Okamžitě splatné dluhy v tomto případě představují pouze krátkodobé závazky, neboť podnik žádné bankovní úvěry

ani výpomoci nečerpal. Výše dosažené okamžité likvidity byla v celém sledovaném období velmi vysoká.

Z tohoto důvodu byla provedena ještě druhá varianta výpočtu okamžité likvidity, kdy byly kvůli zachování nejvyšší likvidnosti majetkových položek za pohotové platební prostředky dosazeny pouze peníze v hotovosti a peníze na bankovních účtech společnosti. Pro odstranění jejich vlivu nebyly krátkodobé cenné papíry do výpočtu zahrnuty, přesto se hodnota okamžité likvidity udržela po celé sledované období na vysoké úrovni.

7.4.1.2 Likvidita 2. stupně – pohotová likvidita

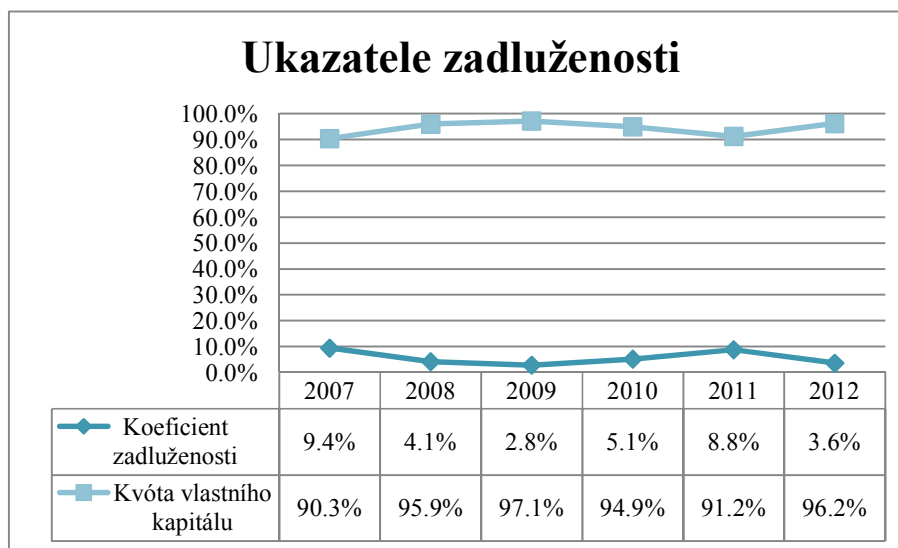
Jak už bylo řečeno v teoretické části této práce, pohotová likvidita vyjadřuje schopnost podniku uhradit své dluhy bez nutnosti rozprodávání zásob a její výše by se měla pohybovat alespoň v rozmezí 1-1,5. Z obrázku 7.12 je na první pohled zřejmé, že společnost nemá problémy své závazky splatit a zásoby rozhodně rozprodávat nemusí.

7.4.1.3 Likvidita 3. stupně – běžná likvidita

Doporučená hodnota běžné likvidity je 1,5-2,5. Vysoké hodnoty běžné likvidity, kterých analyzovaná firma v celém sledovaném období dosahovala, vypovídají o její velmi dobré platební schopnosti.

Výpočtem těchto ukazatelů se potvrdila domněnka, která vyplývala z vertikální analýzy rozvahy a analýzy cash flow. Sledovaná firma skutečně nemá problémy se zajištěním likvidity. Příliš vysoká hodnota však může znamenat nízké hodnoty rentability kapitálu.

7.4.2 Ukazatele zadluženosti

Obrázek 7.13 – Ukazatele zadluženosti v letech 2007-2012

Zdroj: (Účetní závěrky podniku z let 2007-2012)

7.4.2.1 Koeficient zadluženosti – ukazatel věřitelského rizika

Tento ukazatel zobrazuje celkovou zadluženost podniku. Jak už bylo řečeno v části zabývající se analýzou skladby pasiv, naprostá většina pasiv podniku je tvořena jeho vlastními zdroji. Koeficient zadluženosti tím pádem u sledované společnosti dosahuje velmi nízkých hodnot. Představuje tedy nízkou úroveň rizika pro věřitele.

7.4.2.2 Kvóta vlastního kapitálu – koeficient samofinancování

Tento ukazatel představuje doplněk koeficientu zadluženosti do 100%. Podíl krytí majetku firmy vlastními zdroji dosahuje vysokých hodnot, které se pohybují v rozmezí 90-97%.

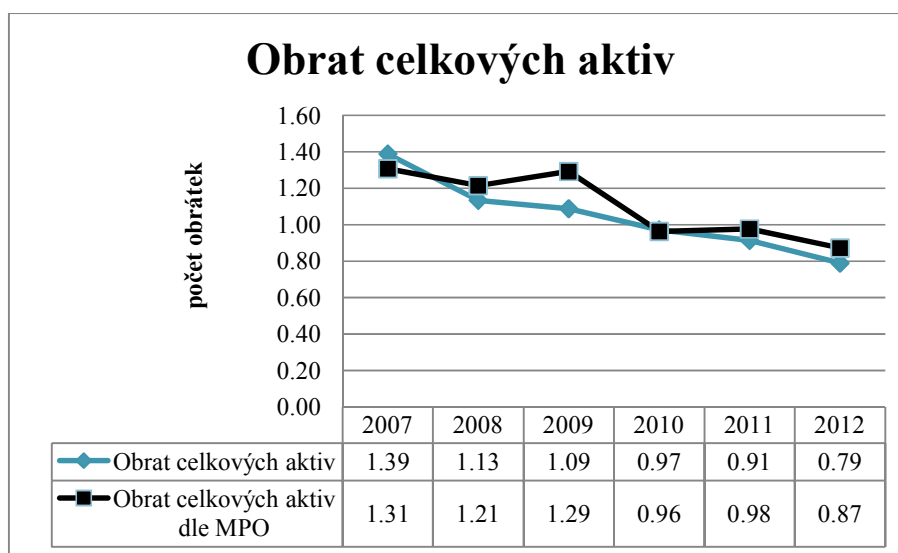
7.4.3 Ukazatele aktivity

Ukazatele aktivity odpovídají na otázku, jak efektivně podnik pracuje se svými aktivy. V ideálním případě se pro výpočet těchto ukazatelů používají zprůměrované měsíční hodnoty jednotlivých veličin. Tato data však v mém případě nebyla k dispozici, proto byla použita data vykazovaná na konci hospodářských období, tím pádem mohou být výsledky ukazatelů lehce zkreslené. Získané hodnoty byly dále porovnány s oborovými

hodnotami publikovanými MPO. Při výpočtu ukazatelů aktivity byly za tržby dosazeny tržby z prodeje vlastních výrobků a služeb.

7.4.3.1 Obrat celkových aktiv

Tento ukazatel vyjadřuje počet obrátek celkových aktiv podniku během jednoho roku. V následujícím obrázku je znázorněn vývoj tohoto ukazatele pro sledovanou firmu a dále jeho oborové hodnoty. Ze srovnání obou trendů vychází stav analyzované společnosti o něco hůře než hodnoty dosažené celým stavebním odvětvím, nicméně rozdíl mezi nimi není nijak zásadní.

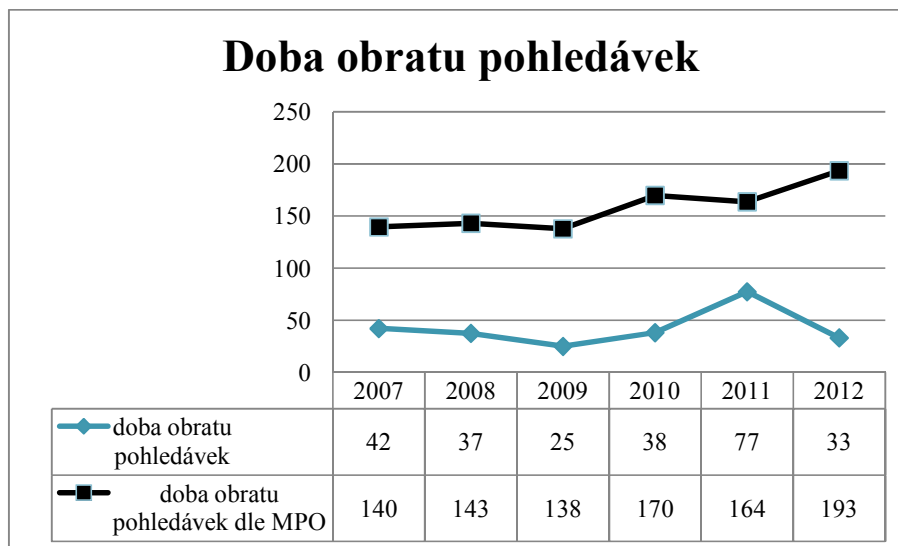

Obrázek 7.14 – Obrat celkových aktiv v letech 2007-2012

Zdroj: (Účetní závěrky podniku z let 2007-2012, MPO)

7.4.3.2 Doba obratu pohledávek

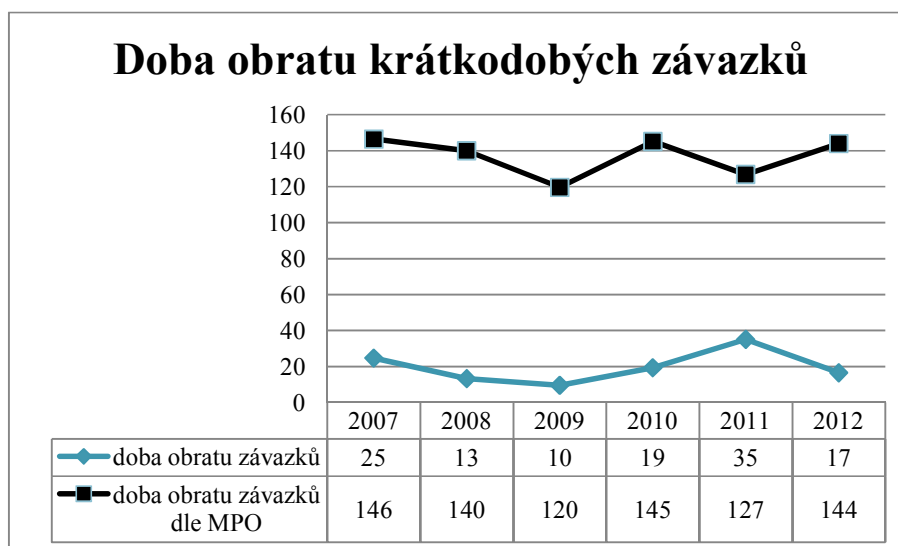
Jak je vidět na obrázku 7.15, trend doby obratu pohledávek analyzované společnosti je značně kolísavý. Do výpočtu byly zahrnuty tržby z prodeje vlastních výrobků a služeb a krátkodobé pohledávky, jelikož podnik během sledovaného období jiné pohledávky neměl. Nejdelší dobu obratu pohledávek měla firma v roce 2011, kdy sice meziročně vzrostly tržby, ale s nimi zároveň vzrostly pohledávky na více než dvojnásobné množství oproti roku 2010. Do trendu vývoje doby obratu pohledávek celého stavebního odvětví byly zahrnuty pohledávky krátkodobé i dlouhodobé. Analyzovaná firma vychází ze srovnání obou trendů velice dobře.

Obrázek 7.15 – Doba obratu pohledávek v letech 2007-2012

Zdroj: (Účetní závěrky podniku z let 2007-2012, MPO)

7.4.3.3 Doba obratu krátkodobých závazků

Obrázek 7.16 – Doba obratu závazků v letech 2007-2012

Zdroj: (Účetní závěrky podniku z let 2007-2012, MPO)

Nejdelší doby obratu krátkodobých závazků dosáhla analyzovaná firma v roce 2011. Tento stav způsobilo množství krátkodobých závazků, které bylo nejvyšší za celé sledované období. Celkově lze konstatovat, že firma má velmi dobrou platební morálku

vzhledem k tomu, že doba obratu závazků ve sledované časové řadě ani jednou nepřesáhla dobu 35 dní. Ve srovnání s oborovými hodnotami tohoto ukazatele jsou výsledky sledované firmy opět velmi dobré.

Z pohledu managementu podniku pro zachování finanční rovnováhy platí, že doba obratu závazků by měla být delší, než je doba obratu pohledávek, což u analyzované firmy splněno není. Na druhou stranu z pohledu věřitele je tento výsledek příznivý, dobrá platební morálka je v souvislosti s žádostí o úvěr plusem.

7.4.4 Ukazatele rentability

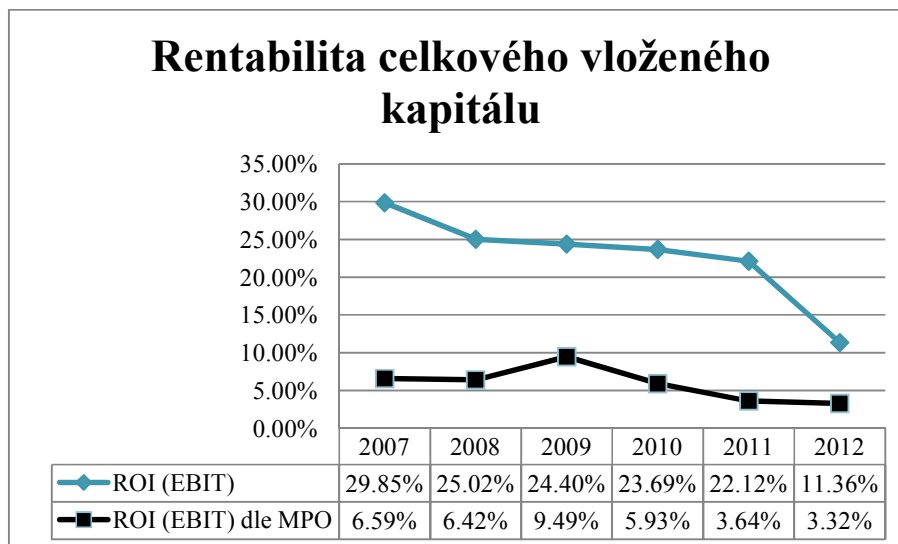
Rentabilita neboli výnosnost vyjadřuje poměr zisku dosaženého podnikáním a výší zdrojů, které byly na jeho dosažení vynaloženy. Je to schopnost podniku dosahovat zisku.

7.4.4.1 Rentabilita celkového vloženého kapitálu

V tomto případě byl jako zisk použit EBIT (suma hospodářského výsledku před zdaněním a nákladových úroků), protože vyjadřuje výnos pro vlastníky, věřitele i stát. Tím, že analyzovaná firma nevykazovala během sledovaného období žádné nákladové úroky, byl za EBIT dosazen pouze hospodářský výsledek před zdaněním.

Vývoj tohoto ukazatele má během sledovaného období sestupnou tendenci. Nejvyšší hodnoty, téměř 30 %, bylo dosaženo v roce 2007, poté rentabilita celkového kapitálu rovnoměrně klesala a v roce 2012 se výrazně propadla na hodnotu cca 11 %. Tento propad byl způsoben výrazným meziročním snížením výnosů a tím i hodnoty EBIT.

I přes hluboký propad v posledním hodnoceném období, vychází rentabilita celkového kapitálu analyzované firmy z porovnání s oborovými hodnotami velmi dobře.

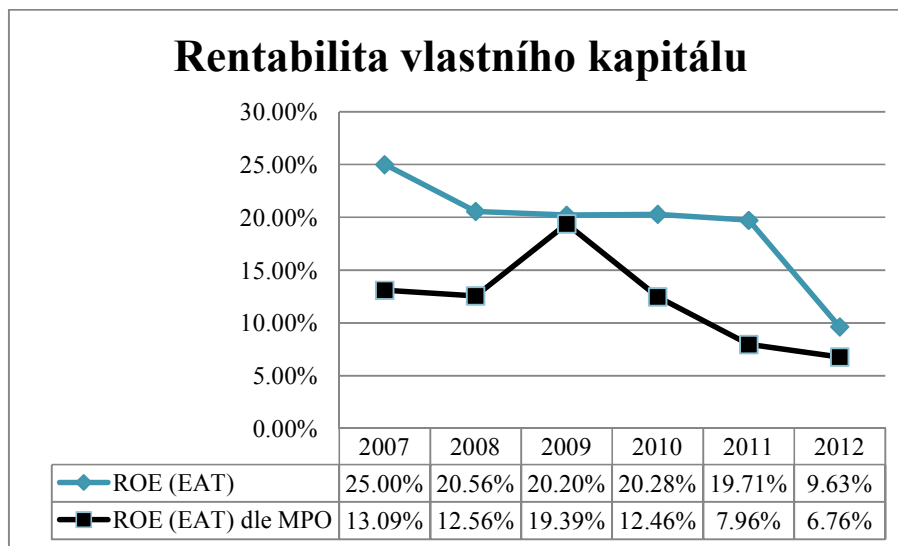
Obrázek 7.17 – Rentabilita celkového vloženého kapitálu v letech 2007-2012

Zdroj: (Účetní závěrky podniku z let 2007-2012, MPO)

7.4.4.2 Rentabilita vlastního kapitálu

Rentabilita vlastního kapitálu dává vlastníkům a akcionářům společnosti informace o tom, jaký výnos jim přináší kapitál vložený do podnikání. V tomto případě byl za zisk dosazen čistý zisk EAT, neboť právě ten si vlastníci a akcionáři při výplatě podílů a dividend mezi sebou rozdělují.

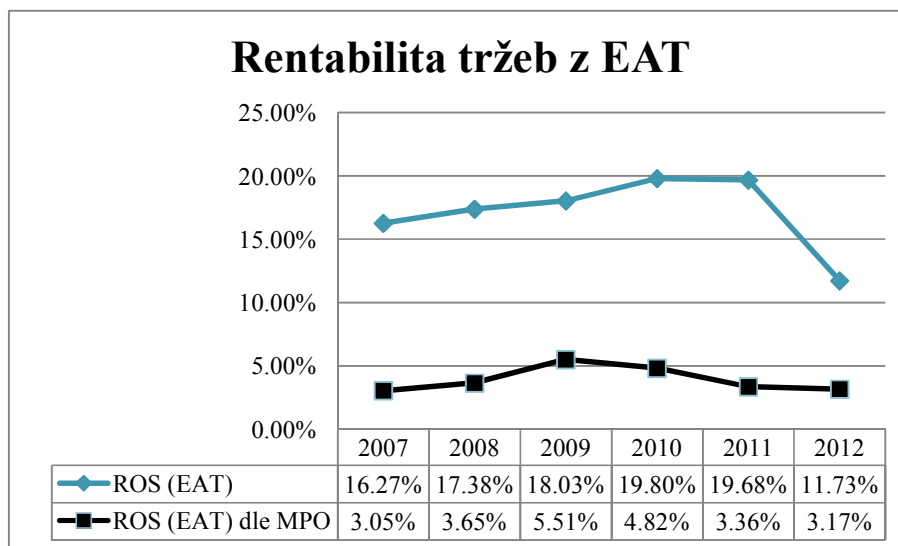
V předcházejících částech jsem se zmiňovala o tom, že vysoký podíl vlastního kapitálu může zapříčinit nízkou hodnotu jeho rentability. Sledovaná firma dosáhla nejhorší hodnoty v roce 2012, kdy byl vlastní kapitál rentabilní jen na 9,63 %. Hodnoty rentability vlastního kapitálu se po celou sledovanou dobu držely vysoko nad hodnotami oborovými a i v kritickém roce 2012 vychází z tohoto srovnání velmi dobře.

Obrázek 7.18 – Rentabilita vlastního kapitálu v letech 2007-2012

Zdroj: (Účetní závěrky podniku z let 2007-2012, MPO)

7.4.4.3 Rentabilita tržeb

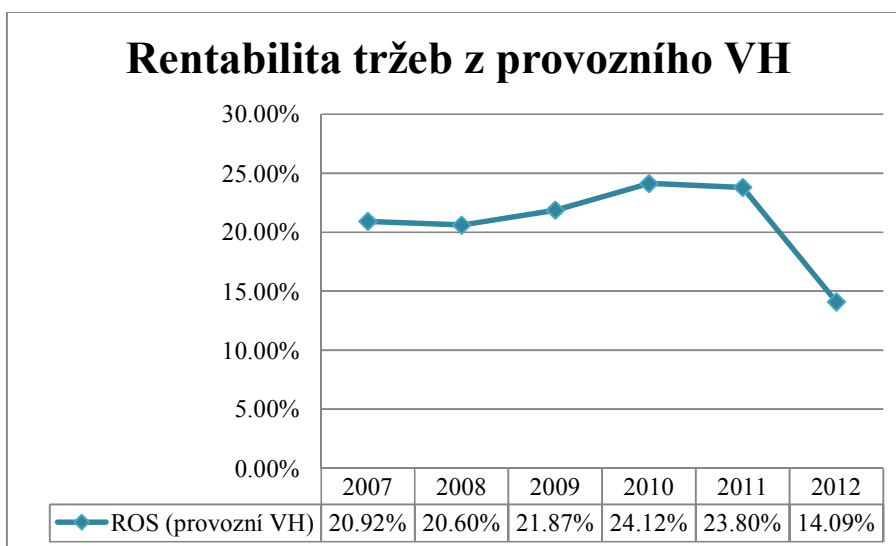
Obrázek 7.19 – Rentabilita tržeb z EAT v letech 2007-2012

Zdroj: (Účetní závěrky podniku z let 2007-2012, MPO)

Dalším důležitým ukazatelem výnosnosti je pro stavební podnik rentabilita tržeb. V prvním případě byla rentabilita tržeb stanovena na základě poměru čistého zisku a tržeb z prodeje vlastních výrobků a služeb. Nejlepších výsledků dosáhl tento ukazatel

v roce 2010 a 2011. Kritickým obdobím byl pro sledovanou firmu opět rok 2012, kdy ziskovost tržeb významně klesla. Oproti trendu vývoje celého stavebního odvětví, však dosáhly tržby podniku i v roce 2012 poměrně vysoké ziskovosti.

Pro potřeby průběžného hodnocení výkonnosti podniku byla stanovena také rentabilita tržeb z provozní činnosti, která je vyjádřena podílem provozního výsledku hospodaření a tržbami za prodej vlastních výrobků a služeb. Na obrázku 7.20 je vidět, že nejvyšších hodnot ziskovosti bylo opět dosaženo v letech 2010 a 2011, v roce 2012 utrpěla ziskovost tržeb významný propad.

Obrázek 7.20 – Rentabilita tržeb z provozní činnosti v letech 2007-2012

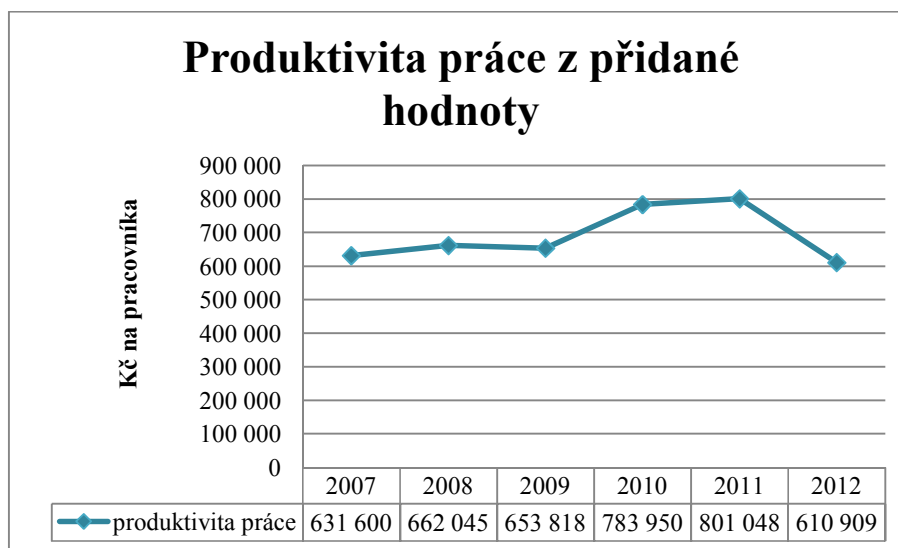
Zdroj: (Účetní závěrky podniku z let 2007-2012)

7.4.5 Provozní ukazatele

Při měření výkonnosti podniku je vhodné sledovat i některé provozní ukazatele. V této části budou stanoveny ukazatele produktivity práce a mezd. Mzdová produktivita bude porovnána s hodnotami dosaženými celým stavebním odvětvím. Poté bude stanoven ještě ukazatel materiálové náročnosti výkonů, neboť je důležitý pro sledování vývoje spotřeby materiálu a energie ve vztahu k vývoji dosažených výkonů.

7.4.5.1 Produktivita práce

Produktivita práce udává, jak velká přidaná hodnota byla vyprodukována jedním zaměstnancem. V tomto případě byly do výpočtu zahrnuty průměrné počty všech zaměstnanců podniku v jednotlivých letech.

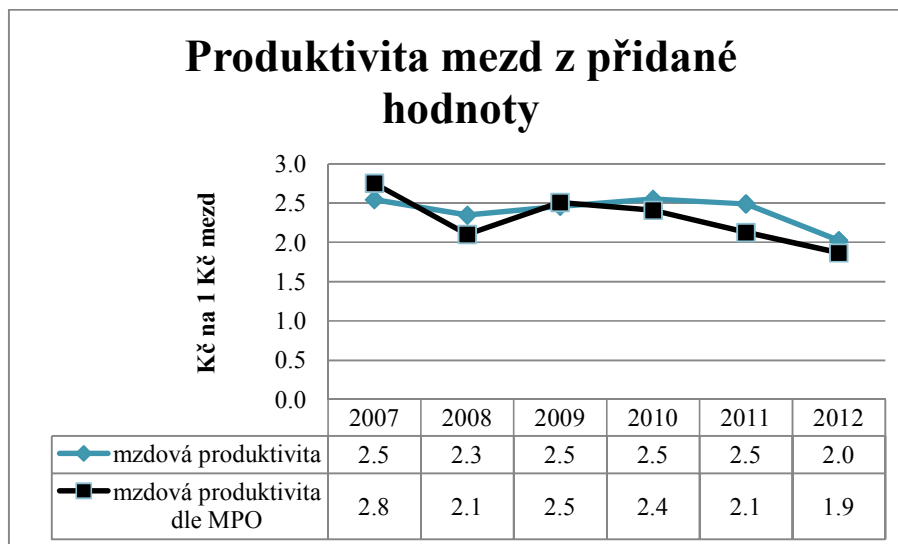
Obrázek 7.21 – Produktivita práce z přidané hodnoty v letech 2007-2012

Zdroj: (Účetní závěrky podniku z let 2007-2012, MPO)

V průběhu let 2007-2009 se hodnota ukazatele držela na přibližně stejné úrovni. V roce 2010 a 2011 došlo v oblasti efektivity stavební výroby k výraznému zlepšení. Naopak v roce 2012 se situace výrazně zhoršila. Pokles produktivity práce byl způsoben meziročním snížením přidané hodnoty, které ovlivnil propad výkonů v kombinaci s téměř totožnou částkou nákladů na spotřebu materiálu a energie. Podnik navíc v tomto roce zvýšil počet svých zaměstnanců.

7.4.5.2 Produktivita mezd

Výkonnost podniku lze také sledovat z vývoje nákladů na zaměstnance. V následujícím obrázku je zobrazen časový vývoj produktivity mezd, která je stanovena jako podíl přidané hodnoty a celkových mzdových nákladů. Ukazatel vypovídá o tom, jak velkou přidanou hodnotu vyprodukuje 1 Kč vyplacených mezd. Mzdová produktivita by stejně jako produktivita práce měla postupem času stoupat.

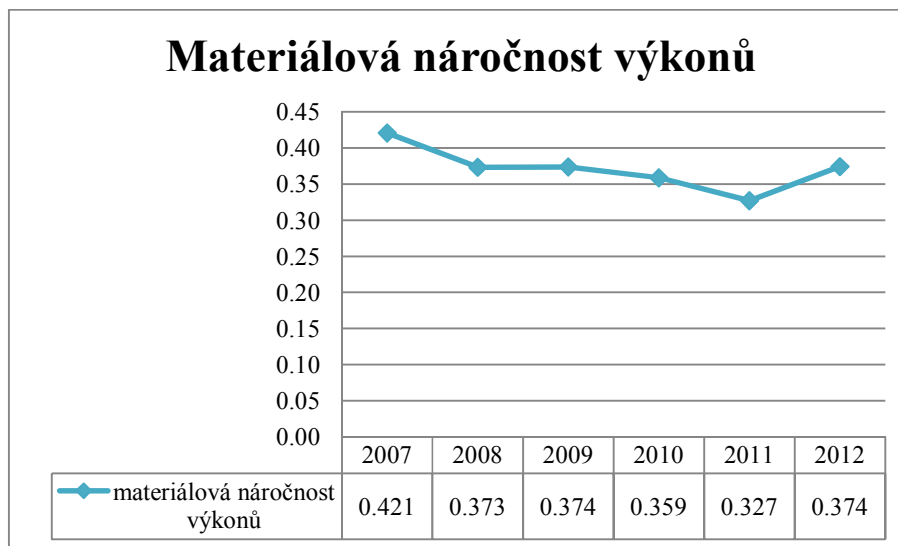
Obrázek 7.22 – Produktivita mezd z přidané hodnoty v letech 2007-2012

Zdroj: (Účetní závěrky podniku z let 2007-2012, MPO)

Požadavek na rostoucí mzdovou produktivitu u analyzované firmy splněn nebyl. Nejhorší hodnoty bylo dosaženo opět v roce 2012. Při porovnání ukazatele s hodnotami mzdové produktivity stavebního odvětví jsou výsledky sledované firmy horší pouze v roce 2007. Od roku 2009 se mzdová produktivita firmy drží na stejné nebo vyšší úrovni než udává oborový trend.

7.4.5.3 Materiálová náročnost výkonů

Tento ukazatel vypovídá o tom, jak velký podíl z výnosů představují náklady na spotřebu materiálu a energie. V tomto případě byly jako výnosy použity výkony podniku v jednotlivých letech, jelikož spotřeba materiálu a energie s nimi, jako součást výkonové spotřeby, přímo souvisí. Materiálová náročnost výkonů by v ideálním případě měla v čase klesat. Křivka zobrazená na obrázku 7.23 vypovídá o tom, že časový vývoj materiálové náročnosti výkonů byl pro analyzovanou firmu příznivý, s výjimkou posledního roku, kdy poměr spotřeby materiálu a energie oproti výkonům výrazně vzrostl. Problematický rok 2012 potvrzuje současný trend zmíněný již v části zabývající se analýzou výkazu zisku a ztráty, podle něhož ceny stavebních prací a tím i tržby klesají, zatímco ceny materiálů a energií stagnují či rostou.

Obrázek 7.23 – Materiálová náročnost výkonů v letech 2007-2012

Zdroj: (Účetní závěrky podniku z let 2007-2012)

7.5 Quick test

Na závěr finanční analýzy společnosti ABC, s r. o. bude proveden rychlý test, který zhodnotí finanční zdraví a celkovou hospodářskou situaci podniku v posledním hospodářském období roku 2012 pomocí jedné známky. V tabulce 7.9 je znázorněn postup výpočtu cash flow podle autora Quicktestu P. Kralicka. Výsledná hodnota cash flow v roce 2012 činila 4 709 tis. Kč.

Tabulka 7.9 – Výpočet cash flow

Výpočet cash flow pro potřeby Quick testu	
Název položky	Rok 2012
+ výsledek hospodaření před zdaněním	4 148
+ saldo přechodných účtů pasiv	100
- saldo přechodných účtů aktiv	- 57
+ odpisy	518
= cash flow v tis. Kč	4 709

Zdroj: (Účetní závěrka podniku z roku 2012)

V další tabulce jsou uvedeny vypočtené hodnoty jednotlivých ukazatelů a jejich ohodnocení.

Tabulka 7.10 – Hodnocení ukazatelů Quicktestu

Ukazatel	Dosažená hodnota	Známka	Hodnocení finanční stability	Hodnocení výnosové situace	Celkové hodnocení
Kvóta vlastního kapitálu	96,15%	1	1	2	1,5
Doba splácení dluhu	-2.41	1			
CF v% podnikového výkonu	16.34%	1			
Rentabilita celkového kapitálu	11.36%	3			

Zdroj: (Účetní závěrka podniku z roku 2012)

Prvním ukazatelem je kvóta vlastního kapitálu, která vypovídá o kapitálové síle a zadluženosti podniku. Tento ukazatel byl vypočten již v části poměrových ukazatelů zadluženosti. Podle kritérií Quicktestu byl ohodnocen známkou 1 (velmi dobrý).

Dalším ukazatelem je doba splácení dluhu v letech. V tomto případě se výsledek analyzované firmy dostal dokonce do záporných čísel, to vypovídá o velmi nízké míře zadlužení, tudíž byl taktéž ohodnocen známkou velmi dobrý.

Třetí ukazatel, kterým je CF v% podnikového výkonu, vypovídá o finanční výkonnosti podniku. Dosažená hodnota získala také ohodnocení známkou 1.

Poslední z ukazatelů je rentabilita celkového kapitálu, která vypovídá o ziskovosti kapitálu vloženého do podnikání. Jedná se o totožný ukazatel analyzovaný v části poměrových ukazatelů rentability. Podle kritérií rychlého testu dosáhla jeho hodnota pouze na známku 3 (střední).

Na základě těchto výsledků lze prohlásit, že finanční stabilita analyzované firmy je velmi dobrá, její výnosová situace je pouze dobrá. V celkovém hodnocení finančního zdraví se podnik pohybuje v rozmezí známek velmi dobrý a dobrý.

8 MODEL UKAZATELŮ PRO PRŮBĚŽNÉ HODNOCENÍ FIRMY

V tabulce 8.1 je zobrazena skupina ukazatelů, kterou navrhuji jako model pro průběžné posuzování finančního zdraví a výkonnosti podniku.

Tabulka 8.1 – Ukazatele pro průběžné hodnocení podniku

Ukazatel
Rentabilita celkového vloženého kapitálu
Rentabilita tržeb z provozní činnosti
Cash v % podnikového výkonu
Likvidita 1. stupně - Okamžitá likvidita
Kvóta vlastního kapitálu
Doba obratu pohledávek
Doba obratu závazků
Produktivita mezd z přidané hodnoty
Materiálová náročnost

První dva ukazatele budou podniku sloužit ke zjištění ziskovosti. Rentabilita celkového vloženého kapitálu stanovená na základě EBIT, bude vypovídat o tom, jak účinně celkový kapitál pracuje, navíc bude v první fázi hodnocení snadno porovnatelná se stupnicí Quicktestu. Rentabilita tržeb z provozní činnosti zjištěná z provozního hospodářského výsledku bude sloužit k průběžnému hodnocení ziskovosti tržeb ze stavební výroby.

Ukazatel podílu cash flow na výkonech bude podnik informovat o jeho finanční výkonnosti. Jeho výsledky lze také porovnat se stupnicí Quicktestu.

Pro kontrolu dostatečné výše likvidity navrhuji sledovat ukazatel likvidity 1. stupně, při jejímž výpočtu se za pohotové platební prostředky budou dosazovat pouze peníze v hotovosti a peníze na bankovních účtech společnosti. Výši zadluženosti navrhuji posuzovat ukazatelem kvóty vlastního kapitálu.

Dále doporučuji sledovat dvojici ukazatelů aktivity, a to dobu obratu pohledávek a dobu obratu závazků. Důležité je sledovat zejména rozdíl těchto ukazatelů, neboť výrazný převis doby obratu pohledávek nad závazky může postupem času vést k problémům v oblasti likvidity a způsobit podniku druhotnou platební neschopnost.

Z provozních ukazatelů vypovídajících o efektivitě stavební výroby navrhuji sledovat produktivitu mezd zjištěnou z přidané hodnoty a také ukazatel materiálové náročnosti kvůli kontrole nákladů.

Analyzovaný stavební podnik bohužel ve svém okolí nezná vhodnou konkurenční firmu, se kterou by výsledky získané v průběžném hodnocení své výkonnosti a finančního zdraví mohl poměřit. Navrhuji proto využít k porovnání hodnoty oborové a v budoucnosti se pokusit vyhledat podobnou konkurenční firmu, která může působit i v jiném než v Jihomoravském kraji.

9 ZÁVĚR

Předmětem této diplomové práce bylo finanční posouzení výkonnosti a zdraví stavebního podniku prostřednictvím finanční analýzy. Analyzovanou firmou byla společnost ABC, s. r. o., malá stavební firma, která se zaměřuje na komplexní péči o bytové domy.

Na začátku teoretické části práce byly představeny pojmy finanční zdraví a výkonnost firmy. Poté byli představeni interní a externí uživatelé a zdroje dat pro finanční analýzu. V další části byly charakterizovány metody používané ve finanční analýze. Jednotlivé metody byly podrobně vysvětleny s důrazem na jejich význam při měření výkonnosti a finančního zdraví podniku. Poslední kapitola teoretické části práce pojednávala o charakteristikách stavebního podniku.

Praktická část se zabývala samotnou finanční analýzou stavební společnosti. Hodnocení pokrývalo šest za sebou jdoucích hospodářských období odpovídajících rokům 2007-2012. Finanční analýza byla postavena na základě dvou základních účetních výkazů – rozvahy a výsledovky. Lze tedy konstatovat, že analýza byla provedena převážně z pohledu externího uživatele, neboť kromě několika málo informací zjištěných od ředitele a podnikové účetní jsem neměla přístup k vnitropodnikovým zdrojům dat.

V první části finanční analýzy byl proveden horizontální a vertikální rozbor rozvahy a výsledovky. Z těchto rozborů vyplynulo, že analyzovaná firma disponuje velmi velkým podílem vlastního kapitálu, tudíž nemá problémy se zadlužeností. Analýza cash flow a ČPK potvrdila vysokou výši likvidity.

Analýza poměrových ukazatelů byla zaměřena na oblast likvidity, zadluženosti, aktivity, rentability a efektivity provozní oblasti podniku. Ukazatele likvidity a zadluženosti potvrdily výsledky předchozích analýz, které přisuzovaly firmě velkou finanční stabilitu. Ukazatele aktivity a rentability, které analyzují výkonnost podniku, byly podrobeny srovnání s oborovými hodnotami, ze kterého vyšly také velmi dobře. Provozní ukazatele odhalily drobné problémy v oblasti produktivity a materiálové náročnosti. V této oblasti vidím možný potenciál pro budoucí zlepšení.

Na závěr byl jako doplněk finanční analýzy proveden Quicktest, který potvrdil předcházející velmi dobré hodnocení ve všech oblastech hospodaření s výjimkou oblasti rentability. V této oblasti dosáhla analyzovaná firma pouze na hodnocení středně dobrý. Podle mého názoru je směrodatné spíše hodnocení ve vztahu k oborovým hodnotám, neboť pevně dané hranice Quicktestu neberou v potaz aktuální situaci na stavebním trhu.

Pokud bych měla hodnocené stavební firmě udělit nějaké doporučení, týkalo by se lepšího využívání volných peněžních prostředků. Vyšší výnosy z tohoto majetku by vedly k vyšší ziskovosti, a tím tedy k lepším výsledkům hospodaření v oblasti rentability. Možnou variantou mohou být investice do likvidních cenných papírů. K řízení přebytečné likvidity lze pak využít model optimalizace peněžních prostředků např. Miller-Orrův model.

10 SEZNAM LITERATURY A POUŽITÝCH ZDROJŮ

BAŘINOVÁ, D. – VOZŇÁKOVÁ, I. *Vyhodnocení a využití účetních výkazů pro manažery, společníky a akcionáře*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, a.s., 2005. 100 s. ISBN 978-80-247-1115-7

BLÁHA, S. Z. – JINDŘICHOVSKÁ, I. *Jak posoudit finanční zdraví firmy*. 3. rozšířené vyd. Praha: Management Press, 2006. 194 s. ISBN 80-7261-145-3

ČESKÁ REPUBLIKA. *Prováděcí vyhláška k zákonu o účetnictví*. In: 500/2002. 2002. Dostupné z: <http://business.center.cz/business/pravo/zakony/ucto-v2002-500/>

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Stavební práce "S" v tuzemsku podle sídla podniku* [online]: 9.8.2013 [cit. 1.12.2013]. Dostupné z: http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/sta_cr

FIBÍROVÁ, J. – ŠOLJAKOVÁ, L. – WAGNER, J. *Nákladové a manažerské účetnictví*. Praha: ASPI, 2007. 432 s. ISBN 978-80-7357-299-0

GRÜN WALD, R. – HOLEČKOVÁ, J. *Finanční analýza a plánování podniku*. Praha: Nakladatelství Oeconomica, 2006. 182 s. ISBN 978-80-245-1108-5

KISLINGEROVÁ, E. – HNILICA, J. *Finanční analýza – krok za krokem*. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2005. 137 s. ISBN 80-7179-321-3

KOVANICOVÁ, D. – KOVANIC, P. *Poklady skryté v účetnictví: Díl I., Jak porozumět účetním výkazům*. 5. aktual. vyd. Praha: Polygon, 1998. 248 s. ISBN 80-85967-73-1

KRALICEK, P. *Základy finančního hospodaření*. 1. vyd. Praha: Linde, 1993. ISBN 80-85647-11-7

MARKOVÁ, L. *Stavební podnik: elektronická studijní opora*. 1. vyd. Brno: VUT FAST, 2009. 193 s.

MINISTERSTVO PRŮMYSLU A OBCHODU. *Finanční analýza podnikové sféry se zaměřením na konkurenceschopnost sledovaných odvětví za rok 2012* [online]: 27.6.2013 [cit. 1.12.2013]. Dostupné z: <http://www.mpo.cz/dokument141226.html>

MINISTERSTVO PRŮMYSLU A OBCHODU. *Finanční analýza podnikové sféry za rok 2009* [online]: 1.4.2013 [cit. 1.12.2013]. Dostupné z:
<http://www.mpo.cz/dokument76325.html>

MINISTERSTVO PRŮMYSLU A OBCHODU. *Finanční analýza podnikové sféry za rok 2010* [online]: 9.12.2011 [cit. 1.12.2013]. Dostupné z:
<http://www.mpo.cz/dokument89407.html>

RŮČKOVÁ, P. *Finanční analýza – metody, ukazatele, využití v praxi*. 4. rozšířené vyd. Praha: GRADA Publishing, a.s., 2011. 144 s. ISBN 978-80-247-3916-8

SEDLÁČEK, J. *Cash flow*. 2. aktual. vyd. Brno: Computer Press, a.s., 2010. 191 s. ISBN 978-80-251-3130-5

SEDLÁČEK, J. *Finanční analýza podniku*. Dotisk 1. vyd. Brno: Computer Press, a.s., 2009. 154 s. ISBN 978-80-251-1830-6

SEDLÁČEK, J. *Účetní data v rukou manažera – finanční analýza v řízení firmy*. 2. doplněné vyd. Brno: Computer Press, 2001. ISBN 80-7226-362-8

SYNEK, M. a kol. *Manažerská ekonomika*. 4. aktual. a rozš. vyd. Praha: Grada Publishing, a.s., 2007. 464 s. ISBN 978-80-247-1992-4

ŠULÁK, M. - VACÍK, E. *Měření výkonnosti firem*. 1. vyd. Praha: Vysoká škola finanční a správní, 2005, 89 s. ISBN: 80-86754-33-2

VALACH, J. a kol. *Finanční řízení podniku*. 2. vyd. Praha: Ekopress, s.r.o., 1999. 324 s. ISBN 80-86119-21-1

11 SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 2.1 - Faktory prostředí ovlivňující firmu

Obrázek 3.1 – Základní struktura rozvahy

Obrázek 3.2 - Cash flow

Obrázek 3.3 - Skladba a provázanost účetních výkazů

Obrázek 4.1 – Tradiční metody finanční analýzy

Obrázek 4.2 – ČPK z pohledu finančního manažera

Obrázek 4.3 – ČPK z pohledu vlastníka společnosti

Obrázek 4.4 – Kategorie podnikového zisku

Obrázek 6.1 – Organizační struktura společnosti

Obrázek 6.2 – Skladba zaměstnanců v letech 2007-2012

Obrázek 6.3 - Vývoj obratu v letech 2007-2012

Obrázek 7.1 – Vývoj majetkové struktury v letech 2007-2012

Obrázek 7.2 – Absolutní změny majetkové struktury v letech 2007-2012

Obrázek 7.3 – Vývoj kapitálové struktury v letech 2007-2012

Obrázek 7.4 – Absolutní změny kapitálové struktury v letech 2007-2012

Obrázek 7.5 – Vertikální analýza majetku v letech 2007-2012

Obrázek 7.6 – Vertikální analýza zdrojů financování v letech 2007-2012

Obrázek 7.7 – Vývoj tržeb za vlastní výrobky a služby v letech 2007-2012

Obrázek 7.8 – Vývoj provozního výsledku hospodaření v letech 2007-2012

Obrázek 7.9 – Podíl přidané hodnoty a výkonové spotřeby v letech 2007-2012

Obrázek 7.10 – Vývoj cash flow v období 2007-2012

Obrázek 7.11 – Vývoj ČPK v letech 2007-2012

Obrázek 7.12 – Ukazatele likvidity v letech 2007-2012

Obrázek 7.13 – Ukazatele zadluženosti v letech 2007-2012

Obrázek 7.14 – Obrat celkových aktiv v letech 2007-2012

Obrázek 7.15 – Doba obratu pohledávek v letech 2007-2012

Obrázek 7.16 – Doba obratu závazků v letech 2007-2012

Obrázek 7.17 – Rentabilita celkového vloženého kapitálu v letech 2007-2012

Obrázek 7.18 – Rentabilita vlastního kapitálu v letech 2007-2012

Obrázek 7.19 – Rentabilita tržeb z EAT v letech 2007-2012

Obrázek 7.20 – Rentabilita tržeb z provozní činnosti v letech 2007-2012

Obrázek 7.21 – Produktivita práce z přidané hodnoty v letech 2007-2012

Obrázek 7.22 – Produktivita mezd z přidané hodnoty v letech 2007-2012

Obrázek 7.23 – Materiálová náročnost výkonů v letech 2007-2012

12 SEZNAM TABULEK

Tabulka 3.1 – Uspořádání položek rozvahy

Tabulka 3.2 – Charakter nákladů a výnosů

Tabulka 3.3 – Uspořádání položek výkazu zisku a ztráty

Tabulka 4.1 - Postup zjišťování CF nepřímou metodou

Tabulka 4.2 - Vypovídající hodnota poměrových ukazatelů

Tabulka 4.3 – Vypovídající hodnota ukazatelů Quicktestu

Tabulka 4.4 – Postup výpočtu cash flow pro potřeby Quicktestu

Tabulka 4.5 – Hodnocení ukazatelů Quicktestu

Tabulka 7.1 – Horizontální analýza aktiv

Tabulka 7.2 – Horizontální analýza pasiv

Tabulka 7.3 – Vertikální analýza aktiv

Tabulka 7.4 – Vertikální analýza pasiv

Tabulka 7.5 – Výpočet složek provozní oblasti hospodaření v období 2007-2012

Tabulka 7.6 – Horizontální analýza VZZ

Tabulka 7.7 – Vertikální analýza VZZ

Tabulka 7.8 – Vývoj cash flow v letech 2007-2012

Tabulka 7.9 – Výpočet cash flow

Tabulka 7.10 – Hodnocení ukazatelů Quicktestu

Tabulka 8.1 – Ukazatele pro průběžné hodnocení podniku

13 SEZNAM ZKRATEK A SYMBOLŮ

CF	Cash flow
CKDL	Cizí kapitál dlouhodobý
CKKR	Cizí kapitál krátkodobý
ČPK	Čistý pracovní kapitál
ČSÚ	Český statistický úřad
EAT	Čistý zisk
EBIT	Zisk před úhradou úroků a zdaněním
EBITDA	Zisk před úhradou úroků, odpisů a daní
EBT	Zisk před zdaněním
MPO	Ministerstvo průmyslu a obchodu
OA	Oběžná aktiva
ROCE	Rentabilita dlouhodobě investovaného kapitálu
ROE	Rentabilita vlastního kapitálu
ROI	Rentabilita celkového vloženého kapitálu
ROS	Rentabilita tržeb
SA	Stálá aktiva
VH	Výsledek hospodaření
VK	Vlastní kapitál
VZZ	Výkaz zisku a ztráty

14 SEZNAM PŘÍLOH

Příloha č. 1 - Rozvaha za hospodářské roky 2007-2012, strana aktiv

Příloha č. 2 - Rozvaha za hospodářské roky 2007-2012, strana pasiv

Příloha č. 3 - Výkaz zisku a ztráty za hospodářské roky 2007-2012